

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Krunica –
životni pratitelj

Ostani s Isusom,
slijedi Ga, jer On je
put, istina i život

Listopadska
pjesma stvorova

Kriza traži promjene –
primjer sv. Franje

U Međugorju je
vrlo živo iskustvo vjere

ŠTO ŽIDOVSKA
DJEVOJKA KAO JA
RADI U KATOLIČKOJ CRKVI?

VRIJEME KAO DAR

„ŽUDITE ZA NEBOM!“

SEIZMOGRAF
PREVIRANJA U CRKVI

Draga djeco! Molite, svjedočite i radujte se sa mnom, jer Svevišnji me i dalje šalje da vas vodim na putu svetosti. Budite svjesni, dječice, da je život kratak i da vas vječnost čeka da sa svim svetima slavite Boga svojim bićem. Ne brinite se, dječice, za zemaljske stvari nego žudite za nebom. Nebo će vam biti cilj i radost će zavladati u vašem srcu. S vama sam i sve vas blagoslivljam svojim majčinskim blagoslovom. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK i €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnicu: Arhiv ICMM

Gospina škola

Krunica – životni pratitelj, FRA T. PERVAN

Ostani s Isusom, slijedi Ga, jer On je put, istina i život, FRA M. ŠAKOTA

Listopadska pjesma stvorova, FRA S. MABIĆ

Križa traži promjene – primjer sv. Franje, I. ŠARAC

U Međugorju je vrlo živo iskustvo vjere, FRA A. VUČKOVIĆ

Događanja

Ljubav mi je sve objasnila, A. DODIG

Neka mi bude, D. JURČEVIĆ ČERKEZ

S Bogom je sve moguće, T. GAŽIOVA

Što židovska djevojka kao ja radi u Katoličkoj Crkvi?, S. ČOVIĆ RADOJČIĆ

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Vrijeme kao dar, M. MILETIĆ

„Žudite za nebom!“, K. MILETIĆ

In memoriam

Fra Leonard Oreč – 20 godina poslije, D. ČUTUK

Teološki podlistak

Seizmograf previranja u Crkvi, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Duhovne obnove u Međugorju za 2022. godinu

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Riječ krv, njezine izvedenice i složenice, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

Krunica – način naše borbe

Marija je za čovjeka i čovječanstvo vječita Darovateljica Boga, a na križnom putu koji vodi prema uskrsnuću prati i naš hrvatski narod. Ona je naša odvjetnica, Majka milosti, Ona je Kraljica Mira! Uvijek, pa i danas, imali smo što reći – mi njoj i ona nama! Pred tim otajstvom obostrana darivanja valja nam kleknuti i zahvaljivati. Da Marija nije zasjala po Božjem obećanju u zori povijesti, nad ljudima bi ležalo mračno nebo i mučilo beznadno prokletstvo i zlo. Bog je pokazao lik Žene pobjednice našim praroditeljima, ali je šalje da i danas svijetu donosi putokaz i utjehu. U njezinim rukama nalazi se naša nada, a njezino dobro srce je na braniku milosti i čuva Božji porod od propasti. Svjedočimo kako nadolaze bijes nevjere i nasrtaji krivovjerja u nekoć kršćanskoj Europi. Stradavaju i naše obitelji, posebno mladi koji se guše u virtualnom zajedništvu, ali žive u stvarnoj osami. Bez Marije i njezina svjetla tonuli bi u gluhu noć bez molitve, gubili se bez orijentacije, životarili bez jake ljubavi.

Marija zauzeto prati Isusa prisutnog u svojoj Crkvi, a baš u Međugorju pozvala nas je na mir, molitvu i ljubav. Trajno svojim porukama bdije nad Isusovom zajednicom ovdje, ali njezina poruka osvaja i vjerničku dušu svijeta. Krvotokom Crkve raznosi se nada i radost, a sve to obnavlja i uzdržava svetost među nama. Marija je otvorena za svaku našu bol i upućuje nas u tajne Duha. Poziva nas da molimo krunicu koja obogaćuje naš život, jer kroz otajstva krunice su-putujemo s Kristom.

Diljem svijeta jača volja za časnijim i boljim životom. Krunica nas okuplja pred Ocem oko Isusa i njegove Majke, a tako ujedinjenim ispunjavamo se dubokom radošću Duha. Bog nije svoje milosti stavio na nedostižne vrhunce, nije ih ni sakrio u dubine morske, nego ih je stavio u ruke Majke, a ona nas svojom majčinskom brižnošću potiče da molimo krunicu i razmatramo otajstva iz Kristova života. Krunica je jedan od sinonima za Međugorje. S njom počinje dan i završava večernji molitveni program.

Prebogat je zbivanjima i svjedočkim djelima i ovaj listopad u našem Međugorju. Lijepi broj hodočasnika se sabire oko Majke, ispovijeda svoje grijeha i jača se u vjeri da odgovore izazovima vremena. Brojni su znakovi nade. Ovdje se opet vidi radost i osjeća optimizam. Valja spomenuti da se Crkva, unatoč svemu, svakodnevno obnavlja. U petak 10. rujna 2021. četvorica međugorskih mladića: Mateo Kozina, Josip Pavlović, Andrija – Ante Vasilj i Franjo Vasilj pristupila su u postulaturu Hercegovačke franjevačke provincije. Ponosni smo na njih, radujemo se i od srca im čestitamo.

Vratimo se molitvi krunice koja nam je kroz povijest pomogla da budemo u sjeni Križa Gospodinova zajedno s Njegovom i našom Majkom Marijom. Neka se u našim crkvama i obiteljima ojača molitva krunice, a koljena prignu pred Euharistijskim Kristom. Utecimo se Gospodinu bez kojega bi, kako vidimo, ovaj svijet bio hladan grob, a narod skupina gubitnika. Neka ustrajna molitva bude način naše borbe. Samo tako možemo ići naprijed i jačati vlastitu dušu.

Krunica - škola istinske molitve

KRUNICA

- ŽIVOTNI PRATITELJ

Od samih početaka ukazanja krunica se redovito moli u međugorskoj crkvi. Od god. 1985. moli se cijelo ružarije, radosna, žalosna i slavna otajstva Gospine krunice, na samu Marijinu preporuku za jednoga ukazanja vidiocu Ivanu. Danas su uključena i Otajstva svjetla koja je uveo sv. Ivan Pavao II. u svojoj enciklici o Krunici Blažene Djevice Marije iz 2003. Zašto je krunica toliko proširena, zašto je mole gotovo svi katolički vjernici? Odani je vjernici mole već stoljećima. Nebrojani su primili i pronašli u njoj svoju utjehu. Kao što ritam disanja omogućuje čovjeku da živi, tako i ritam ponavljanja pojedinih molitvenih izričaja, poput Očenaša, Zdravomarije i Slava Ocu, pomažu da čovjek boravi u Božjoj blizini, da stanuje u 'dvorima Gospodnjim', da vjerniku snagom te molitve raste duhovna i duševna snaga 'iz časa u čas', kako veli psalmist. Čovjek snagom krunice prima milost i mir, za sebe, svoje drage, za mir, za cijeli svijet.

FRA TOMISLAV
PERVAN

Za svoga životnoga putovanja čovjek treba od malih nogu dobre pratitelje, životne suputnike. Davno je, još u Starom zavjetu, kazano: "Jao samcu, koga, kad padne, nema tko podignuti" (usp. Prop 4,10). Čovjek treba čvrstih životnih uporišta i oslonaca, stamennih hvatišta na koja se može oprijeti i osloniti. Čovjek treba i siguran put, u bezbroju ponuđenih putova, koji vodi sigurno k cilju.

ČUDESNA MOLITVA KRUNICE

Jedan od najtužnijih izričaja u cijelom Novom zavjetu jest odgovor onoga bolesnika što je ležao 38 godina pored ribnjaka Betezde te na Isusov upit zašto je tu toliko dugo vremena, odgovorio Gospodinu: "Nemam nikoga tko bi me spustio kad Anđeo Gospodnji uzbiba vodu" (Iv 5,7). Čovjek nema nikoga, nema rodbine, nema prijatelja, nema svoga bližnjega koji bi mu bio u presudnom času od pomoći. Je li moguće tako

živjeti, krajnje sam, prepušten sam sebi, što uzetost čini još strašnjom? Samoća, usamljenost čovjeka još više paralizira te ga tjera u depresiju.

Krunica je jedan od sigurnih čovjekovih pratitelja kroz život. Nema sloja ljudi koji se nije hvatao krunice kao pomoći i uporišta. I oni najprezreniji, u tamnicama i koncentracijskim logorima, osuđenici na smrt, pa i najgenijalniji umnici. O jednome uzniku u koncentracijske logoru pripovijeda se da je od gladi skončao svoj život. Poslali doma supruzi ono što je ostalo iza njega u logoru. Kad je žena pretresla džepove, pronašla je od tkanine vrpca s mnogo čvorova, uzlova, načinjnih od komadića tkanine. Iza deset malih čvorova slijedio bi dvostruki čvor, i to se ponavljalo pet puta. Bijaše to krunica, jedini pratitelj u uzničkim danima toga mučenika i svjedoka vjere, bijaše to jedini suputnik, koji je iz pakla logora uveo u vječnost svoga molitelja.

U Vatikanskome muzeju može se vidjeti krunica što ju je neki ratni zarobljenik oblikovao za vrijeme svoga boravka u logoru od najvrjednije stvari i gradiva što ga je u logoru imao, naime, od mrvica kruha. Znamo za svetopisamsku riječi, da čovjek ne živi samo od kruha. Živi od Božje riječi. Ta krunica oblikovana od mrvica bijaše pratitelj onoga koji je otkidao od svojih usta u tome trenutku najdragocjenije, od kruha, te napravio krunicu koja ga je čuvala od zdvajanja i očaja te pomagala u teškim uzničkim danima. Čudesna je molitva krunice, čudesna u svojoj jednostavnosti, dubini, ali i spasonosnosti i učinkovitosti.

Riječ 'krunica' umanjena je od riječi 'kruna'. Krunica je mala kruna. Latinski 'rosarium' - hrvatski 'ružarij', 'ružarije' jest 'vijenac ruža' što ga stavljamo oko Marijine glave dok molimo krunicu. Vijenac kojim krunimo nju, stavljajući pred

Kao što ritam disanja omogućuje čovjeku da živi, tako i ritam ponavljanja pojedinih molitvenih izričaja, poput Očenaša, Zdravomarije i Slava Ocu, pomažu da čovjek boravi u Božjoj blizini, da stanuje u 'dvorima Gospodnjim', da vjerniku snagom te molitve raste duhovna i duševna snaga 'iz časa u čas', kako veli psalmist. Čovjek snagom krunice prima milost i mir, za sebe, svoje drage, za mir, za cijeli svijet.

nju i moleći pedeset Zdravomarija, puštajući da nam preko prstiju klizi pedeset 'biseri', 'zrna' u nizu, na čijemu početku, ali i kraju, imamo križ. Križ kao životnu knjigu nije moguće nikada do kraja iščitati. Križajući se i držeći križ među prstima molimo Vjerovanje.

PROMIŠLJANJE KRISTOVA ŽIVOTA

U Vjerovanju imamo sažete istine svoje vjere. Molimo ga sabrano i promišljajući, zatim molimo Očenaš kao sažetak cijeloga Evanđelja te Zdravomariju – Anđelov pozdrav koji je došao „s onu stranu“ zatim na kraju doksologiju - Slava Ocu, Bogu koji je ljubav te se kao ljubav očituje po Sinu u Duhu Svetome.

Na križ se nadovezuju tri zrnca, molitva za vjeru, nadu i ljubav, tj. sav naš životni nauk i životna praksa. Molimo za tri božanske krjeposti sjećajući se Pavlovih riječi o vjeri, nadi i ljubavi, pri čemu je ljubav najveća te ona zauvijek ostaje. Sve druge zapovijedi ovisе o ljubavi: Ljubiti Gospodina Boga cijelim svojim bićem, a bližnjega kao sebe samoga.

Uz molitvu krunice vezana su mnoga obećanja i blagoslovi. Marija u svim svojim ukazanjima u proteklih stoljeće i pol preporučuje upravo molitvu krunice. Napose za ukazanja u Fatimi. Isto je i s Međugorjem od samih početaka. Sveti Papa uveo je otajstva svjetla pa odsada imamo dvadeset otajstava. Papa veli da su dvadeset otajstava krunice dvadeset prozora i zrenika kroz koje promatra život i svijet u svjetlu samoga Gospodina Isusa. Kroz Isusovo svjetlo

prelama i motri sve što čovjeka snalazi u životu.

Majka Tereza bijaše veliki pobornik te molitve. Uvijek je imala krunicu uza se i znala je reći: "Tajna je moga života posve jednostavna: Ja jednostavno molim!" Molitva je krunice nastala u srednjem vijeku, ne vuče izravno korijen od Gospodina Isusa, ali ju je zacijelo sam Gospodin po svome Duhu oblikovao u srcima i ustima svojih vjernika, u Crkvi moliteljici. Milijuni su i milijuni molili i svakodnevno mole tu molitvu, obraćaju se Gospodinu, i on je bio s moliteljima, među njima, prisutan, upravo kao što je i obećao te je učinio krunicu moćnim sredstvom svoje milosti i svojih blagoslova.

Zrnca su krunice nešto poput tragova njegovih stopa. 'Izišao sam od Oca i došao u svijet. Ostavljam svijet i ponovno se vraćam k Ocu', riječi su samoga Gospodina (Iv 16,28). Znamo za Gospodinov put, odnosno putove. Dolazi izravno s Neba, hodi ovom Zemljom, uzduž i poprijeko, uspinje se na Tabor, silazi do Mrtvog mora, uzlazi u Jeruzalem, prelazi potok Kedron, uspinje se na Kalvariju, spušta se u grob, da bi uskrsnuo i uzišao na Nebo te odaslao Duha Svetoga.

TKO MOLI KRUNICU ČITA BIBLIJU

Nižući biserje krunice među svojim prstima slijedimo Gospodina na njegovu putu, ustopice i netremice, iz desetka u desetak, od navještenja do konačne proslave te se zajedno s Marijom zapućujemo u nebeske visine. Njegov put bijaše putokaz i Mariji, dakle, i Marijin put. Ona ga je slijedila u svemu te nama utrla put. Njegov put je, dakle, i naš put. I mi smo izišli iz Očeve namisli i volje, došli na ovaj svijet i napustit ćemo ga, idući Gospodinu ususret. S krunicom u ruci nemoguće je zalutati na životnom putu.

S krunicom u ruci, moleći otajstva, hvatamo se Gospodinove ruke i molimo ga da nas on vodi. Držeći je u ruci trebali bismo osjetiti Isusovu ruku vodilju. Onaj tko se hvata krunice, hvata se Isusove osobe i ljubavi. Krunica u rukama patnika, bolesnika, umirućih, onih na odru posljednje je uporište i hvatište, u trenutcima kad sve druge sigurnosti padaju u vodu.

Kao što je rekao sam Gospodin s križa i vjernik izgovara iste riječi: "Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj" (Lk 23,46). Kao što je Isus dodirnuo

lijes i odar onoga mladića iz Naina neka i naša molitva bude u trenutku našega umiranja: "Dodirni, Gospodine Isuse, i moj odar, moj lijes! Uskrisi, Isuse Kriste, i mene na život s tobom! Pretvori i moju smrt u život."

Tko moli krunicu, on čita Bibliju, razmatra otajstva Isusova života, slijedi Isusa ustopice. Krunica je nanižani Novi zavjet u Marijinu društvu. Pa i onda kad slabi očinji vid, kad čovjek ne vidi više slova, kad je shrvan bolešću, može s pomoću krunice iščitavati Novi zavjet. Krunica je nešto poput *brajice* (Brailleovo pismo za slijepe), s pomoću koje i slijepi i bolesni mogu čitati Bibliju.

Krunica je izrazito kristološka molitva, u njoj Marijinim očima promatramo Kristovo lice. Marija je najzorniji uzor kako se gleda na Isusa. Lice njezina Sina plod je njezina tijela. U njezinu krilu je poprimio oblik, ljudsko tijelo. Marija je velika učiteljica molitve krunice te razmatranja otajstava, misterija Isusova života. Marija živi život očiju usmjerenih na Sina, ona upija sve njegove riječi u sebe. Pismo veli, kako je Marija sve te događaje i riječi

TKO MOLI KRUNICU, ON ČITA BIBLIJU, RAZMATRA OTAJSTVA ISUSOVA ŽIVOTA, SLIJEDI ISUSA USTOPICE. KRUNICA JE NANIŽANI NOVI ZAVJET U MARIJINU DRUŠTVU. PA I ONDA KAD SLABI OČINJI VID, KAD ČOVJEK NE VIDI VIŠE SLOVA, KAD JE SHRVAN BOLEŠĆU, MOŽE S POMOĆU KRUNICE IŠČITAVATI NOVI ZAVJET. KRUNICA JE NEŠTO POPUT BRAJICE (BRAILLEOVO PISMO ZA SLIJEPE), S POMOĆU KOJE I SLIJEPI I BOLESNI MOGU ČITATI BIBLIJU.

pohranjivala u sebi, svomu srcu. Sjećanje na Isusa nosila je trajno sa sobom i onda prenosila apostolskoj zajednici nakon Duhova. Prenosila ono što je s njim proživjela, ono što je nju pratilo dok je s Isusom živjela. Ta su njezina sjećanja tvorila na svoj način „krunicu“, ona nam opetuje lekciju iz Isusova života jer je do kraja vjerna učenica svoga Sina.

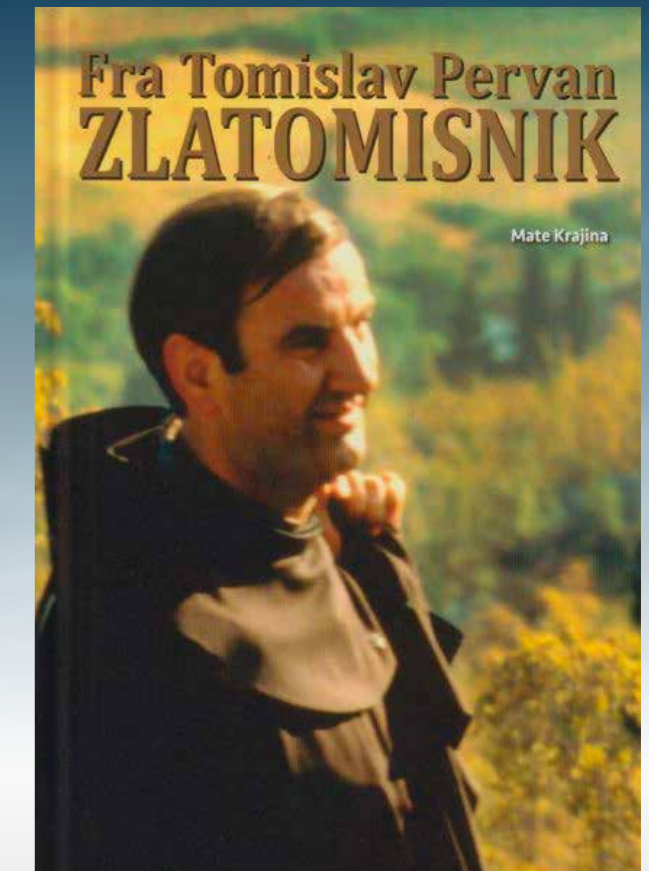
Nitko ne zna Sina bolje od Majke. Pod križem uzima Ivana kao svoga novog sina I ona se s njim u molitvi suobličuje I sjedinjuje. U Gornjoj odaji uči apostole moliti, dok ih Duh nije zahvatio i u ognju ljubavi preobrazio. Na Marijinu licu prepoznaju učenici sve jasnije crte lica svoga Učitelja. Ona ih uvodi u tajnu utjelovljenja Sina Božjega u njezinu krilu. To je njezina „hagada“ – usmena predaja, koja je bitna za židovstvo.

TKO MOLI KRUNICU HODOČASTI U SVETU ZEMLJU

Sve je u Isusovu životu vidljivi znak njegova Otajstva, tajne koju nosi u sebi kao Sin Božji. Kroz Isusove čine, kroz njegova čudesa, njegove riječi objavljeno je da u njemu tjelesno prebiva sva punina božanstva (usp. Kol 2,9). Što bijaše vidljivo u njegovu zemaljskom životu, vodilo je k nevidljivom otajstvu njegova božanskog sinovstva i njegova otkupiteljskog poslanja (usp. KKC 515)

Monografija o životu i radu fra Tomislava Pervana.

Knjiga ima 400 stranica. Donosi probrane fra Tomislavove tekstove, potom recenzije njegovih knjiga, bibliografiju, priloge i čestitke prijatelja i poznanika. Na koncu sjećanja iz osobnog albuma.

Dr. fra Tomislav Pervan dao je golem doprinos teološkom, intelektualnom i kulturnom obogaćenju Hercegovačke franjevačke provincije, a i cijele Crkve u Hrvata.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Tko ima krunicu u ruci, drži s njome u ruci i cijeli Novi zavjet. I tko je uporno moli i ponavlja, doživjet će onu radost što su je imali učenici na putu u Emaus: „Nije li nam sve to vrijeme, dok nam je tumačio Pisma, gorjelo srce u grudima.“ (Lk 24,32) Molitelji krunice zrače toplinom, nježnošću, nutarnjom ljepotom, svjetlom, čovjek se u njihovoj blizini ugodno osjeća. Krunicom dodirujemo obrub Isusove haljine poput one žene što je bolovala od krvotoka i odmah ozdravila. „Vjera te tvoja ozdravila, sinko, kćeri, dijete moje! Ne boj se!“ (usp. Lk 8,43sl)

Svako 'zrnce' krunice jest poput pšenična zrna što pada na plodno tlo te donosi plod, tridesetostruk, šezdesetostruk, stostruk. Donosi plod za nas i cijeli svijet. Sjetimo se Isusove riječi o zrnu koje posijano u zemlju mora umrijeti da bi donijelo rod (usp. Iv 12, 24). Svako zrno krunice jest to pšenično zrno! Svako je ono 'zrnce' ujedno i klica vječnoga života što ga Gospodin obećaje svojim. Ono je ujedno i nasljedovanje Gospodina, hod ustopice za njim, ruku pod ruku s njime, stazama života.

Krunica je nalik onomu „žvakanju“, „preživanju“ („ruminatio“) o čemu se govori u duhovnoj literaturi. Jednostavni oblik, jednostavna formula, izgovarana i ponavljana s ljubavlju, dugim ponavljanjem postaje slast u ustima i srcu. Upravo kao i kod kruha. Što ga više u ustima žvačemo, vremenom škrob postaje šećer pa kruh na kraju sladi. Tako i molitva prelazi u srce, u tijelo, osoba se poistovjećuje s misterijem, molitva čovjeka preobražava, integrira s otajstvom spasenja. Tako se vjerničko srce oblikuje, a molitva postaje ljekovita. Kolike su to naše majke i bake iskusile nakon onoga nesretnoga rata koji im je odnio najljepše cvjetove mladosti. Molitva postaje lijek za dušu, srce, ali i tijelo.

Tko moli krunicu, on je zapravo hodočasnik u Svetu zemlju. Ono, „zdravo Marijo, milosti puna“ vodi ga u Nazaret, „blagoslovljena ti među ženama“ u Elizabetinu kuću u Judeji, u Ain Karim, a „plod utrobe tvoje, Isus“ u Betlehem. „Sveta Marijo, Majko Božja“ stavlja nas zajedno s Marijom pod Isusov križ, dok „moli za nas grješnike sada i na času smrti naše“, uči nas moliti na Isusovu grobu za dar i milost uskrsnuća i Duha Svetoga. Tako se molitva krunice

Foto: Arhiv JCM

Krunica je molitva koja dolazi iz ljubavi prema Djevici i Isusu, Gospodinu. Znamo kako se odnosimo prema ljubljenoj osobi. Govoriti, a ne biti srcem uz riječi i osobu, jest prijevara i samozavaravanje. Uz molitvu krunice ide i tišina, šutnja, nutarnje zrenje. I kod krunice obistinjuje se ona kolokvijalna, „s kime si, onakav si“. Hoditi i drugovati s Isusom i Marijom ne može ostati bez posljedica za naš život.

spušta duboko u naše srce. Bitno je kako se moli, kako se izgovara Ime Isusovo.

Krunica je molitva koja dolazi iz ljubavi prema Djevici i Isusu, Gospodinu. Znamo kako se odnosimo prema ljubljenoj osobi. Govoriti, a ne biti srcem uz riječi i osobu, jest prijevara i samozavaravanje. Uz molitvu krunice ide i tišina, šutnja, nutarnje zrenje. I kod krunice obistinjuje se ona kolokvijalna, „s kime si, onakav

si“. Hoditi i drugovati s Isusom i Marijom ne može ostati bez posljedica za naš život.

Tko želi biti Gospodinov učenik, uzet će Mariju k sebi kao Ivan (Iv 19,27) kako bi bio trajno u Isusovoj školi. A tko je s Marijom, s njome je s Gospodinom. Riječi su molitve poput notnih zapisa. Zapisane note nisu još uvijek glazba. Ona se stvara u vlastitom životu, ona tek mora zazvučati u osobnom životu kao ži-

votna melodija ugođena prema Gospodinovoj volji.

U našim danima, na putu do radnoga mjesta, kod svoje kuće, u besanim noćima, u tjeskobnim trenutcima, krunica je poput splava ili natovarene lađe koja nas vodi prema vječnim obalama. Jer nema druge vjere na svijetu u kojoj bi Bog kao u našoj Bibliji rekao svakome pojedincu: „Imenom sam te tvojim p(r)ozvao. Ti si moj. Moja si svojina“ (usp. Iz 43). Zato je Marija u Fatimi poučila vidioco moliti sljedeću molitvu koja se usko veže uz otajstva krunice: „O moj Isuse! Oprosti nam naše grijeh, sačuvaj nas od ognja paklenoga. Privedi u raj sve duše, a napose one najpotrebnije tvoga milosrđa.“ Bog želi i hoće spas svih.

Višekratno veli sv. Luka u svome Evanđelju da je Marija sve događaje pohranjivala u svome srcu i o njima razma-

trala, sve prebiralala. Prebiralala kao što mi prebiremo zrnca krunice. Razmatrala, kon-templirala, u svome domu postajala Božji dom, Božji hram (templum=hram!, kon-templirati).

Preko molitve i u molitvi i mi postajemo nositelji Duha Svetoga, upravo kao i apostoli zajedno s Marijom u gornjoj odaji Posljednje večere. Uskrsli Krist nam se pridružuje na našim životnim putovima i daje nam da ga prepoznamo u lomljenju kruha, u molitvi.

Neka nas osposobi da preko molitve krunice budemo uvijek budni i prepoznamo njegovo lice noseći ga potom svojoj braći s uskrsnim ushitom: Doživjeli smo Gospodina, iskusili smo ga, on je živ, uskrsnuo je, i preobražava cijeli svijet! Neka učini i nas dionicima i nositeljima preobrazbe svijeta snagom naše predane molitve i molitvenoga predanja.

Jacques Philippe

NA ŽIVOT POZVANI

Ljudski je život divna pustolovina. Usprkos bremenu patnje i razočaranja što ih sa sobom nosi, nudi nam razvitak svih naših sposobnosti za ljubav i radost. Zato nemojmo pokušavati programirati svoju sreću, nego učimo prepoznavati i prihvaćati pozive.

M
INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

NIŽUĆI BISERJE KRUNICE MEĐU SVOJIM PRSTIMA SLIJEDIMO GOSPODINA NA NJEGOVU PUTU, USTOPICE I NETREMICE, IZ DESETKA U DESETAK, OD NAVJEŠTENJA DO KONAČNE PROSLAVE TE SE ZAJEDNO S MARIJOM ZAPUĆUJEMO U NEBESKE VISINE. NJEGOV PUT BIJAŠE PUTOKAZ I MARIJI, DAKLE, I MARIJIN PUT. ONA GA JE SLIJEDILA U SVEMU TE NAMA UTRLA PUT. NJEGOV PUT JE, DAKLE, I NAŠ PUT. I MI SMO IZIŠLI IZ OČEVE NAMISLI I VOLJE, DOŠLI NA OVAJ SVIJET I NAPUSTIT ĆEMO GA, IDUĆI GOSPODINU USUSRET. S KRUNICOM U RUCI NEMOGUĆE JE ZALUTATI NA ŽIVOTNOM PUTU.

KOJE DOBRO MORAM ČINITI? (II.)

Ostani s Isusom, slijedi Ga, jer On je put, istina i život

Postoji priča iz starogrčke povijesti o Heraklu i Anteju. Borili su se, ali Heraklo nije uspijevao pobijediti Anteja, sina zemlje. Tek kad je primijetio da Antej snagu prima od zemlje s kojom je bio uvijek povezan, odvojio ga je od nje i tako svladao. Nemoj dopustiti, mladiću i djevojko, da te lukavo zlo odvoji od Boga, od Krista, od Marije, od duhovnosti, od molitve i svete mise. „Bogu ništa nije nemoguće“, poručuje anđeo Mariji. S Bogom možeš sve! Marija je povjerovala i sve poteškoće rješavala s Bogom. Isus poručuje učenicima: „Ja sam trs, a vi loze. Ostanite u meni i ja u vama. ... Bez mene ne možete učiniti ništa. Ako tko ne ostane u meni, izbace ga kao lozu i usahne.“

FRA MARINKO
ŠAKOTA

U jednoj poruci Gospa kaže: „Danas vas pozivam da ovaj tjedan živite po riječima: 'Ja ljubim Boga!' Draga djeco, ljubavlju ćete postići sve, pa i ono što mislite da je nemoguće.“ (28. 2. 1985.)

Ljubav, i to Kristova, bezuvjetna, slobodna, sila je i moć, silna energija koja nas pokreće prema dobru, koja nas nosi kroz život.

Mladiću i djevojko, nikad nemoj reći: Ne mogu! Ne mogu ljubiti, ne mogu nanovo započeti, ne mogu oprostiti. Postavi sebi pitanje: Zašto ne mogu? Možda zato što ti je ljubav na rezervi. Nema je ili je slaba, mlaka. Možda si poput onih ludih djevoja kojima je ulja nestalo.

Svakog dana ulijevaj ulja. Dođi u crkvu, na svetu misu, na taj izvor života. Nađi vremena za molitvu, za osobni susret s Isusom i s njegovom

riječu. Budi kao Marija koja sluša do nogu Isusovih Božju riječ, a ne samo kao Marta koja se brine za sve, samo ne za ono što je jedino potrebno, za ono što je najvažnije, za ono što nam nitko ne može oduzeti, a to su vjera, nada i ljubav. Kad su u tebi snažne vjera, nada i ljubav, tada si slobodan.

Mudrosti nam treba da shvatimo da su sreća, radost, mir, zadovoljstvo i smisao dar, Božji dar nama. Budemo li ih tražili grčevito i samo svojim snagama, bez Boga, izmaći će nam kao kada stišćemo pijesak u šaci.

Mi smo ljudi i tjelesna bića. Imamo osjetila i osjećaje. Sve je to Božji dar. Zato ne želimo govoriti protiv osjećaja i osjetila. Tijelo je Božji dar. I Isus je uzeo tijelo, ali htio bih da analiziramo naš odnos prema osjetilima. Možda i tu griješimo.

Iz potrebe za mirom, za ljubavlju, za srećom nas ljude najprije privuče ono izvanjsko, osjetilno i ugodno. Tu trebamo pripaziti. Tu nam je potrebna mudrost.

Droga je na početku, najprije, ugodna, podiže do oblaka, a kasnije? Alkohol, isto tako: najprije godi, a kasnije? Nemoralan život privlači, a kasnije? Kakvi su provodi, kakve su zabave? Ne

vrijedi li staro latinsko pravilo: *Post júbila nubila?* Nakon slavlja, provoda oblačno, nikakav sam, sve mi smeta, sve me živcira, i roditelji, i sam sebe.

Mudrosti nam treba! Nemojmo mjeriti samo ono što je sada, večeras, u ovom trenutku, nego što je i kako je sutra. To sutra me zanima. Treba nam biti važno ne ono što je najprije nego ono što je kasnije, ono što je dobro, što traje, što nam donosi pravo zadovoljstvo koje ne prolazi, koje ostaje.

I ja bih mogao govoriti kao što ti često govore mediji i duh današnjeg svijeta: Provodi se! Budi slobodan/na – prevedeno: radi što hoćeš! Izbjegavaj svaku moguću žrtvu, križ! Traži samo užitek tijelu! Spavaj do podne! Sanjaj o životu s reklama, iz sapunica...

Ne, ja ti to ne želim govoriti. Ako ti to govorim, nisam ti prijatelj. Jer to nije pravi život. To je izmišljeni život koji nema perspektive, koji nije realan. Zato, budi mudar, pripazi! Govor onih koji ti takav život nude na prvi

SVAKOG DANA ULIJEVAJ ULJA. DOĐI U CRKVU, NA SVETU MISU, NA TAJ IZVOR ŽIVOTA. NAĐI VREMENA ZA MOLITVU, ZA OSOBNI SUSRET S ISUSOM I S NJEGOVOM RIJEČJU. BUDI KAO MARIJA KOJA SLUŠA DO NOGU ISUSOVIH BOŽJU RIJEČ, A NE SAMO KAO MARTA KOJA SE BRINE ZA SVE, SAMO NE ZA ONO ŠTO JE JEDINO POTREBNO, ZA ONO ŠTO JE NAJVAŽNIJE, ZA ONO ŠTO NAM NITKO NE MOŽE ODUZETI, A TO SU VJERA, NADA I LJUBAV. KAD SU U TEBI SNAŽNE VJERA, NADA I LJUBAV, TADA SI SLOBODAN.

pogled je mekan, lijep, privlačan, a Isusov govor na prvi pogled zvuči tvrd. No dobro razmisli prije nego odlučiš: Koji je put za tebe bolji? Koji je bolji sutra, na koncu, na kraju? Koji traje? Koji donosi pravu sreću? Neprolaznu.

Ne želim govoriti protiv materijalnog, ne želim govoriti protiv novca. Materijalno je Božji dar, ali želio bih da vidimo i da analiziramo naš odnos prema materijalnom. Možda i tu griješimo.

Ne leži problem u materijalnom, u novcu, nego u našem pogrešnom pristupu materijalnim stvarima. Dajemo im pogrešnu ulogu koju one nemaju i ne mogu imati.

Mnogi srljaju, trče za materijalnim. Žele steći što više u što kraće vremena. Koji ih motiv pri tom vodi? Moram *imati* da bih bio sretan. Koja pogreška! Da bih bio netko, da bih se ostvario, moram imati stvari, auto poznate marke, toliko i toliko novaca, kuću kao onaj moj susjed itd.

Mladić iz evanđelja, doduše, pita, traži sreću, mir, traži vječne vrijednosti, ali ih ne uspijeva pronaći. Zašto? Ne zato što imaše

velik imetak, nego zato što je bio zarobljen imetkom. Nije razvio nutarnju slobodu. Imati mu je bilo važnije od biti. Nije upravljao materijalnim, nego obratno. Otišao je tužan od Isusa, a bio je tako blizu. Koja šteta!

Jedna žena pala je u depresiju pa je došla na razgovor s fra Slavkom Barbaričem. Nakon što je iznijela svoj problem, on joj odgovara: „Kako Vi, gospođo, kao kršćanka možete reći da imate sve i da ne znate zašto ste u tom stanju. Trebali biste znati da čovjek nema sve ako ima posao, obitelj, stan i hranu. Zapali ste u depresivno stanje, jer ne živite svoje majčinstvo, jer više ne funkcionirate ni kao supruga, a ni kao vjernica, a pretvorili ste sebe u stroj ništa više. Depresija nije ništa nego krik vaše duše za normalnim životom i ispunjenjem svih duhovnih, duševnih i fizičkih potreba.“

Neki nikako da steknu mudrost, da uvide da je materijalno nesigurno. Svjedoci smo kako potresi, ratovi, oluje, bolesti potvrđuju da je život na ovoj Zemlji nestalan. Sve se može srušiti u sekundi.

Nije problem ako se sve sruši, nego je problem, ako sam na tome gradio svoju sreću, smisao svoga života, i kad se to srušilo, srušio se i moj svijet. Život moj nema više smisla. Nisam više sretan. Još jednom da ponovim: materijalno nam je potrebno i ono ima svoju ulogu i svoju svrhu, ali ono nije prikladno da bude temelj. Na njemu se ne može graditi život. Svoju sreću, radost, zadovoljstvo, mir ne mogu graditi na tome. I mnogi roditelji, stavljajući u odgoju naglasak na *imati*, nesvjesno od svoje djece prave invalide. „Sve sam mu dao, sve osigurao“, kažu. „Ne mora se mučiti.“ Tako ih čine nesposobnima za život pa kad naiđu na poteškoće, ne umiju ih rješavati nego onda utjehu traže u živom pijesku: u drogi i alkoholu.

Djed je drukčije postupio prema svomu unuku. Naime, iako je unuk bio prilično lijep, djed ga je ipak volio pa mu je obećao da će mu ostaviti u nasljedstvo nešto vrijedno. Tek nakon djedove smrti, unuk je mogao saznati o čemu se radi. Otišao je u odvjetnika i zatražio oporuku, a u njoj je pisalo: „Mom dragom unuku ostavljam Sveto pismo. Kad ga pročita, iz njega će saznati što mu je činiti i kako treba živjeti.“

Djed unuku ne ostavlja novac, ne ostavlja mu plodove i rezultate već mu daje sjeme – knjigu života. Učeci iz nje izgradiće se u osobu sposobnu za život. Njegova sreća i mir neće biti ovisni o drugima.

Svi bismo htjeli život bez poteškoća i križeva, no je li to moguće?

Neki se čovjek neprestano osjećao pritiješnjen životnim nevoljama te se potužio učitelju duhovnosti: «Ne mogu više! Život mi je postao nepodnošljiv.» Učitelj uze šaku pepela, baci ga u čašu punu bistre vode koja je stajala na stolu te reče: „Ovo su tvoje patnje.“ Voda se u čaši potpuno zamuti. Učitelj prolje vodu. Uze tada drugu šaku pepela, pokaza je čovjeku i prospje pepeo u more. Pepeo se izgubi u moru, a more ostade kakvo je i bilo. Nikakva se promjena nije mogla primijetiti. «Vidiš», reče učitelj, „svakoga dana odluči hoćeš li biti čaša vode ili more.“

O vama, mladi prijatelji, ovisi hoćete li biti sretni ili ne. Nemoj dopustiti da ti problemi na koje naiđeš pomute zadovoljstvo, mir i radost. Iluzorno je očekivati da nam život prođe bez poteškoća i kušnji. Vi budite drukčiji. Jačajte svoj duh. Moli se za snažnu vjeru i djetinje povjerenje u Boga, za žarku ljubav prema Bogu i prema čovjeku, za neslomljivu nadu. Bit ćeš kušan, ali s Gospodinom, koji ti je pokazao

kako se pobjeđuje napasnika u pustinji, umjet ćeš nadvladavati, pobjeđivati.

Isus je postio. Gospa nas ovdje u Međugorju poziva da postimo dva puta u tjednu o kruhu i vodi. Pokušaj i ti. Post je dobra vježba za tijelo i za duh. Bit ćeš jači, otporniji, slobodniji. Živjet ćeš jednostavnije i lakše.

Mladi su u prošlom stoljeću pokretali revolucije. Sjetimo se one iz 1968., koju neki nazivaju seksualnom revolucijom. Što je ona donijela svijetu? Dragi mladi, vi ste pozvani mijenjati svijet, pokrenuti revoluciju, ali novu: *Revoluciju duha*. Kao pustinja za kišom ovaj svijet vapi za promjenom. Vi ga možete mijenjati. Znaete gdje započinje ta promjena svijeta – u tebi.

Moći ćete to, ako uspijete sačuvati nutrinu, vaša srca slobodnima; ako uspijete da vam nutrinu ne zarobe, ne zaprljaju.

Jedan od glavnih problema današnjeg svijeta je zagađenje okoliša. Rijetki su čisti, netaknuti prostori u prirodi. Uzrok? Jer smo sami zagađeni, jer je naša nutrina zaprljana, nečista.

Karl Rahner je rekao: Čovjek u budućnosti bit će mistik ili ga neće biti, ni njegova ni njegove budućnosti. Što to znači? Da ćemo prestati jesti? Da ćemo prestati živjeti u tijelu? Da nam više neće trebati materijalno, novac? Ne, nego: Duh treba voditi materijalno, a ne obratno. Duh treba voditi osjetila, a ne obratno. Trebamo biti duhovni, mudri. Samo kao takvi znat ćemo što je dobro, a što nije. Umjet ćemo živjeti jednostavnije; za život nam ne će trebati mnogo stvari.

Filozof Diogen jeo je kruh i leću. Vidio ga je filozof Aristip koji je udobno živio, jer se ulagivao kralju. Reče mu Aristip: „Nauči se biti podložan kralju pa ne ćeš živjeti od tog bijednog jela.“ Diogen mu odgovori: „Nauči se živjeti od kruha i leće pa se ne ćeš morati ulizivati kralju.“

U čovjeka koji je mistik, koji je mudar, *imati* ne će vladati nad *biti*, nego obratno. Biti, postajati čovjek, je cilj, a imati služi tome.

Na koncu, vratimo se početnom pitanju: Koje dobro moram činiti? Pokušao sam, dragi mladiću i djevojko, razmišljati zajedno s tobom te ti više kroz pitanja nego kroz odgovore predočiti različite mogućnosti i različite putove. Nitko bez tebe ne može izabrati. Ti izaberi! O tebi ovisi što ćeš izabrati, koga ćeš slijediti: veliki imetak ili Isusa. Samo te jedno molim: nemoj kao onaj mladić od Isusa otići žalostan, razočaran, nesretan, nemiran, neispunjen.

Ostani s Isusom, slijedi Ga, jer On je put, istina i život.

LISTOPADSKA PJESMA STVOROVA

Jesen je. Godišnje doba koje budi sjetu zbog prolaznosti. Kao što list sa stabla opada, nestaje i prolazi, tako prolaze i ova godišta i mi s njima. Stojimo pred izborom: možemo plakati, jadikovati i mrmljati kako sve prolazi kao lišće koje nestaje i više ga nema, a možemo se radovati jesenskim plodovima grožđa, smokvama, jabukama, raspjevanom šarenilu boja oko nas...

FRA STANKO
MABIĆ

KAD GOD MRMLJAMO I KUKAMO, ZNAK JE DA U NAMA NEMA BLAGOSLOVA, DA U NAMA GOSPODIN NE STANUJE. Mrmljanje ne dolazi zbog izvanjskih događaja, stvari i ljudi nego zbog unutarnjeg stanja čovjekova. Izvanjske okolnosti samo su okidač onog što je unutra: blagoslov ili očaj. Izaberimo blagoslov jer nam jesen dolazi šapnuti da je vrijeme u Božjoj ruci, toploj ruci koja nas želi blagosloviti i voditi kroz život. Probudimo u svojoj nutrini čežnju za Njim i recimo mu: „Probudi silu svoju, Gospodine, u meni i spasi me!“ (usp. Ps 80, 3-4) Dopustimo mu da ruka njegova Duha otkida list po list sa stabla našega ega, naše oholosti koja je najveća zapreka da se posve otvorimo i predamo u zagrljaj onog kojeg duša moja ljubi.

Isus je živio u prirodi i volio je prirodu. Rodio se u staji, između pašnjaka, pastira i stada. Odrastao je na selu, u Nazaretu, u ambijentu mirnog i idiličnog života. Često se povlačio na samotna mjesta u prirodi i čitave noći je znao provoditi u molitvi zagledan u nebo i zvijezde. Posebno je volio krošnje Maslinskog vrta gdje se najviše povlačio da se odmara i moli.

Nije tek slučajno da je Isus volio prirodu i u njoj uživao. Sve što su ljudi napravili sitno je, tijesno i bučno, a priroda je tajanstvena i mirna, kao i Bog. Uvijek će nas podsjetiti na Stvoritelja i njegovu veličinu i ljepotu. Svako je drvo veličanstvenije oblikovano nego da je sazdano od srebra i zlata. Nigdje se bolje ne meditira nego u prirodi. Priroda je puna riječi

Kad god mrmljamo i kukamo, znak je da u nama nema blagoslova, da u nama Gospodin ne stanuje. Mrmljanje ne dolazi zbog izvanjskih događaja, stvari i ljudi nego zbog unutarnjeg stanja čovjekova. Izvanjske okolnosti samo su okidač onog što je unutra: blagoslov ili očaj.

ljubavi, ali kako ih čuti usred stalne buke, stalne i tjeskobne rastresenosti ili kulta vanjštine. Bog ne piše evanđelje samo u Bibliji, nego i po drveću i u cvijeću i oblacima i zvijezdama. Njegovo obećanje uskrsnuća zapisano je ne samo u Bibliji, već i u svakom listu u proljeće.

Sveti Franjo je bio čovjek prirode. U njoj je proživio veći dio svoga života: po šumama, špiljama, šumskim proplancima, na putu... Današnji čovjek većinu vremena provodi između četiri zida: za računalom, pred televizorom, u školi, na poslu... Priroda mu prečesto postaje samo mjesto i trenutak za opuštanje, a ne mjesto rada, stvaranja, molitve, meditacije... Za Franju je priroda mjesto koje čovjeku govori o Bogu, mjesto gdje se čovjek može zaustaviti, moliti i meditirati. Dakle, mjesto susreta s Bogom, a ne samo izlet u romantiku i mjesto opuštanja. To sve može biti, ali u prvom redu to je mjesto osobnog susreta s Bogom. Ono što upada u oči jest to da za Franju voda nije samo voda, kamen nije samo kamen, vatra nije samo vatra, vjetar nije samo vjetar..., za njega je voda sestra voda, kamen brat kamen, vjetar brat vjetar... Time on mijenja temeljni odnos prema stvorovima.

Najveća opasnost za prirodu kao i za čovjeka leži u čovjekovoj pohlepi. Želimo biti gospodari i vlasnici, a zaboravili smo biti braća i sestre poput Franje. Opsjednuti smo potrošačkim načinom života. Što je čovjekovo srce praznije, to više stvari treba kupiti, posjedovati i trošiti.

„Vanjske pustinje se šire u svijetu zato što su unutarnje pustinje postale tako goleme.“ (Benedikt XVI.) Vanjska će promjena početi promjenom naše nutrine.

Kada Isus govori o kraljevstvu nebeskom, onda koristi slike iz prirode jer su te slike najbliže kraljevstvu nebeskom. Kad gledamo prirodu onda nam ta slika ponajbolje od svega može približiti kraljevstvo nebesko jer priroda doslovno izvršava volju Božju. Ne može trešnja kazati: „Od danas ću rađati jabuke.“ Niti može pas kazati da će od danas mijaukati ili riba zrakom letjeti. Oni točno čine ono što im je Bog odredio i vrše u tančine Božju volju. Jedino čovjek može kazati Božjoj volji: „Ne!“ Jedini je on stvoren da može u slobodi odlučivati. Zato idemo u prirodu da od nje učimo kako oslušivati Božju

volju i kako po njoj živjeti. Diviti se svomu Stvoritelju po njegovu stvorenju kao što je to činio Franjo.

U Bibliji se ne spominje koliko je vremena Marija provodila u prirodi, ali po svemu sudeći voljela je prirodu i povučena mjesta. Išla je sama u Gorje u grad Judin (usp. Lk 1, 39). Nije se bojala prirode jer je očito dobro poznaje i s njom je srasla. Živjela je u tihom Nazaretu, u cvjetnoj Galileji. Kuća joj je bila blizu izvora na koji je svaki dan išla po vodu i baš na tom izvoru ukazuje joj se anđeo Gabriel (čitamo u apokrifnim spisima). Umrla je na Maslinskoj Gori koju je zasigurno često posjećivala i na njoj se molila poput svoga Sina Isusa. S te Gore je također uznesena na nebo. Ono što zamjećujemo jest to da se kod gotovo svih Gospinih ukazanja kroz povijest Crkve, Marija

jeme dopusti, imat ćemo pobožnost križnog puta. Župnik i ja smo krenuli nešto prije 13 sati prema Križevcu s nakanom da otkazemo križni put jer je baš padala kiša. Vjerovali smo da sudionici neće ni doći. Međutim, kad smo došli u podnožje Križevca, svi su bili tamo. I ne samo da su bili tamo s kišobranima i kabanicama nego ih je lijepi broj bio posve bosih i takvi su se bosu po ostrim kamenjima penjali na Križevac. Suvišno je išta ovom dodati. U prirodi se nekako lakše čuje Božji glas i glas Marijin. Zato su ova dva brda tako važna za sve hodočasnike. Za vrijeme pandemije crkva u Međugorju je bila prazna, ali na brdu je uvijek netko bio i molio. Brdo nikada nije bilo prazno. Marija je izabrala baš to brdo a ne neku ljudsku građevinu.

Svi veliki ljudi voljeli su boraviti u prirodi i od nje učiti kako pronaći mir u svom srcu i u njemu oslušivati Božju volju. Priroda je, kao nikada do sada, ugrožena. Priroda nije samo lijep pogled na planine, zelene

Svi veliki ljudi voljeli su boraviti u prirodi i od nje učiti kako pronaći mir u svom srcu i u njemu oslušivati Božju volju. Priroda je, kao nikada do sada, ugrožena. Priroda nije samo lijep pogled na planine, zelene pašnjake, potoke, zvijezde na noćnom nebu... Priroda je prvenstveno odsjaj Božje ljepote. Tragovi Božje prisutnosti. Stvoritelja najbolje upoznajemo po Njegovim stvorenjima.

ukazuje u prirodi: na nekom brdu, špilji, pašnjaku ... Marija se ukazivala i u crkvama, kapelicama ... ali najviše baš u prirodi.

Pored sakramenata koji su podjeljuju i slave u crkvi, jedno od bitnih obilježja Međugorja kao hodočasničkog mjesta, jest molitva u prirodi: krunice na Podbodu i molitva Križnog puta na Križevcu. U sklopu svakog seminara, koji se održava u Međugorju (na godišnjoj razini imamo ih na desetke) uvijek je na programu molitva na Brdu ukazanja i Križevcu. Pobožnosti na tim brdima, u prirodi, ostavljaju snažno duhovno iskustvo na hodočasnike. Kad sam vodio seminar za život u Međugorju, u sklopu programa seminara svakako je bio odlazak na Brdo ukazanja i na Križevac. Međutim, kad smo trebali ići na Križevac, kiša je počela padati i bilo je prohladno, mokro i blatnjavo. U dvorani smo rekli nakon predavanja da ćemo se vidjeti u 13 sati u podnožju Križevca, pa ako nam vri-

pašnjake, potoke, zvijezde na noćnom nebu... Priroda je prvenstveno odsjaj Božje ljepote. Tragovi Božje prisutnosti. Stvoritelja najbolje upoznajemo po Njegovim stvorenjima.

Mjesec je listopad. Gospin i Franjin mjesec. Povucimo se negdje na osamu, u prirodu, gdje ćemo s Franjom i Marijom tražiti svoja nadahnuća u prirodi, toj velikoj slikovnici Božjoj, gdje ih je tražio i Krist! Učimo od prirode i promatrajmo svoju okolinu. Priroda ne nosi stare haljine. Ona ne šteti na bojama, zvijezdama, listovima, cvjetovima, perju i krznu. Odbacuje istrošeno i daje prostora novomu. Nove misli osvježuju duh i srce, a svjež duh obnavlja tijelo. Radost zbog ljepote unosi boju u dušu i otvara nova nadahnuća postojanja. Pokušajmo sebi odgovoriti na pitanje kad smo zadnji put molili, meditirali i tražili susret sa svojim Gospodinom u prirodi? Idemo li u prirodu samo da bi se opustili i protegnuli noge, ili je to naš susret s Bogom? Možemo li razumjeti što nam govori drveće, cvijeće, oblaci i zvijezde i možemo li, poput sv. Franje, iz tog razgovora izreći svoju *Pjesmu stvorova*?

Kriza traži promjene – primjer sv. Franje

IVICA ŠARAC

Sve je teže slušati glasove onih koji ovoj uistinu ne baš lako podnošljivoj sadašnjosti kao bolju verziju života suprotstavljaju relativno nedavnu prošlost i to ni manje ni više nego onu jugoslavensko-komunističku. Nasuprot današnjim agilnim i medijski stimuliranim aktivistima i propagatorima te tobože bolje prošlosti, koji se upiru sebi i svojima prikazati vrijeme jugoslavenskoga

komunizma kao kvalitetniju alternativu ovom danas, mi koji smo ga iskusili znademo i svjedočimo da je riječ o izmišljotini, o tvrdnjama bez ikakva pokrića u stvarnosti. Sve ovo što trenutačno proživljavamo nama, koji smo rođeni i odrastali u vrijeme komunizma, nije ništa novo: od nepravdi i tjeskobe, laži i prijetvnosti, pohlepe i sebičnosti, preko bahatosti bogatih i politički moćnih, mita i korupcije, političko-propagandnoga

Želeći što je moguće vjernije nasljedovati Krista, živeći i djelujući u krajnjoj jednostavnosti i poniznosti, Franjo Asiški (1182.-1226.) se u svojoj blagosti i ljubavi prema svim Božjim stvorenjima pojavljuje kao „najradikalniji“ odgovor na krizu jednoga vremena, obilježenog sukobima, nasiljem, moralnim rasulom, nepravdama, pohlepom i bahatošću moćnika kako u društvu, tako i u tadašnjoj Crkvi

kiča, otvorenoga gospodarsko-političkoga kriminala, pa do ponovnog iskustva partijske svemoći i osobnoga osjećaja nemoći. Sve nas to prati još iz vremena naše prve socijalizacije u „samoupravnom socijalizmu“. Otkako je, primjerice, moju generaciju tada počela pratiti riječ *kriza*, nije nas napustila, evo, sve do sada. Ona je zasigurno najpostojanija uspomena koju nam je jugoslavenski komunizam ostavio u nasljeđe. Mi smo živi i žalosni svjedoci da promjene koje su uslijedile nominalnim padom komunizma i raspadom njegove države nisu zašle u dubinu i korjenito zahvatile društvene strukture, tako da još i danas žvačemo i gutamo gorke plodove iste one kulture, iznikle iz hibridnog sjemena ideje jugoslavenstva i ideologije komunizma, zasijanog po društvenim poljima tadašnjega partijskoga dobra. No ni onodobna kriza, a ni ovo sadašnja u osnovi također nisu novost, jer i danas kao i ranije jednako vrijedi ona glasovita Propovjednikova (Prop 1, 9): *nihil novi sub sole* (nema ništa novo pod suncem). Kriza, dakle, nije svojstvena samo našem vremenu.

Povijest ljudskoga roda prepuna je podataka o dubokim krizama kroz koje je prolazilo čovječanstvo u svim povijesnim epohama. Zanimljivo je pratiti na kakve je sve neobične i (po ljudskim kriterijima) neočekivane načine Bog davao do znanja svakom naraštaju da ga ne ostavlja ni u najtežim iskušenjima. Za primjer uzmimo nevjerojatno jednostavnu a čudesnu učinkovitost svetoga (sebe, Crkve i svijeta) jednoga svetoga Franje, čijom smo svetkovinom i trodnevnom pripravom zakoračili u listopad. Želeći što je moguće vjernije nasljedovati Krista, živeći i djelujući u krajnjoj jednostavnosti i poniznosti, Franjo Asiški (1182.-1226.) se u svojoj blagosti i ljubavi prema svim Božjim stvorenjima pojavljuje kao „najradikalniji“ odgovor na krizu jednoga vremena, obilježenog sukobima, nasiljem, moralnim rasulom, nepravda-

ma, pohlepom i bahatošću moćnika kako u društvu, tako i u tadašnjoj Crkvi. To je vrijeme nesavladivih feudalnih podjela na bogatu i svemoćnu manjinu te siromašnu i nemoćnu većinu. Usponom srednjovjekovnih gradova nastaju novi društveni slojevi koji se razlikuju po imetku i posjedovanju, pa se usporedo s rastom gradova produbljuju i socijalne razlike između moćnih i bogatih (*maiores*) na jednoj i rastućeg broja siromašnih (*minores*) na drugoj strani. Siromašniji stanovnici potiskuju se iz zajednice na rubne dijelove gradova i naselja, pa im tako već samo boravište određuje društveni status. Primjerice u tadašnjem Franjinom Asizu, malenom srednjovjekovnom gradu u talijanskoj pokrajini Umbriji, u središtu grada je boravilo samo dvadesetak imućnih obitelji, dok je na periferiji živjelo više od dvije tisuće osiromašenih obitelji. Posve izvan grada, kao izopćenici iz svake zajednice, bili su izmješteni gubavci. U takvom je duboko podijeljenom i raslojenom društvu izrastao mladić koji će pokazati da je moguće i u takav svijet unijeti evanđeoski program nasljedovanja Krista u ljubavi prema odbačenima, marginaliziranim i prezrenima.

Rođen u obitelji trgovca sukni-ma Pietra Bernardonea i plemkinje Giovanne, Franjo je bio kršten pod imenom Giovanni (Ivan), no njegov otac je po povratku iz Francuske, gdje je bio na poslovnom putovanju i nije bio nazočan krštenju, svoga sina od milja prozvao Francesco (Francuzić). Kao bogatašev sin, mladi Franjo je iskusio sve ono što je pripadalo stilu i načinu života imućnijih obitelji toga vremena: raskoš, obrazovanje, kultura, oružje, prijezir prema siromašnima, gađenje spram odbačenih. I onda na Božji zahvat slijedi zaokret! Istinsko obraćenje Franjo je doživio tek nakon jedne životne krize, izmolivši od Boga milost i snagu za promjenu. A ta je promjena svoju izvanjsku, scensku potvrdu imala u doslovnom ogoljivanju pred vlastitim ocem, biskupom i građanima Asiza, u simboličkom svlačenju staroga načina života. Prezrevši materijalno bogatstvo i odbacivši društveni status, Franjo uzima evanđelje kao pravilo za život. Glasom Raspetoga u razrušenoj crkvi San Damiano dobiva poziv „popraviti Crkvu koja se ruši“. Iz susreta s Raspetim, Franjo

spoznaje da je Bog Ljubav; iz Kristova rođenja u štali i Njegove smrti na križu shvaća da je ljubav autentična jedino u poniznosti, jer se onaj koji je Najuzvišeniji iz ljubavi dao poniziti i to do smrti na križu. Takva ljubav je čista nesebičnost i ne traži ništa za sebe; u najčišćem izdanju se pokazuje prema onima koji nam ni na koji način ne mogu uzvratiti (bolesnima, odbačenima...) i prema onima koji nam ne žele uzvratiti (neprijateljima). Ljubav prema Bogu i bližnjemu za Franju nije samo značila otići k malenima i za njih nešto učiniti, nego prije svega sebe učiniti malenim i manjim, odnosno svladati samoga sebe da bi stekao nesebičnu ljubav prema bližnjima, kako to pokazuje opis njegova susreta s gubavcem: „Kad je milošču i snagom Svevišnjega počeo razmišljati o svetim i korisnim stvarima i dok je još bio svjetovnjački obučan, jednog je dana susreo nekog gubavca. Nadvladao je samoga sebe, pristupio mu je i poljubio ga. Od tada je počeo samoga sebe sve više prezirati, dok po milosrđu Otkupiteljevu nije izvojtio pobjedu nad samim sobom“. Franjo je vlastitim primjerom pokazao da je pojedincu koji se potpuno preda Božjoj milosti moguće učiniti čudesne promjene sa sobom i u sebi, a time u Crkvi i ujedno u društvu. On je, dakle, započeo mijenjati sebe i svijet oko sebe nakon poljupca tada najodvratnijeg društvenog izopćenika – gubavca, čime je najprije izbrisao nametnutu granicu između pripad-

FRANJO JE VLASTITIM PRIMJEROM POKAZAO DA JE POJEDINCU KOJI SE POTPUNO PREDA BOŽJOJ MILOSTI MOGUĆE UČINITI ČUDESNE PROMJENE SA SOBOM I U SEBI, A TIME U CRKVI I UJEDNO U DRUŠTVU. ON JE, DAKLE, ZAPOČEO MIJENJATI SEBE I SVIJET OKO SEBE NAKON POLJUPCA TADA NAJODVATNIJEG DRUŠTVENOG IZOPĆENIKA – GUBAVCA, ČIME JE NAJPRIJE IZBRISAO NAMETNUTU GRANICU IZMEĐU PRIPADNIKA RAZLIČITIH DRUŠTVENIH SLOJEVA.

nika različitih društvenih slojeva. Važno je imati u vidu da Franjo ne napušta tadašnje društvo i Crkvu, nego ih mijenja iznutra. Nije se tek fizički preselio iz središta grada na periferiju ili izvan gradskih zidina, jer bi to značilo da je samo promijenio osobni društveni status, nego započinje činiti nešto radikalno novo, počinje živjeti i djelovati na novi način u svijetu u kojemu živi. Ono što su pohlepni svojom sebičnošću i gramzivošću prisvojili, Franjo ljubavljju prema svemu stvorenom želi pokazati da je sve Stvoriteljev dar. Dok njegovi suvremenici isključuju siromašne, bolesne i napuštene, Franjo ih uključuje u zajednicu djece Božje. Dok svi žele biti veći (*maior*), on želi biti od svih manji (*minor*) i svakomu stvorenomu brat (*frater*). Dok je u svijetu društveni prestiž i slava na prvom mjestu, Franjo ističe jednostavnost i poniznost. Dok njegovi suvremenici na svaki mogući način žele steći više novca i materijalnih dobara (pa i primjenom sile), Franjo se svega odriče, jer drži da upravo gomilanje vremenitih dobara može dovesti do svađa i nasilja, kako je to objasnio jednom crkvenom velikodostojniku, kojemu je bilo nejasno kako će Franjo i njegovoj subraći biti uopće moguće živjeti bez posjedovanja materijalnih dobara: „Gospodine, ako bismo imali bilo kakve posjede, nama bi bilo nužno oružje za našu zaštitu. Odatle, dakako, nastaju sudske prepirke i svađe i obično se time veoma priječi ljubav prema Bogu i bližnjemu. I zato ne ćemo u ovom svijetu posjedovati ništa vremenito.“ Jedino je Božjim zahvatom moguće objasniti kako je unatoč tako zahtjevnom načinu života, Franjo iz Asiza postao magnet za milijune onih koji ga stoljećima pokušavaju slijediti u nasljedovanju Krista. Njegova mistična suobličnost s Kristom dobila je svoj vidljiv znak po stigmama što ih je primio dvije godine prije smrti. I pred samu smrt, ovaj je mali brat na opet jedinstveno ponizan način pokazao svijetu koliko je zapravo bio velik i autentičan u ljubavi prema Bogu i svemu što je Bog dao, zapjevavši dobrodošlicu i „sestrici smrti!“ I kada je u subotu 3. listopada 1226. položen na golo tlo umirao u svojoj 44. godini života, prije smrti je otpjevao psalam „Iz svega glasa vapijem Jahvi“. Već dvije godine nakon smrti, papa Grgur IX. proglasio ga je svetim.

■ U nekoliko ste navrata javno istupali o Međugorju. Riječ je o duhovnom fenomenu koji ima velik utjecaj na Crkvu u Hrvata. Kako ga Vi doživljavate?

Mene Međugorje prati gotovo od početka moga svećeničkog puta, otako sam bio kapelan u Metkoviću. To je bilo 1983. godine, bio sam tek zaređen. Naravno da sam o događanjima čuo vrlo rano, no kada sam postao kapelan, vidio sam kako ljudi iz moje župe idu u Međugorje i kako poste srijedom i petkom shvaćajući to vrlo ozbiljno. Mi franjevci to smo uglavnom promatrali.

Sjećam se kako je na početku sve bilo dramatično. Danas je teško i zamisliti kako je u vrijeme službenog ateizma mogla zvučati vijest o ukazanju Gospe. Moj je župnik bio skeptičan. Autobusom je išao s mladima u Međugorje i tamo su svjedočili igri Sunca. Dok su to promatrali, pitao je mlade što vide, provjeravao je i sebe i njih. Vratio se kući manje skeptičan. Nije baš mogao reći što se događa, ali nije više mogao reći da se sve događa samo u nečijim glavama.

Cijela priča oko Međugorja bila je puna napetosti. Svi smo o tome razgovarali, raspravljali smo jedni s drugima i s narodom. Godinu dana poslije, dakle u ljeto 1984. godine, otišao sam u Njemačku - i tamo smo raspravljali o Međugorju. Stranci bi me uvijek pitali što se stvarno događa i što ja mislim o tome. O ukazanjima nisam mogao reći ništa posebno, ali govorio sam o duhovnoj dinamici, o napetostima oko Međugorja, crkvenima i političkima. Govorio sam kako puno toga nije jasno, ali kako se nešto stvarno događa.

Kada sam se nakon studija vratio u Hrvatsku, ponovno sam došao u blizinu Međugorja. Ne mogu reći da sam odlazio često i redovito, ali svaki put kada bi me zvali da održim neki seminar, odazvao bih se. Nisam pratio živote vidjelaca i nisam obraćao posebnu pozornost na tada već ustaljena događanja. Međugorje je ušlo u neki svoju duhovni ritam. Bilo je privlačno za ljude s raznih strana svijeta i mnogima je pomoglo. Puno se toga vrtjelo oko fra Slavka Barbarića, on je bio motor.

Moji bliži i češći dotaciji s Međugorjem započeli su kada sam počeo dobivati češće pozive. Tada sam se pitao što mogu raditi i s čim mogu ići u Međugorje.

Fra Ante Vučković o Međugorju (I.)

Prije nekoliko dana u izdanju Salesiane iz tiska je izašla knjiga fra Ante Vučkovića *Neostvarena sloboda*, u kojoj u formi razgovora autor odgovara na pitanja novinara Gorana Andrijanića. Pitanja su usmjerena na Crkvu i društvo od pada komunizma do vladavine korone. U drugom poglavlju svojim odgovorima fra Ante promišlja o novim vjetrovima u Crkvi, o karizmatičkom pokretu, Neokatekumenskom putu, Taboru i Međugorju. Budući da nas najviše zanima, ovdje ćemo donijeti fra Antina promišljanja o njegovim iskustvima Međugorja.

U MEĐUGORJU JE VRLO ŽIVO ISKUSTVO VJERE

■ Koji je bio odgovor?

Otkrio sam da je na meni da govorim o Božjoj riječi. Ta mi je spoznaja jako važna. Bio sam i inače u službi Božje riječi i u Međugorju nisam radio ništa različito od onoga što sam inače radio u slobodno vrijeme. Otkako sam se vratio u Hrvatsku, vikendom bih radio kao svećenik, a preko tjedna na fakultetu.

Za mene je važan trenutak bio čitanje knjige Mirjane Soldo *Moje srce će pobijediti*. Znam da je ta knjiga pisana za američko tržište i da je Mirjani pomogla novinarka koja je pred sobom imala američku publiku. Stavimo li to na stranu, meni je to najbolja knjiga o Međugorju. Po prvi sam put razumio, s gledišta jedne vidjelice, što se s njima događalo. Mogao sam osjetiti njihove strahove i poniženja, ozračje koje je vladalo u Jugoslaviji. Knjiga me vratila u vrijeme koje poznajem na svojoj koži i otvorila mi uvid u svijet i muke kroz koje su prolazili vidioci.

Drugi je vid cijeloga fenomena Međugorja sada već uigrani način liturgije u kojemu su Božja riječ i klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu našli dobro i primjereno mjesto. Naravno, i ispovijed - sakrament koji je u Međugorju dobio važno i privilegirano mjesto svima koji žele ponovno uspostaviti svoj odnos s Bogom.

■ Kada smo ranije razgovarali, spominjali ste i važnost posta u duhovnosti Međugorja?

Da, post je, koliko znam o tome, u kleričkom svijetu prije Međugorja bio praktički nestao. Ostao je u tragovima, i to ne posvuda, u nemrsu petkom. Ostala je tek daleka ideja o tome što bi post uopće mogao značiti, ideja koja bi sinula na Čistu srijedu i Veliki petak. Post je bila gotovo zaboravljena praksa koju je Međugorje oživjelo. S postom su započeli laici, a kasnije su im se pridružili i neki svećenici i redovnici.

Sjećam se kako sam u jednom trenutku donio odluku postiti u skladu s međugorskom duhovnošću. Dakle, srijedom i petkom, na početku kruh i voda, a kasnije samo voda. Bilo je to važno iskustvo. Najprije sam otkrio da mi je post puno lakši nego što sam očekivao. Bio je povezan s mehanizmom koji sam, i ne znajući, usvojio još kao malo dijete. Odrašao sam u teškim materijalnim

uvjetima. Roditelji su morali raditi i ostavljali bi me samoga. Dok se netko od njih ne bi vratio kući, ja ne bih jeo. Post je u meni ponovno oživio tu naviku. Postio bih petkom, samo bih pio vodu. Tada sam često vikendom odlazio u planine i post mi nije nimalo smetao u penjanju.

Moje iskustvo posta bilo je, dakle, ne samo duhovno nego i tjelesno. Otkrio sam kako radi moj organizam, otkrio sam čudesnost okusa nakon posta, shvatio sam važnost takve duhovne prakse.

Otkrio sam još nešto - kada bi ljudi oko mene doznali da postim, uvijek sam bio izložen nagovaranjima da prekinem post. Govorili bi mi da ću se razboljeti, da ću klonuti, da to nije zdravo i slično. Davali su mi savjete o postu oni koji nikada nisu postili. Među njima je bilo i moje braće franjevaca.

S druge strane, kada bih se susretao s hercegovačkim franjevcima, moj je post bio prihvaćen kao nešto uobičajeno. Shvatio sam da je to zasluga duhovnosti koja se razvijala u Međugorju. Nije dakle riječ o nečem površnu ako se i franjevci mijenjaju. Post je duhovna praksa koja ljudima pomaže oživjeti i produbiti odnos s Bogom.

Od otkrića posta kroz događanja u Međugorju nisam se prestao baviti njime. Često na fakultetu imam kolegije o različitim filozofskim praksama pa, između ostaloga, govorimo i o postu.

Post je kao duhovna praksa jedno vrijeme na zapadu bio gotovo pao u zaborav. Sada je ta praksa ponovno oživjela i ima dosta ljudi koji poste. Ne mislim da je samo Međugorje zaslužno za oživljavanje posta, postoji i jaki utjecaj new agea i suvremenih duhovnih strujanja koja su otkrila važnost posta. Naravno, ne možemo zaboraviti ni velik problem pretilosti zapadnih ljudi, u njemačkom govornom području niču klinike u kojima ljudi provode neko vrijeme u postu pod nadzorom liječnika.

U zadnje je vrijeme vrlo popularan športski, periodični post. To je svakodnevna praksa posta od 16 do 18 sati, kada se ne jede ništa, a u ostalo se vrijeme, dakle šest do osam sati, jede uobičajeno. U pozadini stoji otkriće autofagije.

U svakom slučaju, znanost pokazuje da nismo stvoreni kako bismo stalno nešto jeli. Možemo i gladovati.

MENE MEĐUGORJE PRATI GOTOVO OD POČETKA MOGA SVEĆENIČKOG PUTA, OTKAKO SAM BIO KAPELAN U METKOVIĆU. TO JE BILO 1983. GODINE, BIO SAM TEK ZAREĐEN. NARAVNO DA SAM O DOGAĐANJIMA ČUO VRLO RANO, NO KADA SAM POSTAO KAPELAN, VIDIO SAM KAKO LJUDI IZ MOJE ŽUPE IDU U MEĐUGORJE I KAKO POSTE SRIJEDOM I PETKOM SHVAĆAJUĆI TO VRLO OZBILJNO. MI FRANJEVCI TO SMO UGLAVNOM PROMATRALI.

...U LJETO 1984. GODINE, OTIŠAO SAM U NJEMAČKU - I TAMO SMO RASPRAVLJALI O MEĐUGORJU. STRANCI BI ME UVIJEK PITALI ŠTO SE STVARNO DOGAĐA I ŠTO JA MISLIM O TOME. O UKAZANJIMA NISAM MOGAO REĆI NIŠTA POSEBNO, ALI GOVORIO SAM O DUHOVNOJ DINAMICI, O NAPETOSTIMA OKO MEĐUGORJA, CRKVENIMA I POLITIČKIMA. GOVORIO SAM KAKO PUNO TOGA NIJE JASNO, ALI KAKO SE NEŠTO STVARNO DOGAĐA.

Gladovanje nam ide u prilog i važno je zbog ravnoteže našeg metabolizma. Ruski znanstvenici otkrili su da post ima pozitivan učinak na naše tjelesne funkcije. S gubitkom prakse posta izgubili smo i značenje posta, a time i dodir sa znanjem i iskustvom prve Crkve i židovstva. Zaboravili smo da postoji vrijeme obilovanja i vrijeme oskudice, vrijeme sitosti i vrijeme gladi, a to nam je bitno za iskustvo zbilje i za duhovno snalaženje u svijetu. Iskustvo oskudice važno je za cjelovit život. Vrijeme posta uči nas neke druge stvari nego vrijeme obilja. Uči nas da se ne živi samo od kruha. Svijest i osjetljivost drukčiji su u vrijeme posta, tijelo radi drukčije.

Post nam pokazuje što sve čuči u nama, što vlada našim umom. Isus je dugo postio i nakon toga se javio đavao, neprijatelj, kušajući ga. Posta dakle otkriva tko sa mnom gospodari ili tko želi zagospodariti. Neprijatelj ima jak duhovni utjecaj. Isus na jednome mjestu kaže kako postoje demoni koji se izgone samo postom, dakle post je iskustvo u kojemu ima manje mene i mojih snaga, a više Boga. Post je čin oslobađanja sebe od vlastite snage i otvaranja u sebi mjesta za Boga. U tom je smislu post sličan molitvi. U Očenašu molimo da bude volja Očeva, a ne moja, dok postom to pokazujemo na svom tijelu - ne moja snaga, nego Božja; ne tjelesna, nego duhovna.

...post je, koliko znam o tome, u kleričkom svijetu prije Međugorja bio praktički nestao. Ostao je u tragovima, i to ne posvuda, u nemrsu petkom. Ostala je tek daleka ideja o tome što bi post uopće mogao značiti, ideja koja bi sinula na Čistu srijedu i Veliki petak. Post je bila gotovo zaboravljena praksa koju je Međugorje oživjelo.

Međugorje vraća svijest o postu. Fra Slavko Barbarić često je tumačio ljudima što je post i vodio ih kroz iskustvo posta. Predlagao je post onako kako je Gospa tražila - postiti srijedom i petkom. Zanimljivo je da se to poklapa s kršćanskim postom prve Crkve. To je važna činjenica - Međugorje vršenjem posta oživljava duh prve Crkve, vraća natrag u svijest i praksu ono što smo zaboravili, podsjeća nas da je kršćanstvo neodvojivo od discipline života. Ako se izgubi svijest da treba raditi na sebi, vježbati, onda disciplina ostaje samo simbol. Tako nam je post ostao tek simbol i pretvorio se u nemrsu petkom.

Čak je i katekiziam definirao da se post može zamijeniti drukčijim odricanjima. Neke pokrajinske Crkve načelno su zamijenile post drugim dobrim djelima, a u nekim zemljama među kršćanima nema ni svijesti o

postu. Nije li neobično da vjernici nemaju iskustvo posta, a u susjedstvu im postoji klinika koja liječi postom?

U istočnoj Crkvi, za razliku od zapadne, postoji vrlo razrađen sustav posta. Detaljno se zna kada se smije jesti jelo spremljeno s uljem, a kada bez njega; kada kuhano, a kada samo sirovo. Detaljna skrb o postu stvara pozadinu da pojača proslavu koja dolazi nakon posta, ne samo u intenzivnosti okusa nego i u svečanosti i svjetlu svijesti o dobroti svijeta koja se pokazala u liturgiji riječi i u zajedništvu za stolom.

Euharistija je gozba, i to gozba koju se može iskusiti pripremajući se za nju postom. U Katoličkoj Crkvi postoji euharistijski post koji zabranjuje jelo sat vremena prije svete mise, ali to je danas tako zanemareno da svi misle kako se taj post odnosi na sat vremena prije pričesti.

No riječ je o minimalnom, simboličkom postu sat vremena prije početka slavlja. Prije Drugoga vatikanskog koncila na snazi je bio post od ponoći do pričesti, i to potpuni post.

Želim reći kako se izgubila svijest o postu čak i tamo gdje je post ostao prisutan na simboličkoj razini pa ipak čuva neki trag značenja. Euharistija se shvaća kao lijek, a u antici se svaki lijek uzimao natašte. Potrebno je stoga postiti da bi euharistija djelovala kao lijek duše i tijela.

Kako smo izgubili svijest o tome da se lijek uzima natašte, izgubili smo i svijest o postu kao pripremi za slavlje euharistije, a s time je u zaborav otišla i svijest da je euharistija lijek.

Kada više nema prakse, nema ni razumijevanja. Ostaje samo retorika 'religijskih stručnjaka' koji govore kako post može narušiti zdravlje, kako vjerovati ne znači mučiti ljude i slične fraze što dolaze upravo iz potpunog nerazumijevanja posta i zaborava na nj. Kada netko govori takvim tonom o postu, znam da nikada

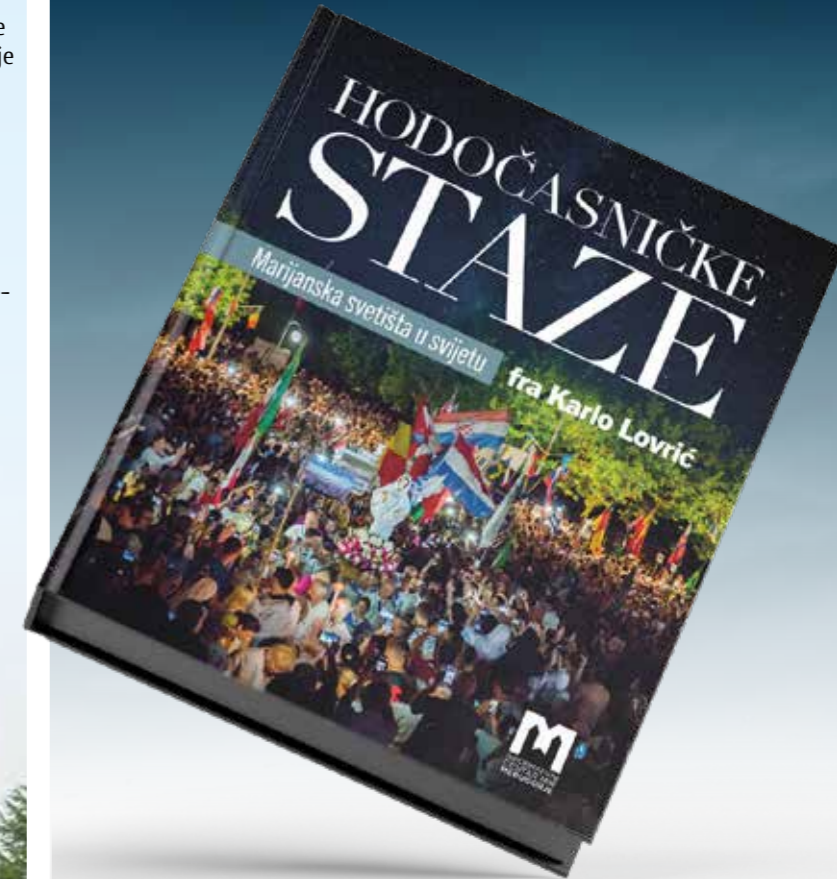
nije postio i da nema iskustvo istinskoga posta.

Kako tijelo i duh reagiraju na post, znaju oni koji su postili. Oni znaju što se događa na početku, a što tijekom posta. Prošli su iskustvo glavobolje, lakoće u tijelu, lakoće buđenja, svježine misli i bistrine u glavi.

Posteći čovjek shvati da mu post omogućuje drukčije iskustvo tijela, da ima snažan utjecaj na duhovnost, da otvara drukčije iskustvo vremena. Posteći dobije i vrijeme koje je ranije trošio na obroke, što nije malo vremena.

Molitva, za koju tijekom posta čovjek ima više vremena, postaje dublja, otvorenija, proživljenija i jasnija. Tako se postom produbljuje i odnos s Bogom.

Sve nam je to došlo do svijesti zahvaljujući Međugorju.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

ŠPANJOLSKA U ZNAKU MEĐUGORJA

Premijera filma „Medjugorje, Ima jedan poziv i za tebe“

Velika promocija Međugorja u Španjolskoj dogodila se na pretpremijeri i premijeri dokumentarnog filma „MEĐUGORJE, Ima jedan poziv i za tebe“ scenarista i režisera Jesúa García-Colomera i njegova prijatelja Borja Martinezu u produkciji audiovizualne produkcijske kuće „Gospa arts“.

U petak 1. listopada premijerom filma u najpoznatijem kinu Madrida, na crvenom tepihu, hodali su ljudi čiji su se životi promijenili u Međugorju i koji u filmu daju svoja svjedočanstva o nebrojenim milostima koje Gospa u ovom malom hercegovačkom mjestu šalje na cijelu zemlju.

Zajedno s autorima filma, pretpremijeri i premijeri filma sudjelovali su i fra Petar Ljubičić „naši“ međugorsko-španjolski vodiči koji dovode hodočasnike u Međugorje.

Španjolski mediji navode i kako je tijekom vikenda upravo ovaj dokumentarac bio jedan od 3 najgledanija filma u kinima u cijeloj Španjolskoj.

Dana 1. listopada je tako započela njegova distribucija u preko 50 kina diljem Španjolske. Na ovaj način poruka Međugorja odjeknuti će još više i šire u ovoj zemlji.

U Španjolskoj se puno ljudi uključilo u promociju filma, a za Jesúa je znakovito kako je komercijalno prikazivanje filma u kinima Španjolske započelo baš u godini kada se obilježava 40. obljetnica Gospina ukazanja. Stoga se Jesús nada kako će i njihov film doprinijeti toj proslavi.

Nakin premijere u Španjolskoj slijedi prikazivanje filma u Latinoameričkim zemljama, a u toku je i prevođenje filma na engleski jezik kako bi bio dostupan i za prikazivanje u zemljama izvan španjolskog govornog područja. Nadaju se i hrvatskom prijevodu.

Uz stalni tim od 5 ljudi, tehničare, glumce i prevoditelje koji su sinkronizirali sa hrvatskog na španjolski jezik,

na filmu je radilo oko 40 osoba.

Podsjetimo kako se film „MEĐUGORJE, Ima jedan poziv za tebe“, temelji na knjizi koju je Jesús García Colomeri napisao prije 10 godina: „VRATILI SMO SE“ (Estamos de vuelta), Svjedočanstvo jednog španjolskog hodočasnika o njegovom nevjerojatnom iskustvu u Međugorju.

Uz brojne nesigurnosti na ovom projektu radili su više od dvije i pol godine. Ukupno šest puta su bili u Međugorju zbog snimanja filma, od toga je pet puta bilo za vrijeme pandemije, a dva puta su bili u Zagrebu i jednom na Badiji, kako bi snimili razgovor sa fra Jozom Zovkom. Od prvog dana fra Jozo je uz fra Marinika Šakotu dao podršku ovom filmu. Uz njih su snimili i razgovore sa Jakovom, Mirjanom i Ivanom. Vicka i Marija su bile pristale na snimanje, ali se zbog pandemije ti susreti nisu mogli realizirati. U filmu prepričavaju zapravo svoja iskustva od prvog dolaska u Međugorje koje im je promijenilo život (prijatelj mu je postao svećenik, a on se posvetio svjedočenju Međugorja). I sada 15 godina poslije shvatili su kako nisu samo njihovi životi promijenjeni, nego se puno ljudi i oko njih radi njihove promjene promijenilo. Film

JESÚS GARCÍA COLOMER rođen je u Madridu 1977. godine. Radio je za jednu televizijsku katoličku kuću koja ga je 2006. godine poslala da napravi kratku reportažu o jednom malom mjestu u bivšoj Jugoslaviji gdje se navodno ukazuje Gospa. On i direktor marketinga koji je došao s njim imali su samo jedan cilj: snimiti 'priču' koja se može dobro prodati! Stoga su im glavni motivi koje su željeli snimiti bili jedno ukazanje, vidioc i jedno čudo. Ali ništa se od toga nije ostvarilo. Kada su oni dolazili, te 2006. godine, iz Španjolske za Međugorje su se organizirala možda po tri hodočašća godišnje. Oni su dakle morali čekati prvo organizirano hodočašće koje je kretalo i ono je za prvu etapu hodočašća imalo 'trodnevnu duhovnu obnovu' s fra Jozom Zovkom u Širokom Brijegu. Ta tri dana su mu već promijenila život – odnosno bila su dovoljna za njegovo obraćenje. Došli su i u Međugorje, složili priču i vratili se u Madrid. Ovaj njegov prijatelj, direktor marketinga, nakon tog putovanja odlazi u sjemenište i danas je svećenik, a Jesús počinje pisati knjigu o Međugorju. Njegova knjiga se zove „VRATILI SMO SE“ (Estamos de vuelta), Svjedočanstvo jednog španjolskog hodočasnika o njegovom nevjerojatnom iskustvu u Međugorju. Izdana je prije 10 godina i jako je pridonijela tome da se u Španjolskoj prošire informacije o Međugorju i da ljudi upoznaju što se u Međugorju događa. U to vrijeme se o svemu što se u Međugorju događalo i događa, jako malo znalo. Također, zahvaljujući njegovoj knjizi, jako puno ljudi je došlo i upoznao Međugorje. Kako su se vremena promijenila i kako sve manje ljudi čita, a sve više se 'gleda', Jesús dolazi na ideju da osnuje jednu audiovizualnu produkcijsku kuću. Tako je nastala „Gospa arts“ - digitalna platforma za proizvodnju i distribuciju visokokvalitetnih a pristupačnih pisanih i audiovizualnih sadržaja za širenje priča o ljudima i Bogu putem mobilnih i prijenosnih uređaja. Cilj je proširiti evangelizaciju i na ovaj virtualan i digitalni način. Do sada su snimili jedan film o Lourdesu, odnosno o volonterima koji vode bolesnike na hodočašće u Lourdes, a zove se: LOURDES, THE HANDS OF OUR LADY (2019). Film je otkupila i hrvatska katolička kuća Laudato TV.

dakle sadrži njihova svjedočanstva, svjedočanstva ljudi koji su se zbog njihovog obraćenja promijenili i svjedočanstva samih protagonista događanja u Međugorju.

Snimili su toliko materijala da bi se od njega mogao napraviti film koji traje 15 sati, pa je najteži dio bio zapravo izabrati

„najvažnije“ dijelove koji stanu u dva sata koliko film traje. Film je podijeljen na dva dijela: 1. dio je KRONIKA MEĐUGORJA (svjedočanstva prvih svjedoka Gospinih ukazanja), i 2. dio PLODOVI MEĐUGORJA i svjedočanstva.

Priredila:
Paula Tomić

Napokon! – mogli bismo uzviknuti kad dočita-mo zbirku ovih dokumenata koji su široj javnosti u ovome obliku i ovako cjelovito bili nedostupni a sabrani su ovdje na jednom mjestu. Dakle, napokon – audiatur et altera pars! Neka se čuje i druga strana. Napokon se član dviju biskupskih komisija dr. fra Ivan Dugandžić, onodobno učitelj novaka na Humcu, a neko vrijeme i provincijski definator, pa potom od 1985. i duhovni pomoćnik u Međugorju, osmjelio izići u javnost s nama nepoznatim dokumentima. Kako je autor već u osmom desetljeću, zakoračio je u 78. godinu života, te kako je više od polovice članova prvih dviju Komisija u kojima je sudjelovao već s onu stranu, u vječnosti, zacijelo je htio otkriti (re-velare) i objaviti dio svoje pismohrane koji se tiče upravo međugorskoga fenomena te ponuditi čitateljima na prosudbu. (dr. fra Tomislav Pervan)

M
INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Hodočasnici iz Perua: jako smo sretni ovdje

Sonia de Freitas de Pacheco bila je u Međugorju po 19. put s grupom hodočasnika iz Perua (Latinska Amerika). Grupu su činili 31 hodočasnik, a stigli su u Međugorje 13. rujna te ostali do 24. rujna. Ona nikada ne dolazi u Međugorje za manje od 10 dana. Prije pandemije znali bi posjetiti Tihaljinu i Mostar, ali sada su samo ostali ovdje. Hodočasnici dolaze iz gradova Lima, Chiclayo i Piura i imaju tri svećenika u grupi.

Iako je Sonia oduvijek bila 'žena od vjere', povezana s Bogom, dolasci u Međugorje su joj pomogli ostvariti jedan dublji odnos s Blaženom Djevicom Marijom. Budući da nije poznavala marijansku duhovnost, kad je prvi put došla u Međugorje 2001. godine, rekla je Gospi: „Ja sam sad ovdje, pa kad Ti želiš, gdje želiš, i kako želiš!“ I od tada je Gospa preuzela voditi njezin duhovni put i na njega je stavljala sve ono što je Ona željela, a Sonijin život se promijenio.

O tome kako je počela organizirati hodočašća, Sonia se prisjeća. „Moje prvo hodočašće prije 20 godina nije bilo tako uspješno, puno toga sam u neznanju propustila, pa sam osjećala potrebu vratiti se ponovno. I neke moje prijateljice su željele poći sa mnom, pa se ta grupa svake godine sve više i više povećavala, pa je postalo nezgodno doći samo kao grupa prijatelja. U početku nisam željela organizirano povesti hodočašća jer je to puno odgovornosti, sve dok 2012. godine nisam to prihvatila kao poslanje koje Gospa od mene traži.“

Tijekom tri godine organizirala sam 7 duhovnih obnova ovdje u Međugorju i od tada sam rekla: „Međugorje je centar mog života!“ Sa mnom je na ovom hodočašću i moj suprug i njemu sam rekla: „Kad se jednog dana budemo umirovili, doći ćemo živjeti u Međugorje!“

„Trudim se utkati puno ljubavi u ova hodočašća jer pokušavam prenijeti hodočasnima ono što sam ja sama u Međugorju doživjela! Hodočasnici su jako sretni ovdje“ – kaže Sonia, a jedan prisutni bračni par joj je rekao: „Ti nas svojim riječima jednostavno uvjeriš, jer nam prenosiš Božje i Gospine riječi!“ I to mene raduje – priznaje Sonia jer to znači da im uspijem dati ono što Gospa želi.

D.V. „Sveta Mala Terezija“, Majčino selo, proslavio svoju zaštitnicu i 25 godina rada

U petak 1. listopada 2021. na spomendan sv. Male Terezije, posebno živo i svečano bilo je u Dječjem vrtiću sv. Mala Terezija u Majčinu selu.

Razlog za slavlje bio je dvostruki: s jedne strane slavila se sv. Mala Terezija jer je ona po želji francuskih hodočasnika koji su svojim donacijama izgradili zgradu vrtića davne 1996. godine proglašena zaštitnicom vrtića. U vrtiću se nalaze i njezine relikvije, a ispred vrtića je i njezin lijepi kip, djelo akademskog kipara Ilije Skočibušića. Drugi razlog za slavlje je bila proslava jubilarnih 25. godina djelovanja vrtića.

O početcima rada vrtića prisjetila se njegova današnja Voditeljica, gospođa Darija Juričić koja je kazala kako ih je na početcima fra Slavko Barbarić, pokretač cijelog Majčina sela, pa i vrtića, sve „gurao“ svojom energijom i entuzijazmom, a Školske sestre Franjevke koje su na početku i dugo godina bile glavni „odgojni kostur“ vrtića, utkale su svoje pedagoško i duhovno iskustvo u rad s djecom. Zahvalila se dosadašnjim voditeljicama vrtića, s. Bonifaciji Barbarić, s. Lidiji Glavaš, Julijani Stojić i s. Veroniki Martinović bez kojih današnji rad s djecom ne bi bio na sadašnjoj, visokoj edukativnoj razini.

Upravo o kvaliteti rada Vrtića govorio je ravnatelj vrtića i Majči-

na sela, fra Dragan Ružić koji je istaknuo kako sam staž teta odgojiteljica (većina ih je tu od samih početaka) govori dovoljno i o kvaliteti rada, te kako ovaj vrtić uistinu doprinosi cijeloj župnoj zajednici svojim radom na odgoju djece i njihovom pripremanju za školske obaveze koje ih čekaju nakon njega.

Svečano misno slavlje koje je bilo vrhunac ove dvostruke proslave započelo je u 10 sati. Uz stotinjak djece koja ove pedagoške godine pohađaju vrtić, tu su bili i roditelji te prijatelji iz Majčina sela. Svetu misu je predslavio provincijal Hercegovacke Franjevačke Provincije, dr. fra Miljenko Šteko uz koncelebraciju fra Danka Perutine i fra Dragana Ružića.

U uvodnom dijelu mise, djeca su na svoj dječji način recitacijama i pjesmom pozdravili svoju svetu zaštitnicu. Fra Danko je u propovijedi podučio djecu kako se treba ponašati prema mamama, tatama i Isusu, a na kraju svete mise, fra Dragan je priopćio kako je od sada vrtić bogatiji i za relikvije svetih roditelja sv. Male Terezije.

Radost i toplina sa svete mise nastavila se u prijateljskom druženju svih prisutnih u prostorijama vrtića.

I kao što je sv. Mala Terezija kazala da je njezino zvanje u Crkvi biti LJUBAV! – tako želimo i svim djelatnicima vrtića i Majčina sela, da nastave biti LJUBAV na svojim radnim mjestima i sljedećih godina do novog jubileja!

Molitva na Plavom križu 2. listopada uz brojne hodočasnike

U subotu 2. listopada 2021. ponovno kao nekada veliki broj župljana i hodočasnika okupio se u molitvi kod 'PLAVOG KRIŽA' u znak zahvalnosti za sve milosti koje je Gospa izmollila cijelom svijetu od svoga Sina u ovih 40 godina ukazanja. Uz pjesmu, radosna, žalosna, slavna i otajstva svjetla Gospine krunice molila su se za sve 'one koji još nisu upoznali ljubav Božju' kako je Gospa sama pozvala sve nas u jednoj od poruka: „Draga djeco! ... Neka vaš dan bude isprepleten malim žarkim molitvama za sve one koji nisu upoznali Božju ljubav.“ (iz Gospine poruke 25. veljače 2008.) Sama vidjelica Mirjana

ovako je objasnila Gospina ukazanja koja je imala svakog drugog dana u mjesecu od 2. kolovoza 1987. godine pa sve do 18. ožujka 2020.:

„Znate, ukazanja 2. u mjesecu su za one kojima još nije poznata Božja ljubav, Gospa ih čeka kao Majka s velikom žalosti za svojom djecom.“ Želi svoju djecu dovesti na pravi put i kao majka pati kad vidi naša tvrda srca. Na mom licu se vidi bol naše Majke. Ponekad nakon ukazanja vidim da ljudi misle na druge stvari, ali ne i na ono što je važno: bez noge ili ruke možete ići u nebo, ali bez duše ne možete. Kad ovo shvatimo, mnogo bitnih stvari će se promijeniti.“

Sretni smo što smo nakon dugo vremena opet ovdje

Početak listopada zapao je za vikend pa su ovi prekrasni, sunčani, jesenski dani prve subote i nedjelje u mjesecu u Međugorju bili u znaku brojnih grupa hodočasnika iz svih krajeva svijeta. Ulice Međugorja ponovno su bile „zakrčene“ autobusima, među kojima i brojni autobusi talijanskih registracija. Među talijanskim hodočasnima, nalazi

se i druga grupa hodočasnika koji su stigli preko nekada velike talijanske turističke i hodočasničke agencije Rusconi Viaggi, koja je nakon smrti njezina osnivača, a zatim za vrijeme pandemije, potpuno prestala sa radom, živeći od subvencije države.

Ipak, otvaranje granica ponovno ih je potaknulo na nastavak organiziranja hodočašća iako sve ide jako teško zbog komplicirane situacije s mjerama.

Prvo hodočašće koje su organizirali bilo je od 9. do 14. rujna 2021., a ovo drugo hodočašće bilo je od 1. do 4. listopada.

Lietta, voditeljica hodočašća ovako komentira situaciju u Italiji: „Ljudi imaju strah doći, imaju strah od kontakata. Tko je cijepljen i nije cijepljen treba prije polaska napraviti PCR test, zatim pri povratku praviti PCR test, biti u karanteni pet dana i opet PCR test. Tako da u roku od 10 dana trebaju napraviti barem 3 PCR testa. Svaki košta 15 E. Ukoliko dođe do zaraze, zdravstveno osiguranje ne pokriva troškove bolovanja. Zbog toga naša Agencija Rusconi Viaggi nudi svojim hodočasnima, pokraj običnog osiguranja u slučaju nesreće i bolesti i dodatno osiguranje u slučaju zaraze koronavirusom. Također hodočasnici su „ucijenjeni“ na način da onima koji su cijepljeni ide bolovanje, a onima koji nisu cijepljeni, zdravstveno ne pokriva ništa. Tako je u Italiji sada i za odlazak na posao, za koji se isto traži 'green pass'.“

Ovaj put boravak u Međugorju je zapravo od dva dana, pa su u subotu, 2. listopada išli na Podbrdo, a popodne su posjetili Majčino selo. U nedjelju 3. listopada ujutro bili su na Križevcu, a popodne su imali slobodno.

„Hodočasnici su jako sretni što mogu nakon dugo vremena opet biti ovdje, ali teško im je ostaviti sve strahove i nametnute načine ponašanja novonastalog 'kovid poretka' u njihovoj zemlji.“ – zaključuje Lietta, koja neustrašivo nastavlja svoje poslanje Gospinog apostola.

Članovi Udruge slijepih Međimurske županije hodočastili u Međugorje

Članice i članovi Udruge slijepih Međimurske županije nakon više godina čekanja ostvarili su svoj san te su u srijedu 29. rujna posjetili marijansko svetište Kraljice Mira u Međugorju. Duhovno vodstvo na ovome putu bio je vlč. Leonardo Šardi, povjerenik za pastoral osoba s invaliditetom i njihovih obitelji.

Na samome početku, hodočasnici su se uputili na Brdo ukazanja. Zahtjevan uspon po kamenju nije ih obeshrabrio da sretno stignu do cilja. Uspinjući se prema samome mjestu ukazanja, hodočasnici su razmatrali radosna otajstva krunice. Osobito je izazovan bio silazak. Naime, budući da je većina članova slijepa ili slabovidna, trebalo je oprezno silaziti od Brda ukazanja. No, upravo u ovim teškoćama očitovale se zajedništvo, brižnost i ljubav prema bližnjemu.

Prijepodnevni sati obilježili su pobožnost križnoga puta koji je bio

temeljen na razmatranjima sluge Božjeg nadbiskupa Fultona Sheena. Popodnevni dio hodočasničkog dana bio je prožet osobnom pobožnosti. Na večernjem zajedničkom programu Svetišta okupilo se mnoštvo vjernika iz različitih zemalja te je koncelebriralo oko 60 svećenika. Moleći sva otajstva krunice te slaveći euharistiju, hodočasnici su završili prvi dan svojega puta te se uputili u večernjim satima u Metković.

Obnovljeni novom duhovnom snagom, članovi udruge posjetili su mjesto Vid gdje su se mogli voziti poznatim lađama po rijeci Neretvi. U povratku posjetili smo još jedno svetište – svetište Gospe Lurdske u Vepricu. U gotovo identičnom ambijentu kao i u lurdskom Svetištu hodočasnici su slavili svetu misu kod spilje.

Vlč. Šardi je tom prilikom prikazao nakanu za sve žive i pokojne članove

Udruge slijepih Međimurske županije te kao zahvalu za 70 godina postojanja Udruge. Osvrnuo se vlč. Šardi i na život svetog Jeronima te na važnost razmatranja i življenja po Božjoj Riječi. Poslije svete mise, hodočasnici su imali priliku za osobnu pobožnost u ovome Svetištu, a potom su krenuli put Međimurja. Za svakog pojedinca ovo je bilo nezaboravno putovanje i prekrasno iskustvo koje će dugo pamtili.

Obred preminuća sv. Franje

U predvečerje 3. listopada 1226. godine u crkvi svete Marije Anđeoske u Asizu preminuo je sveti Franjo, otac triju franjevačkih redova i ponizni ljubitelj svih Božjih stvorenja.

Do današnjih dana među braćom ostalo je sjećanje na Franjin prelazak sa svijeta k Ocu na nebo, te ga iznova i na njegov način obredom obnavlja. Stoga je i u nedjelju 3. listopada 2021., na uočnicu svetkovine sv.

Franje, franjevačka obitelj diljem svijeta slavila obred preminuća svetoga Franje, ili kako se još naziva Transitus.

U župi svetog Jakova u Međugorju ovaj se obred održao neposredno nakon večernje svete mise na vanjskom oltaru koju je predslavio fra Slavko Soldo. U dojmivom obredu preminuća, kojem su doprinijeli tama večeri probijena sa svjetlošću svijeta,

sudjelovali su međugorski franjevci, sestre franjevke na službi u župi, Franjevačka mladež i Franjevački treći red. Pred mnogobrojnim župljanima i hodočascima, ovogodišnju liturgiju preminuća sv. Franje predvodio je fra Renato Galić uz fra Zvonimira Pavičića.

Statistike za rujan 2021.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 117 000
Broj svećenika koncelebriranih: 3201 (106 dnevno)

ON LINE KONGRES o plodovima Međugorja u zemljama kineskog govornog područja

Povodom 40. obljetnice Gospinih ukazanja u Međugorju, Informativni Centar Mir Međugorje organizira ON LINE KONGRES o plodovima Međugorja u zemljama kineskog govornog područja (kantonski i mandarinski jezik), pod nazivom „Molite i dat će vam se, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se.“ (Mt 7,7)

Kongres će se održati 30. listopada 2021. od 10,00 do 17,00 sati po lokalnom vremenu u Međugorju. Program nudi kateheze, svjedočanstva i međugorske pjesme, a govornici su biskupi, svećenici, međugorski vidioci i hodočasnici.

U ovih 40 godina „gorušičino zrno naraslo je u veliko stablo, koje daje mnogo dobrih i vidljivih plodova“. Na ovaj način, želimo zahvaliti Božanskomu Otkupitelju i Njegovoj i našoj Presvetoj Majci Mariji, Kraljici Mira za sva dobra kojima su nas obdarili u kineskom govornom području. Kongres će biti preveden na više jezika.

Kongres možete pratiti „ONLINE“ putem YouTube kanala i Facebook stranice Radiopostaje Mir Međugorje.

POZIV MEDIJIMA ZA PRIENOS ON-LINE KONGRESA

Dragi prijatelji iz medija, Informativni Centar Mir Međugorje, u suradnji sa službenim centrima različitih jezičnih skupina, organizira on-line kongrese „Gdje nebo dotiče zemlju“ o plodovima Međugorja u svijetu. Prvi takav ON LINE Kongres održan je u siječnju o plodovima Međugorja u zemljama njemačkog govornog područja, a drugi u svibnju o plodovima Međugorja u zemljama španjolskog govornog područja.

Informativni Centar Mir Međugorje sada organizira treći on-line kongres o plodovima Međugorja u zemljama kineskog govornog područja (kantonski i mandarinski jezik), pod nazivom „Molite i dat će vam se, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se“ (Mt 7,7)

Kongres će se održati 30. listopada 2021. od 10,00 do 17,00 sati po lokalnom vremenu u Međugorju. Program nudi kateheze, svjedočanstva i međugorske pjesme, a govornici

su biskupi, svećenici, međugorski svjedoci, hodočasnici...

Informativni Centar Mir Međugorje, kao nositelj ekskluzivnog prava na snimanje audiovizualnih djela i fotografija na svim molitvenim prostorima župe Međugorje, objavljuje poziv medijima za iskazivanje interesa za audiovizualni prijenos svih ovog on-line kongresa.

Rok za prijavu medija na ovaj poziv je 20. listopad 2021. godine.

Ako imate TV ili Radio kanal ili bilo koji drugi digitalni medij

preko kojeg želite prenositi program on-line kongresa o plodovima Međugorja u zemljama kineskog govornog područja, obratite nam se na e-mail adresu: mir@medjugorje.hr, kako bismo Vas mogli upoznati s uvjetima i dozvoljenim načinima prijena. Prijenos našeg signala nije dozvoljen bez potpisivanja ugovora s Informativnim Centrom Mir Međugorje o prijenu prava televizijskog i/ili radijskog emitiranja.

Uvjereni da mediji omogućuju naše zajedništvo te bolje širenje Marijinih poruka u svijetu, srdačno vas pozdravljamo iz Informativnog Centra Mir Međugorje, čiji djelatnici u vaše domove svakodnevno donose vijesti o Međugorju i Kraljici Mira.

Hodočasnici iz Albanije u Međugorju

Od 1. do 3. listopada 2021. u Međugorju je boravila i grupa od 46 hodočasnika iz Albanije. S njima su i dva svećenika i četiri časne sestre. Hodočasnici dolaze iz različitih gradova Albanije: Shkodër (Skadar), Lezhë (Lješ) i Tirana.

Okupili su se preko agencije „Best Travel Adventures“ iz Shkodëra koju vodi gospođa Simon Bushi. Većina ih je već više puta u Međugorju, poznaju Simon pa je prate preko njezine Facebook i Instagram stranice i tako se pridružuju hodočascima koje organizira.

U Međugorje su stigli u petak, 1. listopada nakon osam sati putovanja. Taj dan su još iskoristili za odlazak na Brdo ukazanja. U subotu jutro bili su na Križevcu, zatim u posjeti zajednici Cenacolo. Poslijepodne su

posjetili samostan sv. Ante u Ljubuškom gdje su imali svetu misu. Vratili su se na večernje klanjanje u Međugorje. U nedjelju jutro su posjetili Majčino selo i nakon toga nastavljaju povratak kućama.

„Hodočasnici su vrlo zadovoljni i sretni, puno mi zahvaljuju na organizaciji puta, ali i ja zahvaljujem njima jer bez njih ni ja ne bih mogla doći“ – govori Simon, te nastavlja „već 10 godina dovozim grupe hodočasnika iz Albanije. Imala sam grupe i ovog svibnja, lipnja, za Festival Mladih bilo nas je 50, te za Veliku Gospu. Ddošli smo sada i još za tjedan dana dolazim sa jednom manjom grupom. Za dolazak oni necijepljeni su napravili PCR test, a za povratak ne trebamo ništa. Uzdamo se u Boga da će sve što prije proći.“ – zaključuje Simon.

ČETVORICA MLADIĆA IZ MEĐUGORJA UŠLA U POSTULATURU HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIJE

Ove godine župa Međugorje može biti jako ponosna. Čak četvorica mladića iz župe sv. Jakova u Međugorju, 10. rujna 2021. u Mostaru, odlučila su se za redovnički poziv, odnosno ulazak u postulaturu Hercegovačke franjevačke provincije.

Ove godine kandidata ima ukupno osam i to su:

Petar Bunoza, Župa sv. Ante, Humac;
Stipe Iličić, Župa sv. Ivana Krstitelja, Ružići;
Karlo Šakota, Župa Krista Kralja, Čitluk;
Frano Šego, Župa BZ BDM, Posušje;
Andrija-Ante Vasilj, Župa sv. Jakova, Međugorje i
Franjo Vasilj, Župa sv. Jakova, Međugorje.
Mateo Kozina, Župa sv. Jakova, Međugorje;
Josip Pavlović, Župa sv. Jakova, Međugorje.

Službeno primanje u postulaturu, propisanim liturgijskim obredom učinjeno je u samostanskoj kapelici u Mostaru, na blagdan Rana sv. Franje, u petak 17. rujna 2021. u 19 sati, uz proslavu srebrne obljetnice misništva četvorice „starije braće“ - fra Marinka Šakote, fra Valentina Vukoje, fra Ljube Kurtovića i fra Miljenka Šteke. Osmoricu kandidata za postulaturu predstavio je odgojitelj postulanata fra Iko Skoko, a Provincijal fra Miljenko Šteko ih je primio u postulaturu.

Fra Iko je na početku sve prisutne pozdravio: „dobro je da smo se večeras okupili kao jedna franjevačka obitelj na blagdan Rana sv. Franje, a povod su različite obljetnice koje naša pojedina braća slave te liturgijsko primanje nove generacije postulanata... Zacijelo, ovakva okupljanja pomažu nam ponovno čuti i produbiti onu Franjinu misao s početka našeg Reda kako su mu braća „dar nebeskog Oca“, te da i mi posvjestimo i produbimo tu misao kako smo jedan drugom, a i svi zajedno „dar nebeskog Oca“.

■ JOSIP PAVLOVIĆ

Kao član Frame sudjelovao sam u svim aktivnostima župe, pjevao sam u zborovima i volontirao na Mladifestu. Moje franjevaštvo teče još od podmlatka Trećeg franjevačkog reda (Frame). Okruženje u kojem sam odrastao i sazrijevao kao i duhovni ambijent u župi sigurno su utjecali na ovu odluku. U postulaturu ulazim nakon godine studija u Mostaru.

■ FRANJO VASILJ

Moje putovanje morem duhovnosti započelo je izvan granica domovine, odnosno u Austriji. Ondje sam, družeći se i suradujući sa svećenicima isusovcima, započeo svoju duhovnu preobrazbu i tu je i zasijana klica moga poziva. Njihov služba i njihov život su me se jako dojmili i vremenom sam postajao sigurniji da i sam tako želim živjeti. Od pamtvijeka je moja obitelj bila vezana uz fratre i o njima se uvijek govorilo s velikim poštovanjem tako da ni trenutka nisam dvojio kojem redu pristupiti.

■ ANDRIJA-ANTE VASILJ

Dolazim iz skromne vjerničke obitelji koja se trudila odgajati me po kršćanskim načelima. Iako sam kroz svoje odrastanje prolazio različite formacije i bio dosta aktivan u programima koji se odvijaju u našoj župi, nisam mogao niti pomisliti da bi svećeničko zvanje moglo jednoga dana biti moj izbor. No, Bog očito ima neke svoje planove sa mnom. Nas četvorica koji dolazimo iz Međugorja smo tek na prvom koraku na dugom hodu koji nas čeka i potrebni smo vaših molitava.

■ MATEO KOZINA

Kroz svoje odrastanje i sazrijevanje kao i svi mladi kovao sam bezbroj planova tko želim biti i čime se u životu želim baviti. No, čovjek snuje, a Bog određuje. Iako sam poziv osjetio još prošle godine uoči Uskrsa, nisam htio žurit odlukom već sam si htio dati još vremena za dublje promišljanje. Odlučio sam se priključiti Marijnim rukama i pomagati potrebitima. To mi je iskustvo jako pomoglo i učvrstilo me u odluci da ove godine uđem u postulaturu.

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

S BOGOM JE SVE MOGUĆE

TEREZA GAŽIOVA

Nakon duže stanke je u Kući mira u Međugorju od 26. rujna do 1. listopada 2021. opet održan seminar posta, molitve i šutnje za hodočasnike iz Slovačke.

Njih tridesetak doputovalo je s mnogo nakana, pitanja, sumnja, nejasnoća, rana, ali i zahvala u želji da uroni u milosnu Gospinu blizinu. Seminar je vodio fra Marinko Šakota. Ponovno smo mogli vidjeti kako program seminarara stvara uvjete za otvaranje srdaca kako bi ona postupno, iz dana u dan, postala plodno tlo za djelovanje Božje ljubavi. Isus je kao nekoć susretao druge milosrdnim pogledom, ulazio u živote sudionika seminarara i mijenjao ih. Činio je to ozdravljenjima, poukom, opraštanjem grijeha, nježnošću, dobrotom...

„Što ćete ponijeti sa sobom?“, upitao je na kraju fra Marinko sudionike seminarara.

Odgovori su bili:

„Moj jezik može govoriti samo kad je srce mirno.“

„S Bogom je sve moguće.“

„Shvatio sam značenje posta.“

„Ne želim više gledati bližnje s osudom, već s ljubavlju.“

„Pronašla sam ono što sam tražila cijeli život – Očevu ljubav.“

„Prihvaćanjem križa doživio sam nevjerovatan mir i shvatio da je s ljubavlju sve moguće.“

„Činiti sve srcem, ili bolje rečeno, živjeti srcem.“

„Shvatio sam važnost sjedenja za stolom, koliko je važno sjesti za stol i gledati lica drugih.“

„Osjetio sam to kao poziv da po uzoru na Isusa provodim više vremena s ljudima za stolom.“

„Imao sam kompliciran odnos s majkom i nisam mogao prihvatiti njezinu ljubav. Ovdje me je Gospodin ozdravio za vrijeme klanjanja.“

„Gospodin je unio mir u kaos u kojem sam godinama živio i iako još uvijek imam mnogo toga što moram oprostiti, sada znam kako – moram moliti za ljubav.“

„Uspio sam oprostiti sebi.“

„Kad smo se upoznavali prvu večer, mnogi roditelji su izjavili da bi željeli imati dobre odnose s djecom, kod mene je obratno: ja sam dijete koje želi popraviti odnos s roditeljima, posebno s ocem. Molit ću za njegovo obraćenje i znam da će se to isplatiti.“

„Došao sam kao žena Sirofeničanka iz Evanđelja koja je vapila za Isusom, sve živo me je mučilo: situacija u svijetu, u obitelji, u odnosima, a Isus je šutio. No, ovdje sam shvatio da je šutio zbog toga da mi glasno progovori. Želio me još naučiti da se još više moram pouz-

dati u Njega, da mu moram vjerovati u potpunosti, u potpunosti se osloniti na Njega. U šutnji nakon što nam je fra Marinko protumačio spomenuti odlomak iz Evanđelja – o tome kako je žena utihnula jer je shvatila da je ona kriva za bolest svoje kćeri, prepoznao sam sebe: i ja da sam kriv što imam problem sa sinom, kriv sam jer mu nisam pružao dovoljno ljubavi, uvijek sam mu samo diktirao što mora učiniti, uvijek je posljednja morala biti moja riječ.“

„Ne znam hoću li uspjeti ostati na pravom putu, ali sada znam kako trebam nastaviti kad padnem – trebam živjeti glavne Gospine poruke.“

„U trenutku kada sam prve večeri lomio kruh i polako ga blagovao doživio sam snažno da je Isus ovdje, proveo sam vrijeme za stolom kao tajnu Posljednju večeru s Isusom.“

„Shvatio sam važnost da baš kad želimo nešto važno objasniti drugima, potrebno je šutjeti i prvo poslušati drugoga.“

„Otkrio sam koliko je važna zajednica, gledati u oči bližnjih, primjećivati drugoga, gledati na svog susjeda Kristovim očima.“

„Aktivan sam u poslovnom svijetu već 30 godina, a tek sam ovih dana shvatio koliko je u meni ponosa, prkosa, oholosti i koliko puno pričam, pokazujem, zabranjujem. Shvatio sam i da je moja vjera bila samo tradicionalna. Spoznao sam da ako želim iskreno srcem razgovarati s Bogom prvo moram šutjeti.“

„Bojao sam se otići na seminar jer sam se bojao da ću biti gladan, ali seminar mi je pomogao da se vratim na ono što je u mojoj obitelji bilo na početku – molitva, žrtva, ljubav, slušanje drugoga.“

„Došao sam ovdje potpuno uništen i slomljen, pun gnjeva, nepraštanja, čak i mržnje. Prvo što sam učinio bila je ispovijed i onda svaki dan klanjanje satima i satima ispred Presvetog oltarskog sakramenta i doživio sam preobraženje. Molio sam za dar opraštanja i razgovarao s Gospodinom. On mi je pokazao moje grijeha od moje 14. godine i plakao sam i plakao, razgovarao s njim kao nikad u životu. Molio

sam ga da nestane i zadnja kap mržnje i ljutnje u mom srcu, oprostio sam svima, u srce mi se nastanio mir.“

„Šutnja – otkrio sam koliko sam grijeha učinio jezikom, koliko je važno odvagati riječi i izgovarati samo dobre riječi.“

„Šutjeli smo nekoliko dana, a ipak smo se upoznali puno bolje nego da smo razgovarali satima.“

„Post srcem.“

„Noćno klanjanje je bilo vrlo snažno: jedne noći sam zaspao a onda iznenada čuo kako netko doziva moje ime te sam ustao i otišao na klanjanje.“

„Duhovna obnova, pročišćenje cijelog srca i redanje prioriteta.“

„Gospodine, otvorio si mi oči da vidim.“

„Prihvaćanje križa: tijekom klanjanja prihvatilo sam ono što cijeli život nisam htio prihvatiti.“

„Najvažnija stvar je ljubav, rasti u ljubavi.“

Seminar je završen zahvalom za sve primljene milosti i molitvom za milost ustrajnosti na putu svetosti kojim nas Gospa vodi.

Post je u najširem značenju odricanje od suvišnih stvari. Ne odnosi se na osnovne stvari i potrebe koje pripadaju čovjekovoj strukturi i pravilnom funkcioniranju duševnih i tjelesnih sposobnosti; njih se čovjek niti može niti smije odreći jer bi time ugrozio sebe i zgriješio protiv ljubavi prema sebi, što je njegova osnovna dužnost i istodobno kriterij ljubavi prema bližnjemu. Iz toga okvira čovjek ne smije nikad izaći. Post i potreba da se posti polazi od činjenice da je upravo višak nekih stvari ponekad veći problem negoli nedostatak potrebnih stvari. U tome je slučaju potreba i praksa posta pravi i nezamjenjiv lijek.

fra Ljudevit Rupčić

Ova knjiga puna je dokaza za opravdanost posta, ona je i molitva da se oživi praksa posta i u Crkvi i u cijelome svijetu. Inače će čovjek biti nesposoban održati sebe i svijet u potrebnome redu i skladu.

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog
centra MIR Međugorje.

DUHOVNA OBNOVA ZA MLADE

LJUBAV MI JE SVE OBJASNILA

Od 17. do 19. rujna u Kući mira (Domus pacis) u Međugorju održan je seminar za djevojke i mladiće pod vodstvom časnih sestara s. Petre Bagarić i s. Matije Pačar. Tema susreta bila je: „Ljubav mi je sve objasnila.“

Na nekoliko dana smo se izmaknuli od onog svakodnevnog kako bismo to svakodnevno sagledali iz drugačije perspektive, uočili ono nepotrebno i pogriješno i mijenjali to.

Druženje smo započeli krunicom i Svetom misom. Odnos kojem je središte Isus Krist ima čvrst temelj i može rasti, razvijati se i donositi plodove. Odnosi koje smo jedni s drugima izgradili ovih dana počivaju na takvom temelju. Jedni smo druge obogatili svojom prisutnošću i iskustvima koja smo dijelili. Upoznali smo

se na zanimljiv način. Predstavljajući svog omiljenog sveca, predstavili smo i sebe jer je svatko od nas imao nešto zajedničko sa svecem kojeg je izabrao. Predstavljajući se na taj način, dobili smo priliku sagledati vlastiti život u drugačijim dimenzijama obračujući pažnju na to gdje smo danas i gdje bismo trebali i željeli biti uspoređujući svoj život sa životom onih pod čiju se zaštitu utječemo. Uz zagovor naših dragih svetaca uputili smo se Majčici na Podbrdo i donijeli joj naša mladenačka srca puna žara. Predali smo joj sve ono što se istaložilo na našim srcima; i ono lijepo, i ono manje lijepo, i ono što nas raduje, i ono što žalosti, sve brige, strahove i želje što ih samo srce mlada čovjeka može nositi. Na tom

tvrdom kamenu snažno se osjeti prisutnost koja pročišćuje i otvara srce za nove susrete. Molitva i uspon po tom tvrdom hercegovačkom kamenu grade kršćanski karakter i osnažuju srce za životne borbe.

Dopuštajući ljubavi da nas poučava, naša međugorska jutra započinjali smo zajedničkom molitvom. Nema boljeg načina da čovjek započne svoj dan, nego da ga preda u ruke Onoga koji ga je i stvorio. Tako se srce otvara i dopušta da mu ljubav sve objasni. Nama je objašnjavala i dok smo među brojnim fotografijama izabrali jednu i dopustili osobi sa slike da nam ispriča svoju priču. Promatrajući ta lica, iz nekog drugog kuta promatrali smo vlastito. Pričajući priču što nam ju je ispričala osoba sa slike, pričali smo vlastitu. Odabir fotografije nije bio slučajan i svatko je nesvjesno izabrao one oči u kojima je vidio vlastiti odraz. Zanimljivo je kako smo svi mi okupljeni toliko različiti s različitim životnim pričama i stazama došli u Međugorje s istim ciljem i kada smo ostavili na stranu sve to s čim smo došli, bili smo samo obični mladi ljudi potrebni iste Ljubavi koja nas sve obnavlja.

Vjerujem da će nam na izgradnju biti i svjedočanstva koja su s nama podijelile K. i M. iz zajednice Cenacolo. One u zajednicu nisu ušle zbog problema ovisnosti već zbog besmisla, zbog gubitka cilja i životnog kormila. Rekla bih da je to sve češći problem kod mladih ljudi i stoga je potrebno svoje životno sidro spustiti u more kojem je kapetan Krist.

Ovakvi seminari odlična su prilika da se čovjek vrati na svoje izvore i malo presloži prioritete jer nije ljudska duša stvorena da plićacima luta već da vječnim morima plovi.

Nakon popodnevno druženja pogledali smo film u kojem ljubav ide korak ispred svakodnevnih briga i životnih teškoća. Nakon filma na korist nam je bilo poslušati iskustvo sestre Matije koje ju je dovelo do samostana. Mnogi od nas kao dojmljiv dio druženja istaknuli su klanjanje pred Presvetim kojem smo prisustvovali te večeri. U tim trenucima Božja milost dodirivala je naša srca i podesila jedra za nove životne plovidbe.

Nedjeljno jutro smo započeli otvorenosti Riječi Božjoj. Razmatrali smo o njoj i ono što je Isus propovijedao prije 2000 godina stavili smo u okvire naših modernih vremena i poslušali što živa Riječ ima reći nama danas. Otvoreni Riječi Božjoj otišli smo na svetu misu.

Kao najdojmljivije trenutke našeg druženja većina nas je istaknula odlazak na Podbrdo, klanjanje i zajednička druženja u slobodno vrijeme jer ipak smo mi mladi ljudi željni i razgovora i zabave, a toga u Međugorju nije manjkalo.

Osobno se uvijek radujem dolasku u Domus Pacis i zbog sadržajno kvalitetnog programa, ali i zbog ljudi koje tamo srećem.

Iskoristit ću priliku da tu istaknem našu Veru kao ženu vedra duha. Vera je od onih jednostavnih ljudi koji vjeru nose u osmijehu i taj osmijeh pokazuje da srce Kristu pripada.

Sve što smo čuli i osjetili u Međugorju ovih dana poput sjemena je palo na naša srca. Budemo li čuvali srca od korova, sjeme će rasti donijeti plod, a što je plod ljubavi, Gospodin nam daje spoznati.

Upućujem iskrenu zahvalu svima koji su se potrudili da nam vrijeme bude ispunjeno kvalitetnim sadržajima, a za mir u srcu hvala uzdižemo Bogu. Svaki je seminar poseban na svoj način i u riječi ne može stati to što duša tamo doživi, stoga svima koji ste u prilici stavljam na srce poziv da dođete na neki od sljedećih susreta. Otvorite svoje srce pozivu i dopustite da vas Božja prisutnost preobražava, ljubav sve objasni i duša se vrati na Očeve postavke. Dopustite da Krist bude kapetan na vašem moru života.“

Andrea Dodig

NEKA MI BUDE

Neka mi bude, ponavljaš ustravljena onim što te čeka
 Nakon što se anđeo rasprši u čestice svjetlosti koje lebde u zraku
 Bježiš izbjegavajući kamenje koje se obrušava na tebe
 Surovu kaznu koju je svijet osmislio za tebi slične
 Skrivaš se od pogleda, zastireš lice velom i usput povraćaš
 Da li od straha ili izvanzemaljskog čeda čije bilo jasno osjećaš
 Držeći se za plotove surovih prečaca posrćeš na pragu prvog utočišta

Neka mi bude, ponavljaš ženi koja te svojim ushitom tješi
 Briše znoj sa čela i uvjerava u nadnaravnost tvog stanja
 Jer sin joj igra u utrobi, hrabri kršitelj svih ispisanih propisa
 Živjet će u divljini i hraniti se skakavcima
 Ne bi li okončao svoj krčiteljski naum prvog krstitelja
 Prije dolaska Onoga kojeg poradaš tresući se u hladnoći puste spilje

Neka mi bude, ponavljaš nespemna prekinuti pupčanu vrpцу
 Kao svaka majka neodvojiva od svog čeda
 Privijaš se uz supruga koji milošću odsanjane poruke ostaje uz tebe
 Povjerenavši u san više nego u javu
 Nesvjesna svoje smjele poniznosti da porodiš Boga
 I okružena pastirima koji mu se prvi pokloniše

Neka mi bude, grcaš u sebi pohranjujući sjećanja
 Oštrice riječi koje ti probadaju srce
 Proročanstva za koja si uvijek nespemna
 Kapljicama suza utiskujući tragove koje slijepo slijedimo, put do neba

Neka mi bude, šapućeš bdijući nad njim uvijek uzalud
 Stiskaš na grudima mrtvo tijelo tog jedinca
 Miluješ njegovo unakaženo lice i stojiš zaleđena od boli
 Do kraja nesvjesna siline svojih riječi koje preokreću povijest
 I zbog kojih zlo ustravljeno odstupa od tebe
 Zavijajući u smrtnom hropcu kao smrskana zmija

Neka mi bude, trgaš nas iz njegove zamke jednim potezom
 Blagim dodirima svoga majčinstva

Davorka Jurčević Čerkez

Razgovor s Bette Harrison, obraćenicom iz židovstva na katoličanstvo i autoricom knjige „Što lijepa židovska djevojka kao ja radi u Katoličkoj Crkvi?“

ŠTO ŽIDOVSKA DJEVOJKKA KAO JA RADI U KATOLIČKOJ CRKVI?

SABRINA ČOVIĆ RADOJIČIĆ

Kada Gospa u Međugorju spominje obraćenje, najprije pomislimo na potrebu vlastita povratka Crkvi u punom smislu te riječi, ali rijetko kad čujemo svjedočanstvo o obraćenju s jedne vjere na drugu, kakvo nam iznosi Bette Harrison, koja je rođena u Massachusettsu u obitelji židovskog podrijetla. Radila je kao zubna tehničarka 35 godina kada se odlučila za posao iz snova. Na njezinu se računalu pojavilo: „Želite li postati stjuardesa?“ Ili, kako sama kaže: „Gospodin otvara vrata koja trebaju biti otvorena i zatvara vrata koja treba zatvoriti.“ Nakon što se ozlijedila u zrakoplovu, Bette se zatekla u Međugorju ni ne znajući da treba na operaciju. Njezina knjiga „Što lijepa židovska djevojka kao ja radi u Katoličkoj Crkvi?“ djelo je koje obuhvaća 60 godina traženja i življenja istine. Njezin ju je otac ohrabrivao riječima: „Čitaj, traži istinu i kad je pronađeš, odat ću joj počast.“ Putovanje započinje otkrivanjem izraelskog nasljeđa i groba pradjeda kojeg je jedan čovjek opisao riječima: „Bio je briljantan čovjek, rabin u sinagogi s Arijem, poštovanim vidiocem na jednom od četiri sveta mjesta s pogledom na Galilejsko more.“ Bettina potraga započela je gubitkom vjere u 12. godini zbog učitelja koji je svojim lažima slomio povjerenje djevojčice. Nakon iznenadne smrti voljene osobe shvatila je da je „vječni život predugačak da bi bio pogriješan“. Život joj je ispunjen čudima, što je njezin svećenik opisao riječima: „Ako ne dobiješ nešto iznutra, Bog će ti to pokazati izvana, gotovo poput sakramenta!“ Međugorskoj je Gospi posebno odana zato što se upravo u Međugorju dogodilo čudo ozdravljenja njezina sina, a u međugorskoj

molitvenoj zajednici u svom mjestu sudjeluje gotovo od samog početka obraćenja. U ovom razgovoru govori o tome, kao i o svojem iskustvu hoda u vjeri te traganju za korijenima, sve do njihova pronalaska koje se može poistovjetiti s čudesnim obraćenjem sa židovstva na katoličanstvo, upravo kao što se, kako voli reći, dogodilo Djevici Mariji.

■ Nas smo se dvije upoznale čitajući međusobne priče o obraćenju. No susrele smo se tek godinama poslije, kroz veliku Gospinu mrežu, kada sam u Ciudad de México razgovarala s biskupom o Gospi od Guadalupe.

Da! Uspjela sam se ukrcati na zrakoplov i upoznati i vas i Gospu. Budući da sam stjuardesa, Bog me blagoslovio tom povlasticom.

■ Kako proživljavate ovo vrijeme pandemije?

Budim se sa zahvalnošću na još jednom blagoslovljenom danu koji mi je podaren. Kako starim, čini mi se da je zahvalnost sve veća za svaki novi dah. U Svetom pismu dah Božji nazivamo *Ruach*, a u Postanku se spominje 400 puta. Bog nam je udahnuo svoj duh.

■ Koliko Vam znači svakodnevni odlazak na misu?

Otkako sam otišla u mirovinu prije tri godine, svaki sam dan blagoslovljena primanjem euharistije na misi. Čak i kad sam letjela za zrakoplovne tvrtke svaki tjedan, noć bi se pretvarala u putovanje radi pronalaska najbliže crkve za dnevnu misu. Bilo katedrala ili kapela, uvijek sam je osjećala kao dar. Imala sam prigodu

posjetiti katedrale u gotovo svim državama SAD-a. Sve su bile prekrasne, zato što je u njima uvijek prisutan Gospodin. Primjećujem da je sve puno bolje ako uspijem započeti dan s primanjem Gospodina i zamoliti ga za vodstvo. Imam više mira i snage za ono što mi dan može donijeti. Putovanje radi traženja bilo je pola izazova. Primjerice, sjećam se kako sam jednog jutra u Indianapolisu krenula ravno kroz vrata predvorja hotela. Pronašla sam obližnju crkvu u koju me vratar pogriješno poslao, protestantsku. Nakon sat vremena napokon sam pronašla katoličku, te preznjena od vrućine i umorna kakva sam bila, ušla u njezinu hladnu unutrašnjost. Prvo što sam zapazila bila je prilika za ispovijed. Izražavajući veliku frustraciju što sam propustila misu, bila sam darovana ne pokorom, nego privatnim primanjem našega Gospodina od istog svećenika kod kojeg sam se ispovjedila. Uspostavilo se da je crkva bila odmah lijevo od mog hotela, a ne desno, kuda me vratar uputio. Nije to toliko neobično za mene, ljevoruku hebrejsku katoličku ženu s lošim osjećajem za smjer.

■ Kako je to biti obraćenik s jedne vjere na drugu?

Shvatila sam nešto važno u vezi s vlastitim obraćenjem prije mnogo godina kada me moj benediktinski duhovni ravnatelj pozvao da kao obraćenica sudjelujem na Međunarodnoj karizmatskoj katoličkoj konferenciji u Castelu Gandolfu. Bio je to prvi tjedan konferencije za svjetske vođe na kojoj su govorili predstavnici osam država. Duh Sveti nadahnua me da se prijavim i govorim okupljenima. Bol u srcu koju sam osjećala izrazila sam riječima da bi najbolje bilo započeti s Duhom Svetim kako bi židovska osoba dosegla Isusa. Objasnila sam kako je židovu Isusa jako teško gledati, pogotovo kad je na križu prikazan kao tijelo. Moramo pozivati kroz ljubav, a Duh Sveti to najbolje čini.

■ Kako je tekao postupak obraćenja?

Poput Kornelija i njegove kuće iz Svetog pisma, tako sam i ja zakoračila u crkvu. Prvo u krštenju u Duhu Svetom, a potom tri godine propitivanja u RPOK-u (Redu pristupa odraslih u kršćanstvo) s prvom pričesću i krizmom. To je bilo 1991. u crkvi Gospe Kraljice Anđela u Newport Beachu u Kaliforniji. Vidjela sam anđele kako ulaze u svetohranište na tom večernjem bdjenju. Tek sam godinu dana kasnije shvatila zašto su anđeli otišli i vratili se. Svetohranište je ispražnjeno na Veliki četvrtak i žurili su natrag s Gospodinom koji je sada bio prisutan. To sam osjetila kao veliki blagoslov. Na Veliki petak moj suprug Jim pozvao me na skijanje. Kad smo se uspeli visoko u žičari, sjećam se da sam se u tri sata popodne molila i ispričavala Gospodinu što nisam bila u crkvi da mu zahvalim što je umro za nas i naše Spasenje. Dok sam se molila, pojavio se fenomen sa suncem. Sjajna lijepa duga savršeno ga je okružila. Još jednom je pokazao svoje obećanje. I Jim i ja odrasli smo u Massachusettsu, a upoznali se na fakultetu u Bostonu. Preselili smo se u Kaliforniju i ostvarili san nakon što je on dobio priliku za posao.

■ No što Vas je najviše potaknulo da potražite Gospodina?

Vjerujem da je moja potraga za Gospodinom započela još u majčinoj utrobi. Bila sam 4 mjeseca u utrobi kad mi je djed po majci iznenada umro od aneurizme u mozgu. Moja majka, jedino njegovo dijete, bila je trudna s trećom

bebom, odnosno sa mnom. Očajnički se žalila svome židovskom liječniku da teško podnosi svu tugu i brigu za troje djece mlađe od 4 godine, jer su okolnosti tada bile teške. Liječnik je odlučio da je najbolje da me izgubi, jer je RH negativna, tako da se naše krvne grupe nisu podudarale i on nije htio intervenirati u zaustavljanju potencijalnog gubitka trudnoće: „Pustit ćemo ovu bebū da ode“. S tom smrtnom kaznom zamišljam Božje prste kako štite maternicu moje mame. Svaki dan zahvaljujem Bogu za život, jer je on moj Spasitelj i zaštitnik. Ni ne znajući, moji su mi roditelji odabrali ime Bette, što znači „posvećena Gospodinu“. No pokušat ću skratiti priču o mojem obraćenju, jer je dugačka. Tijekom godina bila sam blagoslovljena da dijelim njezine dijelove. Imam snimke mnogih svojih razgovora. Jedna me je žena uvjerila da bih to trebala zapisati u knjigu, jer je osjećala da bi moglo pomoći mnogima na njihovu vlastitom putu s Gospodinom.

■ I Vi ste napisali tu knjigu kao svjedočanstvo svog obraćenja?

Moja priča o obraćenju napisana je nakon 60 godina života pod naslovom „Što radi lijepa židovska djevojka poput mene u Katoličkoj Crkvi?“ Ta židovska djevojka bila sam ja, ali i Blažena Majka kao još jedna židovska djevojka. Prvi svezak knjige doživljava svoje četvrto izdanje. Bio je popriličan izazov prepisati izgovorenu riječ u napisanu riječ. Molim se da je bilo poučno za one koji su to pročitali. Nakon što sam se ozlijedila u zrakoplovu, otišla sam u Međugorje. Tek nakon što sam se vratila, saznala sam da sam već morala obaviti operaciju koljena, ali to me nije spriječilo da se pravim čudom dva puta popnem na Brdo ukazanja! Povrjeda je bila teška i zahtijevala cijelu godinu bolovanja godinu dana prije odlaska u mirovinu, a za to sam vrijeme također razvila ljubav prema slikanju svetih slika u akvarelu, kao što je ona na naslovnici moje knjige.

■ Kontaktirala sam Vas jučer, a Vi ste se nasmijali jer se radi upravo o datumu godišnjice Vašeg obraćenja?

Da, jučer se navršilo točno 30 godina otkako se dogodilo čudo koje me privuklo u crkvu u koju sam zakoračila na poziv Gospe iz Među-

gorja! Vidite da su se dogodila mnoga čuda, posebice u vezi s krunicom, euharistijom i čudima sunca / Sina. Četiri krunice, a prva dok sam slušala zajedničku poruku žena koje su se bile upravo vratile s nevjerojatnog putovanja u bivšu Jugoslaviju. Bila je 1991. godina. (Na stranici Mary TV dostupan je intervju o tome, u rubrici „Međugorski plodovi“ i ako biste željeli vidjeti i čuti čudesnu priču o tome što je potaknulo ovo židovsko srce i um da se predaju Gospodinu i Katoličkoj Crkvi, jednostavno upišite moje ime Bette Harrison jer je moje svjedočenje i dalje prisutno od 2018.) Taj se posjet zbilo 27 godina otkako se dogodilo čudesno ozdravljenje našeg dječaka Gospinom posredničkom molitvom. Ove se godine navršava 40. obljetnica njezina prvog ukazanja. Svoju sam prvu krunicu molila s tim istim ženama. Dali su mi knjigu o tome, autor je bio sveti Ljudevit Montfortski. Pročitala sam je cijelu iste večeri i zaspala. Radila sam na krštenju svoje četverogodišnje kćeri i 10-mjesečnog sina. Rođendanska želja mojih djevojčica bila je krstiti se sa svojim mlađim bratom. Nisam znala gdje i kako i tko bi to izveo. Bila je to noć uoči 10. lipnja 1991. Svi smo trebali biti kršteni zajedno. Slučajno se dogodilo da je datum padao na rođendan Jimove mame. Iznenađena sam kako ju je Bog nagradio za brojne krunice koje je izmolila za nas. Potrebna su mnoga čuda i nadnarav-

ni događaji da bi se židov preobratio na katoličanstvo.

■ Kako su Vaši roditelji reagirali na Vaše obraćenje?

Potječem od sekularnih židovskih roditelja s pravoslavnim izraelskim podrijetlom s očeve strane. Moj Bubbie (baka) i Zadio (djed) bili su izuzetno pobožni. Jedini obrok oko kojeg smo se svake godine okupljali u njihovom domu bio je pashalni seder. To je bilo moje rano zaljublivanje u priču o Božjem spasenju Njegova izabranog naroda koji je naraštajima podnosio velike uspjehe i patnje. Tata mi je ulio želju za znanjem i poticao me od 12. godine da čitam, učim i tražim istinu i kad bih je pronašla, bio bi ponosan na mene. Jedan od najvećih darova koje mi je ikad dao bila je ljubav i sloboda istraživanja, čitanja i učenja. Njegov je stav bio da su Biblija samo bajke i basne. Tvrдио je da se religija svodi na kontrolu čovječanstva. Mnogo godina poslije, kad je bio u bolnici, moj je otac zapravo pohvalio moju vjeru. Bilo je to nakon što se hrvao, kako je rekao, večer prije s Bogom. „Kako“, pitao je, „možeš reći da si Otac pun ljubavi kad si dopustio da tvoj Sin pati i umre na križu?“ Također je rekao da je vidio apokalipsu, pogled mu je bio izbezumljen i drhtao je kad mi je govorio da je vrištao na Boga! Kad se smirio, nakon što sam mu izmasirala stopala i leđa, rekao mi je da je ono čemu sam podučila svoju djecu jako dobro. „Što sam to tražio? Učila si ih o Isusu i nakon mog sinočnjeg susreta shvaćam da je On naša jedina nada.“ Zahvaljujem Bogu na spoznaji o obraćenju svog oca. Vjerujem da će nas sve čekati jednog dana na ulazu u Nebo. Pokazano mi je kroz san nakon mnogo godina molitve i intervencije Božanskog milosrđa.

■ Spomenuli ste čudotvorne krunice, ali samo jednu od četiri. O čemu se točno radilo?

Druga epizoda s krunicom odnosila se na molitvu za zaštitu kada je demon ušao u moj dom neposredno prije naših krštenja. O tome ne ću previše govoriti, osim što ću reći da sam upravo bila naučila molitvu Očenaš i Zdravomarija i kako je to uistinu lanac koji veže Sotonu! Treća krunica bila je na brdu pored kapelice u Irvineu u Kaliforniji. Upravo smo bili pozvani na molitvu krunice s

međugorskom skupinom, a naša su se djeca igrala na brdu. Osjećala sam da se molim s pola srca jer sam bila zabrinuta zbog djece, bojala sam se da ne padnu niz brdo. Dok sam se ispričavala Bogu, žene su povikale: „Pogledajte sunce!“ Kad sam pogledala, zapanjila sam se, jer sam mogla vidjeti sunce u punom sjaju, ali bez nelagode u očima. Mnogo kasnije shvatila sam značenje čuda koje sam vidjela. Dan poslije opet sam pristala na molitvu krunice u crkvi, onoj istoj u kojoj sam postala katolkinja. Tog je dana na oltaru stajala kutija u kojoj je bio bijeli predmet. Moj mi je prijatelj objasnio da je to euharistija: „Bog je sišao na zemlju.“ Prethodnog sam dana također vidjela plavi oblik kako izlazi iz sunca i, dok sam molila, primijetila sam plavi mozaik žene u plavom ogrtaču. Zanimljivo, vanjski obrisi bio je isti. Na brdu sam također vidjela dvije zlatne zrake kako se spuštaju iz sunca na zemlju, poput križa, ali ne zato što je bilo iskrivljeno. Što smo više molili krunicu u crkvi, to sam se više pitala otkriva li mi se Bog i upućuje li mi poziv. Dok sam se osvrtnala, primijetila sam mnogo slika s pričom koja se odvijala, začuđeno shvaćajući da je na jednoj stajao nakrivljeni križ kakvog sam vidjela. „Gospodine“, molila sam „jesi li mi pokazao čudesan znak? Govoriš li mi da je ovo Tvoja istinska i sveta Crkva? Ako je tako, trebam još malo dokaza.“ Unatoč mojoj drskosti, još je slušao i uslišao mi svaku molitvu. „Gospodine, ova je katolička vjera toliko zahtjeva. Moram znati, ako ću se obvezati, ako je stvarno, trebam nešto opipljivo izvan vlastite mašte ili nade. Izlijeci mog dječaka i ako to učiniš, posvetit ću se Tebi i Tvojim Crkvi do kraja života.“

■ Onda se dogodilo međugorsko čudo?

Da, mjesec dana kasnije prijateljica s kojom sam molila otišla je u Međugorje s mojom molitvom u ruci. Po povratku je ispričala kako su odnijeli naše molitve na Brdo ukazanja i stavili ih u urnu. Oko ponoći Gospa je uzela spaljene molitve kao prinos i odnijela ih kao tamjan na Božji oltar na Nebu! Tog sam tjedna vodila sina na mjesečni pregled. Na veliko iznenađenje, dok je moj pedijatar pregledavao našeg sina, pitao je jesam li zamijenila bebe. Uzviknuo je da je to prvi slučaj i da nije moguće, ali izgledalo je da je potpuno izliječen!

■ Tada ste postali istinska vjernica?

Da, od tada sam postala pobožna katolkinja ispunjena vjerom. Završila sam RPOK i išla na misu gotovo svaki dan, sve dok nas nije pogodila pandemija Covida, što je bio šok. Ne znam za vas, ali ja sam bila skamenjena. Nisam bila sigurna hoću li ubiti muža odem li u trgovinu i donesem kući klice koje nisam mogla vidjeti, ali još više pomisao da neću primiti svog Gospodina ni za dva tjedna činila mi se nemogućom. Da, to je bila istina. Jim, moj suprug kojeg moram spomenuti, bio mi je najveći zagovornik, podržavao me sve noći odlaska na satove RPOK-a, brinuo o našoj djeci i uvijek prihvaćao sva čuda koja sam donosila kući. Godinama prije rekao mi je da imam više vremena i da trebam izaći i potražiti istinu i pročitati je, kao što je moj otac rekao: „Kad je doneseš kući, poštovat ću je i odati joj počast.“

■ Vaš je suprug katolik?

Jim je katolik koji se udaljio od Crkve i takav je bio sve dok nisam ja došla, a naša djevojčica postala instrument za Jimov povratak. Bila je sjajan mali nogometaš, a tata joj je bio trener. Htio joj je dati malu nagradu za tako dobru igru i rekao joj je to tako misleći na sladoled, ali umjesto toga, ona je izgovorila: „Tata, želim da ideš s mamom i sa mnom u crkvu!“ Do tada smo već bili redovito išli. Jim nije čak dobio priliku ni da joj odgovori, jer sam ja rekla: „Jessica, tata ne može doći u crkvu radi tebe, može doći samo ako je to u njegovu srcu!“

■ Zvuči kao dobro naučena lekcija iz Gospine škole!

Da, Blažena Majka me tomu naučila: „Nemojte slijediti moj put“, rekla bi, „samo molite.“ Dobra je vijest što je Jim odgovorio: „Želim se vratiti“, što je i učinio nakon velike ispovijedi s divnim svećenikom. Vratio se doma nasmijan i ispunjen radošću i od tada ide u crkvu svake nedjelje. Jimovi roditelji bili su mi velika pomoć za moj dolazak u crkvu, kao dobri irski katolici koji su redovito molili krunicu i voljeli bezuvjetnom ljubavlju.

■ Pričali ste o svom ocu, ali kako je Vaše obraćenje utjecalo na Vašu majku?

Osjećala se tužno zbog toga što sam napustila svoju vjeru, ali to je

bilo kad sam joj rekla da zapravo nisam ništa napustila jer mi nikada nije ni bilo dato, što je žalosno ali istinito. Pohađala sam židovsku školu zahvaljujući stricu Sydneyu i ocu, koji su me poticali na to da idem na nešto što bi mi pružilo nešto veće od vlastitih okvira i na što bih se mogla osloniti. Volim pričati i mislila sam da su bolje od bajki i basni, ali izgubila sam vjeru kad je moj učitelj lagao i postao kleptomani nakon što nam je rekao da Bog sve vidi u našem životu. Mamin konačni: „Aleluja“ prošlog mjeseca kad sam je posjetila na Floridu za njezin 95. rođendan osjetila sam kao poklon njezina konačnog „da“ na poziv ljubavi Božje. Već sam je krstila kad je jedanput bila jako bolesna, ali ovo je bilo drukčije, ovo je bio susret s bezuvjetnom ljubavlju i radošću, razgovor i zahvala na tome što je uvijek bila tu kao podrška našoj djeci. Dolazila je preko čitave zemlje na krizme i pričesti. Uspjela sam joj zahvaliti i rekla sam: „Mama, čak ni ti ne vjeruješ da si ih bezuvjetno voljela, ali to je prava ljubav. Ti si savršena mama, hvala!“ Taj je put pristala prihvatiti Isusovu ljubav! Nažalost, izgubila sam brata kada mu je bilo samo 48 godina, a ipak mi je kroz molitvu došao u snu kako bi mi rekao da su molitve uslišane i da me voli, a pronijela ga je krunica Božanskog milosrđa.

■ Može se reći da Vam je život ispunjen Božjim čudima?

Gajim veliku pobožnost prema Božanskom milosrđu i mnogim Božjim čudima, uključujući Jimovo spašavanje prošle godine, šest tjedana prije vjenčanja naše kćeri, kada je doživio teški srčani udar. Tek nakon molitve od tri sata liječnik je rekao da je pravi čudom izbjegao da od mene napravi udovicu. Toliko je toga na čemu sam silno zahvalna. Neke od mojih pobožnosti uključuju sv. Josipa kojeg smo proslavili upravo prošle subote posvećenjem s ocem Callowayom i kada se još jednom dogodila čudesna pojava kojoj su svi svjedočili. Bilo je sunčano i hodali smo u procesiji sa svetim Josipom kojeg smo upravo posvetili Kaliforniji. Moj duhovni voditelj opat David bi rekao: „Neka mu Bog podari mir“, znao mi je reći i: „Ako ne dobiješ nešto iznutra, Bog će ti to pokazati izvana, gotovo poput sakramenta.“ Molitva svetom Josipu spasila je našeg sina od smrti najmanje dva puta, jednom od luđaka s

nožem, a drugi put od luđaka s vozilom koji ga je pokušao pregaziti, a to je bilo tri tjedna prije vjenčanja naše kćeri. Jim i ja već dugi niz godina prisustvujemo subotnjim jutarnjim misama. Jedno je vrijeme Jim patio od tjeskobe i otkrio je da mu odlazak na subotnje jutarnje mise s Gospom pomaže da se oslobodi toga, i od tada uvijek ide. Kao što sam rekla, ušla sam u crkvu prije nego što se Jim vratio u crkvu. Bilo je prekrasno što smo mogli obnoviti svoje zavjete i blagosloviti ih na 15. godišnjicu u prisustvu naše djece. Sad smo se vjenčali u crkvi s blagoslovom šest puta, uključujući Kanu u Izraelu. Također, primili smo blagoslov za 25. i 35. godišnjicu. Ovog srpnja slavimo 45. godišnjicu, i tko zna kamo bismo mogli otići sljedeći put.

■ Idete li često na hodočašća?

Kad govorimo o odlascima na mjesta koja smo bili blagoslovljeni hodočastiti diljem svijeta, dva puta smo išli u Izrael, što je bilo fenomenalno, pogotovo jer moja rodbina živi i sahranjena je u Safedu, gdje sam pronašla grob svojih svetih pradjedova na jednome od četiri sveta mjesta na svijetu. Također sam posjetila mjesto na kojem se Gospa od Akite ukazala u Japanu, a nedavno smo zajedno išli na hodočašće u Argentinu kako bismo vidjeli Gospu iz San Nicolasa.

■ Zadnje hodočašće bilo je Meksiko, gdje smo se i susrele?

Da, to je hodočašće bilo jedno od najbližih u geografskom smislu, što je uključivalo i naš prvi susret, čemu sam se istinski obradovala. Stigla sam u petak i od aerodroma se odvezla do Ciudad de México kako bih upoznala tebe i tvoju lijepu kćer Katarinu. Odsjeli smo u divnom domu žene po imenu Yvonne, i obišla sam grad s mladićem koji ga poznaje iznutra i izvana. Bio je veliki blagoslov boraviti s takvim ženama u tako svetoj zemlji, a onda sam Božjom milošću uspjela zrakoplovom otići i u Pariz te tamo ostati s tobom i Katarinom. Bila je velika radost boraviti u vašem domu nekoliko dana i posjetiti sveta mjesta u Francuskoj. Nadam se i molim da će biti vremena na ovom svijetu ponovno posjetiti neka od ovih mjesta, posebice Međugorje, i sresti se s vašom obitelji. Možda vam pomognem u budućim dobrim djelima. Uostalom, isplanirali smo nešto s Gospom od Guadalupea i ako Gospa to želi, to će se i ostvariti. Gospa od Guadalupea je veličanstvena i sada nam je silno potrebna, posebice ovdje u Sjevernoj i Južnoj Americi. Vodi se bitka između dobra i zla i mi znamo da će njezino Bezgrješno srce trijumfirati.

■ Kako je Međugorje utjecalo na Vaš život?

Šest mjeseci nakon posjeta Međugorju, Jim se obučio za obilazak zatvorenika, službu koju je zavolio donošenjem euharistije i riječi ljudima u zatvorskim ćelijama. Gospa je rekla da će se nakon šest mjeseci od tog posjeta stvari promijeniti u srcu i to je bila njegova nova služba koja je nastala promjenom srca. Tijekom godina bili smo blagoslovljeni obavljati različite službe, kao što je ona za podršku bračnim zajednicama, vjeroučiteljsku službu svojoj djeci itd. Ja sam također duhovni voditelj. Radujemo se i nadamo se da ćemo moći svjedočiti svojim dobrim vijestima u budućim pustolovinama naših unuka s Gospodinom. To je postala posljednja služba u mom životu i veliki je blagoslov svakodneвно pomagati djetetu svojeg djeteta.

■ Što se promijenilo u Vašem vjerskom životu od izbijanja pandemije?

Covid je bio veliki izazov, pogotovo u prva tri dana. Dok sam gledala misu tog prvog tjedna, Gospodin me pogledao i upitao kroz moje strahove: „Kako si?“ Ponovno sam ga čula kako govori: „Prestani se osvrtni oko sebe, kako si ti?“ Pogledala sam naš dom i sunce je sjalo, a ja sam bila okružena svojim najmilijima. „Da, Gospodine, dobro sam, sve je u redu.“ Covid me nanovo naučio poštivanju životnog zdravlja i svakog novog divnog dana. Dobro znate da se to pretvorilo u mjesec. Srećom, u župi imamo divnog svećenika koji je uspio staviti Isusa na kotače kako bismo mogli imati mise na otvorenome, i sada imamo klanjanje svakog utorka, a najbolja je vijest da smo nakon tri godine konačno uvjerali svećenika da trebamo imati subotnje jutarnje mise za Gospu. Znam da joj je drago, jer je to naša prilika s Gospom iz Fatime da pomognemo ljudima u čistilištu da se približe Gospodinu na nebu, što je naš cilj, putovanje i nada.

■ Još od obraćenja vrijedno sudjelujete u Međugorskoj molitvenoj skupini u svojem mjestu?

Danas smo Jim i ja u mirovini i živimo sretno u svom starom domu iz vremena kada smo dobili djecu u Južnoj Kaliforniji. Preselili smo se u San Jose zbog njegova posla i milošću Božjom uspjeli se zadržati ovdje te se nadamo da ćemo ovdje i ostati dugo godina. Mogli smo se vratiti u našu župu u Irvineu od prije 20 godina i bilo je kao da nikada nismo ni otišli. Uspjela sam uključiti pobožnost svetom Josipu srijedom zajedno sa subotnjim jutarnjim misama i oboje smo dionici molitvenih skupina. Jim je u Marijinoj legiji, a ja sam u Međugorskoj molitvenoj skupini u kojoj sam gotovo cijelo vrijeme otkako sam ušla u Crkvu. Gotovo 30 godina imamo tjedne molitve Gospi uz slušanje njezinih poruka i razmatranje krunice u nadi da će izliječiti našu zemlju. Danas su nam više no ikad potrebne ove molitve iz lanca koji će vezati sve zlo oko zemlje. Podrška molitvene skupine je neizmjerana, a čuda koja su se dogodila više su no što bismo mogli staviti u jednu knjigu.

Priredila i prevela:
Davorka Jurčević-Čerkez

Nadbiskup Luigi Pezzuto u sarajevskoj katedrali predslavio zlatnu misu

Svečanim euharistijskim slavljem, u nedjelju 12. rujna u katedrali Srca Isusova u Sarajevu, svoj zlatni svećenički jubilej – 50 godina misništva proslavio je dosadašnji apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Luigi Pezzuto, čije je odreknuće od službe prihvatio papa Franjo 31. kolovoza 2021. zbog navršene dobi.

Misu, uz izravni prijenos RTV Herceg-Bosne, predvodio je nadbiskup Pezzuto u zajedništvu s predsjednikom Biskupske konferencije BiH kardinalom Vinkom Puljićem, nadbiskupom metropolitom vrhbosanskim, i mons. Tomom Vukšićem, nadbiskupom koadjutorom vrhbosanskim i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH, zatim mons. Franjom Komaricom, biskupom banjolučkim i pomoćnim biskupom banjolučkim mons. Markom Semrenom te umirovljenim biskupom iz Mostara mons. Ratkom Perićem. Koncelebriralo je 16 svećenika među kojima predsjednik Konferenci-

je viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH fra Jozo Marinčić, provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene, i fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. Sudjelovale su i redovnice raznih družbi među kojima i provincijalne poglavarice iz BiH: s. M. Ana Marija Kesten, provincijska glavarica Služavki Malog Isusa Sarajevske provincije, s. M. Julijana Djaković, provincijalna poglavarica Milosrdnica svetog Vinka Paulskog Provincije Majke Divne Sarajevo, s. M. Zdenka Kozina, provincijska predstojnica Školskih sestara franjevaka Provincije Svete obitelji Mostar, i s. Mira Bliznac, zamjenica provincijske predstojnice

Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije sa sjedištem u Sarajevu.

Prije početka mise čestitku nunciju Pezzutu uputio je kardinal Puljić koji je na početku kazao da pri kraju mandata i poslanja nuncija Pezzuta u ime Svetog Oca u BiH danas slave misu zahvale. „Bogu zahvaljujemo za Vašu osobu i vaše djelovanje u ovoj zemlji kao apostolskog nuncija. Danas posebno želimo s Vama zajedno zahvaliti Bogu za Vaših 50 godina misništva“, kazao je kardinal Puljić te u kratkom životopisu podsjetio da je nuncij Pezzuto zaređen za svećenika nadbiskupije Lecce 25. rujna 1971. u svom rodnom mjestu Squinzanu na jugoistoku Italije te da ga je 17. studenoga 2012. papa Benedikt XVI. imenovao apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini. „Došli ste u ovu zemlju u ime Pape i zatekli ste vrlo složeno stanje. Nastojali ste uspostaviti dobre odnose s državnim vlastima kao i s krajevnom Crkvom. Mnogo puta ste doživjeli da je teško razumjeti ovu političku igru koja se događa na ovim prostorima. Unatoč svih tih nerazumljivih političkih igara, pokušali ste da ova država poštuje međunarodne ugovore i da ih nastoji provesti“, kazao je kardinal Puljić obraćajući se nunciju Pezzutu te dodao da je i sve članove biskupijskih zajednica u BiH boljelo poniženje i ignorancija vlasti kojom su pristupali provedbi međunarodnog ugovora sa Svetom Stolicom. „Tako ste bolje razumjeli nas biskupe kada smo ukazivali na odnos vlasti prema Katoličkoj Crkvi, jer ste i sami doživjeli da na dopise ne odgovaraju, nego jednostavno ignoriraju. Brzo su zaboravili što je sve Papa učinio za ovu zemlju i narode u njoj na izgradnju mira i jednakopravnosti u njoj“, kazao je predsjednik BK BiH ističući da ovom zahvalnom misom žele Boga slaviti za nuncijevih 50 ljeta svećeništva i moliti blagoslov za njegov daljnji životni hod u dobru zdravlju i duševnom miru. Na kraju je kardinal Puljić zamolio da Svetom Ocu prenese zamolbu da što prije pošalje apostolskog nuncija „u ovu zemlju u kojoj se ukrštaju brojne silnice i brojne igre, da sačuvamo čovjekovo dostojanstvo i ljudska prava“. Na kraju je srednjoškolka Ana iz Dječjeg doma „Egipat“ darovala nunciju Pezzutu buket ruža. Uvodeći u misno slavlje mons.

Pezzuto je kazao da „na kraju svoga mandata kao apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini prikazuje euharistiju za cijelu crkvenu katoličku zajednicu, koja je prisutna i djeluje u ovim prostorima“. „Neka Gospodin uzvratiti za napore revnim pastirima, biskupima i svećenicima, velikom radošću i obnovljenim entuzijazmom u vjernom svakodnevnom služenju braći i sestrama po vjeri i onima koji to nisu, a svi su slika Krista po krštenju ili po tomu što su uvedeni u ljudsku povijest po sličnosti Ocu, koji je – po djelovanju Duha Svetoga, u sve stvoreno utisnuo lik i otisak Sina. Sin, Isus, čut ćemo to u današnjem odlomku iz Evanđelja, predlaže nam osnovno pitanje, o kojemu ovisi naša istinska sadašnjost i naša istinska budućnost: Što vi kažete tko sam ja? Što ti kažeš tko sam ja? Isus očekuje tvoj osoban odgovor potpunoga i konačnog pristanka uz njega usprkos tvojim, našim, slabostima, koje nas ne smiju i ne mogu strašiti jer je Bog milosrdan, u Kristu, u Duhu Svetom“, rekao je nadbiskup Pezzuto.

U prigodnoj homiliji na talijanskom jeziku uz prevođenje nadbiskupa Vukšića nuncij Pezzuto je progovorio o spomenutom misnom odlomku iz Markova evanđelja u kojem Isus pita svoje učenike, što govore ljudi, tko je on kao i što kažu apostoli o njemu, nakon čega slijedi Petrov odgovor da je Isus „Pomazanik – Krist“. „Očito je da od ovih dvaju pitanja nas više zanima ovo drugo: „Što vi kažete tko sam ja?“, koje se može personalizirati u: „Što ti kažeš tko sam ja?“. Rekao bih da je ovo pitanje središnje u kršćanskoj vjeri, jer se ono odnosi na temelj naše vjere i na razlog kršćanskoga načina života i ponašanja. Reći ustvari: 'Što ti kažeš tko sam ja?' isto je što i reći: 'U koga ti zaista vjeruješ?'. Ovaj upit trebamo si postavljati posebice mi kršćani i katolici, naspram očitoga nesklada između onoga što govorimo, onoga što ispovjedamo i našega načina života, često u posvemašnjoj suprotnosti između njih“, kazao je nadbiskup Pezzuto ističući da na ovo pitanje treba „odgovoriti i s potpunom iskrenošću, jer od tog osobnog i apsolutno poštenog i iskrenog odgovora ovisi potom poznavanje našega biti ili ne biti kršćani“. „U zaključku,

„DOŠLI STE U OVU ZEMlju U IME PAPE I ZATEKLI STE Vrlo složeno stanje. Nastojali ste uspostaviti dobre odnose s državnim vlastima kao i s krajevnom Crkvom. Mnogo puta ste doživjeli da je teško razumjeti ovu političku igru koja se događa na ovim prostorima. Unatoč svih tih nerazumljivih političkih igara, pokušali ste da ova država poštuje međunarodne ugovore i da ih nastoji provesti.“ Kardinal Vinko Puljić

za reći tko je Isus za mene, trebam imati osobno i duboko iskustvo o njemu, koje se ostvaruje po meditaciji njegova evanđelja i razgovarajući 'na ti' s njim u molitvi. Ustvari, Krist živi danas kao i jučer, jer je živa osoba“, poručio je umirovljeni nuncij Luigi.

„U istom odlomku Evanđelja vidimo kako Isus, pozivajući ljude i učenike, njima kaže: 'Ako netko želi ići za mnom, neka se odreće samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom.' Očito je da se govori o 'nasljedovanju Krista'. Ići za Isusom znači 'nasljedovati ga'. Koji su uvjeti za nasljedovanje Krista? Ne možemo pogriješiti. Sam Isus nam to naznačuje. Rađi se o: odreći se sebe i uzeti vlastiti križ. Od trenutka kad nam Isus naznačuje ova dva uvjeta ne pozivajući samo učenike nego i ljude, hoće reći da se iznad svega ne radi o savjetima, nego o 'conditio sine qua non' (= uvjetu bez kojega se ne može); osim toga, taj uvjet nije upućen samo grupi koja je slijedila Isusa, to jest nekoj eliti, nego ljudima, to jest, svima koji slijede Isusa“, poručio je nadbiskup Pezzuto ističući da je „nasljedovanje koje Isus danas traži od svojih učenika, od svakoga kršćanina, više od vjernosti religioznoj praksi, koja je važna, više je od jednostavnog oponašanja njegova načina života i njegovih konkretnih čina“.

Liturgijsko pjevanje tijekom mise animirao je Katedralni mješoviti zbor „Josip Stadler“ pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića, a kod oltara asistrali su i misna čitanja čitali bogoslovi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa.

Nadbiskup Luigi Pezzuto rođen je 30. travnja 1946. u mjestu Squinzano na jugoistoku Italije. Za svećenika nadbiskupije Lecce zaređen je 25. rujna 1971. Diplomirao je teologiju, a u diplomatsku službu Svete Stolice ušao je 1. travnja 1978. te bio na službi u Papinskim predstavništvima u: Gani, Paragvaju, Novoj Gvineji, Brazilu, Senegalu, Ruandi i Portugalu. Otpravnikom poslova a.i. u Apostolskoj nuncijaturi u Republici Kongu i Republici Gabonu imenovan je 18. listopada 1995. Apostolskim nuncijem u Republici Kongu i Republici Gabonu imenovan je 7. prosinca 1996. Dana 22. svibnja 1999. imenovan je apostolskim nuncijem u Ujedinjenoj Republici Tanzaniji. Apostolskim nuncijem u Republici Salvadoru i Belizeu imenovan je 2. travnja 2005. Poznaje francuski, španjolski, portugalski i engleski jezik. Dana 17. studenoga 2012. Njegova Svetost Benedikt XVI. imenovao ga je apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini.

VRIJEME KAO DAR

Od svih resursa na ovome svijetu, vjerujem da možemo ustvrditi kako je vrijeme najvažnije. Vrijeme koje imamo nam je darovano. Ne znamo koliko ga imamo na raspolaganju za život na ovome svijetu, ali ono što sigurno znamo je to da je ograničeno. I znamo da je naše tijelo u kojem ga živimo također ograničeno i da s vremenom naše snage kopne. Zato je jako važno razmatrati na

koji i kakav način te za koje nakane i sadržaje koristimo to vrijeme.

Bog je Tvorac vremena i stvorio nas je s razlogom. Da bismo istinski iskoristili vrijeme, potrebno je otkriti plan koji Stvoritelj ima s nama. Potreban nam je jasan cilj, misija. Što je moja životna zadaća? U što trebam uložiti svoje vrijeme? S druge strane, koje sadržaje trebam izbaciti iz svoga života? Primjeri svetaca nas ohrabruju kako dobro

koristiti svoje vrijeme. Kako se posvetiti. Svci su za vrijeme svog zemaljskog života otkrili plan koji Bog ima za njih i svo svoje vrijeme utrošili na ostvarivanje toga plana.

Pravilno korištenje vremena čini nas istinski ispunjenima, sretnima i učinkovitima. Jučer na kraju dana prilazi mi sin i kaže kako se osjeća zadovoljno i ispunjeno. Na moje pitanje *Zašto se osjeća tako?*, odgovorio je: *Danas sam dugo vježbao gitaru, napravio veliku zadaću iz matematike i napisao lektiru. Dobro sam iskoristio vrijeme. Baš je to dobar osjećaj!* Iskreno, začudilo me kako i djeca imaju taj osjećaj što znači „izgubiti vrijeme“ ili „ispuniti vrijeme“. Očito je Bog u svakoga upisao taj poziv na red.

Naš Bog je Bog reda! Vrijeme je u Njegovim rukama, a to znači da upravljati vremenom znači koristiti vrijeme onako kako Bog želi. Biti u Njegovoj prisutnosti i oslušivati kome i kada dati svoje vrijeme. To od nas iziskuje trud i odricanje. Možemo reći da je to askeza. Uvesti red u svoj dnevni raspored nije jednostavno. Današnji način života i tehnologija kojom smo okruženi odvlače našu pozornost od bitnoga i gutaju naše vrijeme. Okruženi smo brojnim 'gutačima vremena'. Usudujem se reći kako je današnjem kršćaninu jako teško ispravno koristiti vrijeme i kako mu je potrebna pomoć. Često nije niti svjestan koliko vremena troši na nebitne stvari.

Možemo li zamisliti svetu Majku Terezu kako cijeli dan ili većinu vremena 'prčka' po mobitelu? Kako prati iz minute u minutu tko je što napisao na Instagramu? Kao pregledava beskrajne Tik Tokove? Ili kako igra Play Station ili igrice na mobitelu? Nemoguće. Jednako tako vrlo lako možemo zaključiti koliko je takvih sadržaja u potpunosti suviše u našim životima, kako nas ne izgrađuju, ne pomažu nam na putu svetosti. Ne samo da ne pomažu, već 'gutaju vrijeme' i sprječavaju nas u duhovnom rastu i posvećenju.

Ovih par pitanja mogu vam pomoći u „skeniranju“ vašeg trenutnog stanja i načina na koji koristite vrijeme:

Odgadate li ono što je bitno, a onda ste prisiljeni sve obaviti na brzinu?

Preuzimate li prekomjerne obaveze? Gundate li u sebi nakon poslova koje ste preuzeli na sebe? Znadete li reći NE?

MIRTA MILETIĆ

Kasnite li često na misu, posao, dogovor?

Uključujete li televiziju i mijenjate li kanale iz navike?

Čine li vas sadržaji koje čitate frustriranim i praznima?

Je li vam se teško opustiti jer neprestano mislite na sve ono što morate učiniti? Znete li odvojiti vrijeme za kvalitetan odmor?

Ako su vaši odgovori na neka pitanja potvrdni, onda valja mijenjati odnos prema vremenu, stvoriti neke odluke, otkloniti aktivnosti koje „krađu“ vaše vrijeme.

Za mnoge katoličke obitelji provoditi vrijeme zajedno znači šetati trgovačkim centrom. U takvom zajedničkom načinu provođenja vremena nema susreta. Fokus je na stvarima koje gledamo u izlozima. Gospodin želi da ljude cijenimo više od stvari. Želi obitelj koja će se susreti na vrlo osoban način. A za takve susrete je potrebno odvojiti vrijeme. I braniti to vrijeme, zaštititi ga od različitih 'gutača'.

Ono što nam uzima puno vremena su i isprazni razgovori. Koliko vremena provedemo u neplaniranim i nebitnim razgovorima? To su razgovori koji prekidaju tijek i ciljeve vašeg dana. Razgovori o uglavnom nebitnim temama, sapunicama, sportu, komentiranje i ogovaranje drugih. Ponekad takvi razgovori i započnu kao bitni, planirani razgovori, ali u jednom trenutku skrenu s kolosijeka. Poslovni razgovori koji se udalje od teme, usputni razgovori majki koji se pretvore u maratonske razgovore o djeci i svemu što iskrnsne kao tema u tom trenu. Važno je uvijek imati cilj razgovora i odrediti vrijeme za taj razgovor. Ukoliko se razgovor udalji od cilja treba se vratiti na temu ili takav razgovor završiti na ljubazan način.

Televizija i internet su definitivno naši najveći potrošači vremena. Statistika je poražavajuća. Muškarci u prosjeku gledaju televiziju dvadeset osam sati tjedno, a žene trideset dva sata. Djeca provedu čak dvadeset pet sati tjedno pred ekranima. Jedno je istraživanje pokazalo da predugo gledanje televizije slabi naše umne sposobnosti, onemogućuje

Za mnoge katoličke obitelji provoditi vrijeme zajedno znači šetati trgovačkim centrom. U takvom zajedničkom načinu provođenja vremena nema susreta. Fokus je na stvarima koje gledamo u izlozima. Gospodin želi da ljude cijenimo više od stvari. Želi obitelj koja će se susreti na vrlo osoban način. A za takve susrete je potrebno odvojiti vrijeme. I braniti to vrijeme, zaštititi ga od različitih 'gutača'.

maštu, mekša našu volju. Umanjuje naše ljudske vrline. Smanjuje li ili potpuno eliminiirate gledanje televizije dobit ćete puno slobodnog vremena. To od nas zahtjeva hrabrost i odlučnost, osobito tijekom početnog perioda odvikavanja. Potrebno je to vrijeme ispuniti nečim što nas ispunjava i pomaže nam rasti u duhovnom životu. Neka vam televizija ne gori cijeli dan. Birajte filmove i sadržaje koje ćete gledati. Ne stavljajte televiziju u dječju sobu! Neka bude u zajedničkoj prostoriji!

Utjelovljenjem svoga Sina, Bog je posvetio vrijeme, ušao je u vrijeme. Tako se prema vremenu i treba odnositi. Sa strahopoštovanjem i odgovornošću. Sveti Atanazije je rekao kako je ljudska priroda posvećena Utjelovljenjem, baš kao što posjet kralja nekom mjestu proslavlja i oplemenjuje to mjesto. Tako možemo reći da je vrijeme počašćeno i oplemenjeno kada je Kralj svemira došao živjeti u njemu. Zapravo vrijeme nam ne koristi samo da se poslovi obave već trebamo slijediti Isusov primjer koji je raspoređio, poštivao i učinio svetim svoje vrijeme i sve vrijeme. On je Gospodar vremena, a mi samo upravitelji. Na nama je odgovornost kakvi ćemo biti upravitelji.

BOG JE TVORAC VREMENA I STVORIO NAS JE S RAZLOGOM. DA BISMO ISTINSKI ISKORISTILI VRIJEME POTREBNO JE OTKRITI PLAN KOJI STVORITELJ IMA S NAMA. POTREBAN NAM JE JASAN CILJ, MISIJA. ŠTO JE MOJA ŽIVOTNA ZADAĆA? U ŠTO TREBAM ULOŽITI SVOJE VRIJEME? S DRUGE STRANE, KOJE SADRŽAJE TREBAM IZBACITI IZ SVOGA ŽIVOTA?

GOSPA NAS U POSLJEDNJOJ PORUCI OPOMINJE DA JE ŽIVOT KRATAK I DA NAS ČEKA VJEČNOST. Ovu činjenicu prolaznosti i kratkoće vremena koje nam je darovano za život na ovome svijetu očito je potrebno i korisno češće ponavljati. Jer nekako nam je u navici da se opustimo i prepustimo prolaznim stvarnostima, zaokupimo naše misli i osjećaje, želje i planove ovozemnim probitcima. Zapravo, kao da smo u trajnoj klopki materijalnog svijeta u kojem se olako damo zarobiti ili pretjerano vezati uz prolazne stvari.

Naravno, nije materijalan svijet koji poznamo i upoznajemo tijekom života sam po sebi nešto loše. Bog nam je darovao i život i ovaj svijet u kojem živimo iz ljubavi. No, loše je ako poradi materijalnih stvari i naših navezanosti na njih zaboravimo ili odbacimo one vječne. Loše je ako nas udaljavaju od svetosti i postaju nam prepreke ili neprijatelji duhovnog rasta i života u ljubavi i zajedništvu s Gospodinom.

Gospa nas nakon ovog podsjetnika poziva da uspostavimo pravilan odnos prema vječnosti i nebu koje nas čeka. Taj odnos nije neki poslovan odnos, nešto prosječno, 'napola'. Poziva nas da žudimo za nebom. Što bi to trebalo značiti? Možda će nam neke ovozemaljske stvarnosti koje su nam poznate iz svakodnevnog života pomoći u opisivanju ovakvog odnosa. Jedna od predivnih pjesama koje često možemo čuti tijekom pričesti jako lijepo opisuje ovakvo stanje. *Ko' košuta*

„ŽUDITE ZA NEBOM!“

što žudi za izvorima vode, ko' pustinja što žeda za oblacima kiše i duša moja čezne za Tobom, o moj Bože. Ne tuguj dušo moja, jer dolazi Bog tvoj!

Čeznem li ja za nebom? Žudim li za Gospodinovim dolaskom? Odgovor na ovo pitanje će nam pomoći da uspostavimo prilično jasnu dijagnozu stanja u kojem se nalazi naše srce u odnosu prema Gospodinu. Naravno da je savjesno obavljanje svakodnevnih poslova i obaveza u skladu s ispravnom i zdravom duhovnošću. Naravno da različite faze našeg života

KREŠIMIR MILETIĆ

Čeznem li ja za nebom? Žudim li za Gospodinovim dolaskom? Odgovor na ovo pitanje će nam pomoći da uspostavimo prilično jasnu dijagnozu stanja u kojem se nalazi naše srce u odnosu prema Gospodinu.

donose pred nas različite vrste obaveza i okolnosti. No, kako u svemu tome biti u ovom nutarnjem stavu žudnje? Kako unatoč svemu za čime tako lako poleti naše 'ljepljivo' srce ostati slobodan za stanje iskrene če-

znje prema Nebu, prema Gospodinu? Odgovor leži u slobodi. Biti slobodan od svake navezanosti i trajno budan i usmjeren prema onome što nas čeka poslije ovoga života. Njegovanje ove svijesti podrazumijeva

trajan, zreo i ozbiljan molitveni život. Naši padovi najčešće su povezani uz manjak molitve i sakramentalnog života. Čovjek koji ustrajno moli već samim svojim molitvenim stavom svjedoči kako konačni cilj nije ovdje. Zato će najljepše svjedočanstvo vjere u obitelji biti kada djeca vide svoje roditelje kako mole. I naravno, zajednička obiteljska molitva. Ukoliko molitva ili spremnost na molitvu 'pobijedi' želju da se navečer gleda film na televiziji – stvari se sigurno kreću u dobrom smjeru. Upravo na ovakvim samo naizgled nebitnim stvarima možemo testirati svoju čežnju i žudnju.

Roditelji na ovom području svjedočanstva i formacije vjere kod djece imaju prevažnu ulogu. Djeca nas slušaju očima. Ona vide naše ponašanje i brzo detektiraju za čime mi to zaista 'čeznemo'. Ukoliko pričamo jedno, a radimo potpuno drugo – djeca to brzo procitaju. Zato je početak bitke za obiteljsku

stjecanje što većeg materijalnog blaga. Mnogi će biti spremni na različite prevare, 'laktarenje', zakulisne igre, nečasne radnje. No, s druge strane, ako su prioriteta vezani uz temeljni cilj – odlazak u Nebo – tada će to biti vidljivo na svim područjima života. Čovjek kojem je prioritet Nebo imati će istančan osjećaj za 'vjernost u malim stvarima', za velikodušnost, milosrđe, djelatnu i konkretnu ljubav. Lako će te vidjeti da je njegovo ponašanje i cjelokupno djelovanje povezano s tako postavljenim ciljem.

Jedan od najboljih pokazatelja da netko živi u skladu i zajedništvu s Gospodinom je iskrena i nepatvorena radost. Ta radost je vidljiva unatoč različitim kušnjama i teškoćama. Radostan čovjek ne mrmlja, ne ogovara, nije negativan. Gospa govori o radosti koja će 'zavladati' srcima. To je radost koja vlada srcem, koja nije u srcu trenutno ili u kraćem posjetu. To je trajno

Čovjek kojem je prioritet Nebo imati će istančan osjećaj za 'vjernost u malim stvarima', za velikodušnost, milosrđe, djelatnu i konkretnu ljubav. Lako će te vidjeti da je njegovo ponašanje i cjelokupno djelovanje povezano s tako postavljenim ciljem.

molitvu u srcima tate i mame. Ako oni ne donesu odluku i ne potruže se raskrčiti prostor za molitvu, tada će se zaista teško dogoditi obiteljska molitva. I mi smo se u našoj obitelji i braku suočili s ovom borbom i ona traje svakoga dana. No, baš svaki put kada se uspijemo othrvati različitim napastima i odvojimo vrijeme za zajedničku molitvu, iskusimo radost i mir.

Žudnja za Nebom se kod roditelja vidi i u njihovim prioritetima i što su sve spremni napraviti za prioritete koje zajednički postavite. Ako su prioriteta isključivo ovozemaljski, tada ćemo vidjeti ljude zaokupljene materijalnim probitkom, kako grčevito upiru snage u

stanje. I takvu radost povezuje sa svim ovim prethodnim koracima: svjesnost da je život kratak, okretanje od brige za materijalnim stvarima i probitcima prema Nebu, molitva, žudnja za Nebom. Ovo je zadatak za sve naše obitelji. Živjeti naš život tako da naša djeca vide i osjete kako je sve ovo što nas okružuje prolazno, a da je naš konačni cilj Nebo. Upravo radi Neba ćemo sve naše poslove obavljati odgovorno, pošteno, moralno i savjesno. No, ne ćemo se dati zarobiti niti 'zalijepiti' na ništa materijalno ili ovozemaljsko, svjesni da smo ovdje tek u prolazu. I iskusit ćemo pravu radost. Neka nas na tom putu prati zagovor Kraljice mira!

O knjizi

Ikonografski složene dramatične sudbine iseljenika i njihovih obitelji, borba između staroga i novoga u svijetu i u Crkvi, raspad jugoslavenske tvorevine i bolno nastajanje slobodne Hrvatske, svećenička zvanja u vrtlogu previranja i događaj na Brdu Križa noću kada se nazire buđenje dana, sve se to isprepliće u ovome romanu na granici stvarnosti i fikcije ovijene tajnom. Glavni lik govori: „Nikad nisam očekivala da ću živjeti negdje drugdje, ali životni udarci odbacili su me daleko i to drugdje postalo je moj najmiliji dom. To se nije dogodilo samo od sebe. Vijugavu putanju svojega postojanja i njezinu postupnu preobrazbu, od jučer do danas, doživljavam kao blagoslov i u tome pronalazim srce svijeta.“

O autorici

Rođena u Hrvatskoj, supruga i majka, Darija Škunca Klanac živi u Montrealu. Od 1984. prati međugorska ukazanja. Posvetila je nekoliko godina života istraživanju toga fenomena te pratila na tisuće hodočasnika u Međugorje. Objavila je ciklus referentnih knjiga o tim događajima i o svojem iskustvu s hodočasnici. Njezine knjige objavljene su na hrvatskom, francuskom, poljskom, mađarskom i engleskom jeziku. Na jednom od svojih putovanja doživjela je nešto što ju je potaklo da za 40. obljetnicu ukazanja Gospi pokloni svoj prvi roman.

Iz pera autorice

Svim putnicima, hodočasnici, izbjeglicama, svima koji traže. Od kuda god krenuo, kamo god stigao, gdje god se nastanio, naići ćeš na srce svijeta. To je ono bitno što ćeš prepoznati u sebi i ljudima.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

POK. FRA LEONARD JE BIO JEDNO VELIKO I DOBRO STABLO! Ovdje ću više govoriti o njegovim karitativnim djelima odnosno o humanitarnom radu, barem onoliko koliko sam imao uvida u njih, nego o njegovu svećeničkom, redovničkom zvanju. A, imao sam poprilično uvida u taj rad tijekom Domovinskog rata u Hrvatskoj i BiH, budući da sam obavljao poslove koordinatora rada humanitarnih organizacija za općinu Split, po ovlaštenju Ureda za prognanike i izbjeglice Vlade RH.

Nakon ratnih čarki u Sloveniji, rat u svom najsurovijem obliku vodi se u Hrvatskoj. Neprijateljska vojska (Jugoslavenska armija) i domaći pobunjenici okupiraju gotovo trećinu teritorija Hrvatske (oko 17 000 km² od ukupnih 56 538 km² kopnene površine) i u progonstvo šalju preko 260 tisuća osoba. Isto takvo stanje se nazire u Bosni i Hercegovini (BiH). Kada tenkovi jugoslavenske vojske ulaze u selo Ravno, predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine kaže: „To nije naš rat.“

S prvim ratnim operacijama u BiH, u Hrvatsku počinju pristizati prve izbjeglice. Već 5. travnja 1992. g. dočekujemo ih u Omišu prvu skupinu izbjeglih osoba iz Mostara odnosno iz Hercegovine. Tamo im organiziramo prihvat, smještaj i prehranu. Pristizanjem sve većeg broja izbjeglica, pristižu i njihovi duhovni pastiri.

Tako, s izbjeglicama iz Hercegovine, na makarsko područje pristiže fra Leonard Oreč. S njim su došli fra Dobroslav Begić i fra Mladen Herceg. Smješten je u hotelskom naselju „Afrodita“ u Tučepima odakle kontaktira brojne prijatelje Međugorja u inozemstvu, radi pružanja pomoći stradalnicima rata. Upoznajemo se u prostorijama Društva Hercegovaca, u Splitu, jednu večer, polovicom travnja 92. Nazočni su veoma angažirani Ilija Naletilić, predsjednik i Blago Palac, u ime Društva te fra Leonard Oreč, fra Mladen Herceg i moja malenkost. Dogovaramo se oko načina suradnje i koordinacije u prihvatu izbjeglica i prikupljanju pomoći za njih. Fra Leonard se pojavljuje i nastupa u ime „Župnog Caritasa Međugorje“.

Ratni događaji se odvijaju velikom brzinom pa u Hrvatsku pristiže na desetke tisuća izbjeglih. Samo na splitskom području, bez Makarske, boravi registriranih 21 564 izbjeglice i 32.570 prognanika, na dan 24. 4. 1992 g. Na makarskom području boravi oko 25.000 izbjeglica smještenih u 23 hotela i 28 omdarališta te u privatnim objektima.

Prognanici su osobe izmještene uslijed rata u okvirima granica matične države, a izbjeglice su državljani drugih zemalja koji su morali napustiti svoju domovinu i uto-

FRA LEONARD OREČ — 20 GODINA POSLIJE

Svoje „U sjećanje“ na fra Leonarda Oreča otpočet ću riječima iz Evanđelja. U ono vrijeme, reče Isus svojim učenicima: „Čuvajte se lažnih proroka koji dolaze k vama u ovčjem odijelu, a iznutra su vuci grabežljivi. Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati. Bere li se s trnja grožđe ili s bodljike smokve? Tako svako dobro stablo rađa dobrim plodovima, a nevaljalo stablo rađa plodovima zlim. Ne može dobro stablo donijeti zlih plodova niti nevaljalo stablo dobrih plodova. Svako stablo koje ne rađa dobrim plodom siječe se i u oganj baca. **Dakle: po plodovima ćete ih njihovim prepoznati.**“

Foto: Arhiv ICMV

čište potražiti u nekoj drugoj državi.

Hrvatska je, uz sve ratne nedaće i pod pomorskom blokadom. Brodovi jugo-mornarice ne dopuštaju uplovljavanje nikakvih plovila u Hrvatsko more. Uz velike napore nekako uspijevam, u suradnji sa Jadrolinijom i Uredom Vlade RH za prognanike i izbjeglice, ishoditi odobrenje za prolazak trajekta put Italije (Ancona), u humanitarne svrhe, za dopremu tamo već prikupljene humanitarne pomoći. Riječ je o pomoći koji su prikupili brojni prijatelji Međugorja, najviše na apel samog fra Leonarda.

Trajekt „Bartol Kašić“ isplovjava u Italiju 19. svibnja 1992. g. Kao putnici, trajektom idu fra Leonard Oreč, mons. Franić, nadbiskup Splitsko makarske nadbiskupije (SMN) u miru i vidjelica Vicka Ivanković te prof. Petar Slapničar, predsjednik Skupštine općine Split. Njihov je zadatak promovirati u Italiji, najviše putem „Radio Marije“, izbjegličku krizu koja je zahvatila Hrvatsku i BiH te tražiti humanitarnu pomoć za njih, najviše hranu i odjeću te lijekove. Fra Leonard, mons. Franić i Vicka ostaju u Italiji tjedan-dva.

Uz već više od 260 tisuća prognanika, Hrvatsku pritišće i brojka od oko 400 tisuća izbjeglica, na dan 1. 12. 1992. g. K tomu valja dodati da je izvan Hrvatske bilo izgnano oko 148 tisuća Hrvata.

U Split počinju dolaziti i različite humanitarne, odnosno karitativne organizacije. Tako, pored pristiglih fra Leonarda Oreča i don Pave Šekerije u ime Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije, dolazi i fra Božidar Blažević, u ime „Kruha sv. Ante“ Provincije „Bosne Srebrene“. Dolaze i brojne arapske organizacije (IGASA, WRA, RABITA), prvenstveno radi pružanja pomoći izbjeglom muslimanskom stanovništvu.

Najaktivniji i oni koji su se najbolje snašli u tim i takvim ratnim okolnostima su fra Leonard i fra Božidar. Oni su osvojili srca Splitskani i Splitskana, tako da su ih nakon 6 mjeseci njihovog boravka, u Splitu pozdravljali ljudi na ulici, kao rođene i bliske prijatelje. U Kliničkoj bolnici Split je rijetko tko bio da ih nije poznao.

Po povratku u pristajanju „Bartola Kašića“ u trajektnoj luci Split s humanitarnom pomoći u kontejnerima pristižu i tisuće kutija (paketa) pojedinačno adresiranih na različite

subjekte, a najčešće na „Caritas Međugorje“ i „fra Leonard“. Tu nastaje moj prvi nesporazum sa Nadbiskupijskim caritasom Splitsko-makarske nadbiskupije. Naime, preuzimanju humanitarne pomoći nazoči i nekoliko njihovih svećenika. Inzistiraju kod mene, kao ovlaštene osobe Ureda za prognanike i izbjeglice, da sva pomoć mora ići u skladište Nadbiskupijskog caritasa.

Kako ja nisam bio sklon takvom poimanju rada, pozivaju pomoćnog biskupa pok. Petra Solića, kako bi me on urazumio. Ta činjenica ne mijenja ništa u mom stavu. Moj stav je bio kako primatelji humanitarne pomoći mogu biti svi pravni subjekti koji su ovlaštene prikupljati i kasnije distribuirati pomoć ljudima u nevolji. Na tomu stajalištu sam inzistirao i tako je bilo čitavo vrijeme moga djelovanja kao voditelja rada humanitarnih organizacija.

Radeći težak i odgovoran posao, neprekidno skoro godinu dana, cjelodnevni rad me je iscrpljivao psiho-fizički. Kroz moj ured, pored „važnih faca“ prolazilo je dnevno po više desetaka nesretnih ljudi, pa sam znao govoriti: Da

je moje rame koliki je Marjan, bilo bi popunjeno ljudima koji bi plakali na njemu. Najbližim suradnicima i pretpostavljenima najavljujem „zamor materijala“ i želju za drugim radnim mjestom. Znao je to i fra Leonard.

Ja sam mu bio kakva-takva zaštita za slobodno djelovanje „Župnog caritasa Međugorje“ od njegova dolaska u RH, do kraja 1992. g. Mojim odlaskom na drugo radno mjesto trebalo je tražiti drugačiji put djelovanja. Kolega koji me zamijenio imao je više razumijevanja za stavove SMN jer su tamo njegove bivše kolege.

Za božićne blagdane (29. 12. 1992.), posjetili smo fra Leonarda, u Samostanu Sv. Ante u Poljudu, gosp. Zvonimir Puljić, predsjednik Kriznog štaba općine Split, gđa Lena Elek, predstojnica Regionalnog ureda za prognanike i izbjeglice i ja. Pored ostalog razgovarali smo i o daljnjem radu. Na fra Leonardovo pitanje upućeno gosp. Puljiću, kako dalje, rodio se i brzi odgovor.

Rodila se ideja o potrebi osnivanja „udruga građana“. Ta ideja je ubrzo razrađena i obavljene su sve pripreme za osnivačku skupštinu. Dakle, trebalo je ustrojiti udruhu građana koja bi se pojavljivala umjesto imena „Župnog Caritasa Međugorje“. Na taj način bismo riješili sva administrativna ograničenja (najčešće carinski

postupak) i podzemne odnosno prizemne igre koje je poduzimane od različitih osoba, sve u namjeri kako bi onemogućio djelovanja „Caritasa Međugorje“ na splitskom području.

Do koje razine su znali ići u svojim podmetanjima, najbolje svjedoči pismo mons. Frane Franića, nadbiskupa SMN u miru, upućeno na moj Ured, dne, 4.1.1993 g.

Tako, piše mi nadbiskup: *Oprostite ako Vam se potužim kako se postupa sa humanitarnom pomoći za međugorski Caritas, kojem sam ja ovdje u Konkatedrali suradnik i sudionik za pomoć svojim siromašnima za koje dobivam oko 5% pomoći koja ide za Međugorje i BiH.*

Nažalost, naš Nadbiskupijski caritas prvi pritisak na splitsku Carinarnicu,

čak i preko policije, da se ta pomoć ne oslobodi od carine pa Carinarnica zadržava te kamione i po 5 sati na pregledu, sa ljudima koji volonterski tu pomoć sakupljaju u Italiji i nama je dovoze posve volonterski ...

Da li bi se to moglo nekako urediti? Tim više što ti ljudi nigdje drugdje (npr. Rijeci ili Zagrebu) nemaju nikakvih poteškoća podijeliti potrebnima pomoć i od njih se ne traži da sve nose u Centralni biskupijski Caritas ...

Osobama koje su bile na čelu SMN je jednostavno bilo neprihvatljivo da na njihovom području djeluje netko tko u svom nazivu rabi pojam „Međugorje“!

Imali su otpor prema fenomenu Međugorja i nisu se libili i najnižih prizemnih igara kako bi zaustavili taj rad.

Priradio:
Drago Čutur

RAZGOVOR S KARDINALOM ROBERTOM SARAHOM

SEIZMOGRAFIJA PREVIRANJA U CRKVI – ZAGOVORNIK LATINSKOG JEZIKA

Nisam tradicionalist, nisam ni progresivan. Naučavam ono što su mi dali i prenijeli misionari. Htio bih biti samo vjeran, i to je sve". Kardinal Sarah ne želi nikakve etikete. Ali dopušta da mu se kaže kako je beskompromisan. „Pogrješno je što je latinski potisnut“ – izjašnjava se o aktualnoj liturgiji. Bivši pročelnik Zbora za sveto bogoštovlje i disciplinu sakramenata pohodio je u Švicarskoj opatiju Svetoga Mauricija kako bi predsjedao proslavi svetih mučenikâ u Svetom Mauriciju – St. Moritz. Povodom boravka u kantonu Wallis razgovarao je s portalom www.cath.ch o aktualnim krizama u svijetu i Crkvi.

■ Mnogi Vas ljudi karakteriziraju kao beskompromisnu osobu? Dijelite li tu procjenu?

Sarah: Bog traži jer to ljubav traži, iziskuje. Ako se beskompromisnost shvaća u tome smislu, onda prihvaćam prosudbu. Ljubiti istinu znači umrijeti za druge. Krist je onaj koji je to izrekao. Kršćanska je vjera krajnje zahtjevna. Ona nije jednostavna. Želimo li stupiti u otajstvo Kristove smrti i uskrsnuća, ne možemo tada lakoumnno živjeti svoju vjeru.

Vjera koja odbacuje križ nije kršćanska vjera. Kad Petar govori Isusu: „Ne, križ nije za tebe“, odgovara mu Isus: „Odstupi, Sotono!“ Na drugom mjestu kaže: „Ako te tvoja desnica zavodi, odsijeci je i baci od sebe. Ako te tvoje desno oko zavodi, iskopaj ga i baci od sebe“. To je Isusova beskompromisnost.

■ Napustili ste Kongregaciju za bogoštovlje početkom 2021. Kako danas živite svoju misiju?

Sarah: Danas, u općoj pomutnji, mnogi kršćani traže podršku i pomoć kako bi mogli rasti u vjeri, kako bi imali oslonac za svoja osvjedočenja. Moja je zadaća osobe koliko je to moguće utvrđivati u vjeri kako se ne bi mijenjalo ono što su oduvijek vjerovali.

Evandjelje je uvijek jednako važeće i obvezuje od apostolskih vremena, crkvenih otaca, svih svetaca u povijesti Crkve. To učvršćujemo i potvrđujemo svake Velike subote dok pjevamo: „Krist je isti, jučer, danas i uvijek!“

■ U jednoj knjizi koja je izišla u proteklom tjednu u Vatikanu, u Italiji, papa u miru Benedikt XVI. uzrok suvremene krize sagledava u antropologiji.

Sarah: Kriza je višeslojna. Pogađa vjeru, svećeništvo, samu Crkvu. K tomu je još pojačana ponajvećma antropološki i gender-ideologijom. Čovjek se smatra sposobnim oblikovati sama sebe, sebe sama stvoriti. Ne želi se pouzdavati u Boga, ni u koga, osim u sama sebe. Naskroz i do kraja dijelim Benediktovu analizu.

■ Mnogi ljudi imaju danas vrlo veliki strah pred smrću?

Sarah: Kriza na Zapadu utemeljena je i na starosti pučanstva, smanjenjem nataliteta te je tehnološkim napretkom snažnije izražena nego

CRKVA SE NE MIJENJA. ONA SE RODILA IZ PROBODENA KRISTOVA BOKA NA KRIŽU. MI SMO ONI KOJI SE MORAMO PROMIJENITI. AKO JE CRKVA SVETA, MOŽE SE PROMIJENITI SAMO TAKO ŠTO BIVA JOŠ SVETIJOM.

drugdje. Želi se čovjeka poboljšati, uzdignuti, učiniti besmrtnim. Ali, sve su to iluzije.

Samo je Bog savršen.

■ Te iluzije kolidiraju sa zagonetkom smrti.

Sarah: Zacijelo. Mnogi ljudi imaju danas golemi strah od smrti. Ne misle više na svoju dušu. Žele se još jedino fizički zaštititi. Sve zdravstvene i epidemiološke mjere naspram postojeće pandemije idu u tom smjeru, nitko se ne brine za dušu koja je bitna sastavnica čovjekova života.

■ Kako može tradicija priteći u pomoć čovjeku?

Sarah: Čovjek je baštini. On baštini. On dobiva život, ima svoje ime, obitelj, zemlju, ima jezik, kulturu, tradiciju. Danas on pak sve to pobija i nijeće. On želi sam stvarati sve. To samo pojačava krizu i dezorijentiranost. Drvo bez korijenja umire. Golema rijeka, ma kako veličanstveno izgledala, presušuje i nestaje ako se odsiječe od svoga izvora. To je Zapad zaboravio.

■ Tradicija je dinamički proces.

Sarah: Kad dirnete u baštinu, činite to ne s razloga da je pokopate ili protratite nego da donese još više roda. Tradicija nije nešto fiksno. Ona se razvija i raste, a da se ne iskorjenjuje. Upravo kao čovjek koji se rađa s malim udovima koji potom rastu i razvijaju se. Kad bi svatko radio, onako kako misli, ne obazirući se na svoju povijest ili tradiciju, time bismo svi završili u anarhiji.

■ Papa Franjo poziva nas da nemamo straha pred slobodom i novinama.

Sarah: Vrijedi pravilo, otvoriti se, ali istodobno ostati sam svoj. Kad se nekomu otvaram, time ja ne nestajem. Moram ostati ono što jesam. Kršćanin ostaje kršćanin. Ovoriti se ne znači tražiti nekakav konsenzus, nego kušati dopustiti da i drugi raste, zajednički hoditi u potrazi za istinom.

■ Zajedno hoditi – tako se defini- ra i riječ „sinoda“...

Sarah: Ne. Ono što vrijedi i što ostaje nije put, nego traganje za istinom. Istina ne nastaje konsenzusom, ona nam prethodi. Kad vodimo s nekim dijalog, kad se susrećemo,

činimo to zato jer zajedno tražimo istinu koja oslobađa. Svatko dolazi sa svojom vizijom, svojim idejama. A ako sam do kraja pošten, moram priznati kako je moja vizija nepotpuna i nesavršena. Stoga moram biti spreman prihvatiti puniju i istinitiju viziju onoga drugoga.

Kad sagledam što se sve zbiva na njemačkom „sinodalnom putu“, tada zbilja ne znam kamo će nas to odvesti. Je li to novo otkrivanje Crkve? Novo stvaranje Crkve? Uzima se sve ono što bilo tko rekne i tada se kuša postići konsenzus. Istina Crkve jest ispred nas. Mi tu istinu ne možemo konstruirati. Dana nam je.

■ Crkva se nalazi u pokretu, ona se razvija i mijenja tijekom stoljeća...

Sarah: Ne, Crkva se ne mijenja. Ona se rodila iz probodena Kristova boka na križu. Mi smo oni koji se moramo promijeniti. Ako je Crkva sveta, može se promijeniti samo tako što biva još svetijom.

■ Ne postoji li opasnost da se zaustavi? Drugi vatikanski sabor poziva nas sve da prepoznamo, da čitamo znakove vremena?

Sarah: Ne, Drugi vatikanski sabor ne kaže kako se Crkva mora mijenjati. Ona raste i brojem vjernika i svetošću. Ona se ne mijenja u onome što ona jest, tj., Isus Krist jest jedini i sam je on osobno vodi. Isus gradi svoju Crkvu, a ne čovjek. Mi smo udovi Crkve.

■ Stoga je u Vašim očima vrlo značajan vjerni navještaj vjere u liturgiji.

Sarah: Izreka veli, *lex orandi – lex credendi*. Pravilo molitve, bogoslužja jest ujedno i pravilo vjerovanja. Ma kakva bila moja kultura, moje rodno mjesto, moj kontinent, moja je vjera u Isusa Krista: U tome se ništa ne mijenja. Inkulturacija ne znači podariti nekomu obredu afrički ili azijski premaz. Inkulturacija će reći: Dopustiti Bogu da proдре u moju ljudsku narav, u moju kulturu. To ja kao i kod utjelovljenja Božjega, kad je Isus uzeo naše ljudsko obličje. Ne ostavlja je netaknutom nego je pobožanstvenjuje. Uzima u svoje božanstvo. Upravo kao što veli i sveti Irenej: „Bog je postao čovjekom da bi čovjek postao Bogom“. Inače niveliram kršćansku vjeru. Možemo mi

DOLAZIM IZ DRŽAVE U KOJOJ JE 73% MUSLIMANA. KAD SE MUSLIMAN SPREMA NA MOLITVU, ON SE PERE I ONDA ŠUTEĆI STOJI SAM U KUTU, TE KAD JE SPREMAN, ULAZI U PROSTOR KAKO BI MOLIO. A ŠTO RADE SVEĆENICI? ČAVRLJAJU I PRIČAJU U SAKRISTIJI DOK SE SPREMAJU ZA SVETE OBREDE TE ONDA U ULAZNOJ PROCESIJI NASTAVLJAJU PRIČATI. HTJELI BISMO LITURGIJU UČINITI U TOLIKOJ MJERI „LJUDSKOM“ DA SE TIME GUBI NJEZINO ISTINSKO ZNAČENJE.

razgovarati o socijalnim temama, ali mi moramo najprije donijeti Boga ljudima.

■ Slavlje mise jest i žrtva, ali i bratsko blagovanje.

Sarah: Ono što jedemo i pijemo Tijelo su i Krv Isusovi koji se za nas žrtvovao. Sveta misa jest žrtva koja nas spašava, a ne nikakva bratska gozba. Spomen je to na muku, smrt i uskrснуće Isusa Krista. To u prednjem planu nije nikakvo ugodno druženje ni blagovanje. Na tome moramo inzistirati.

■ To je možda najveći jaz između tradicionalista i mise koja je plod liturgijske reforme koju je proglašio Pavao VI.

Sarah: Pogledajte samo kako se danas slavi sveta misa. Nerijetko se međusobno samo zabavljamo. Svećenik priča li, priča, nikako da ušuti. Tišine nema. U Africi se mnogo pleše i plješe. Može li se plesati pred mrtvom osobom? Isus nam veli: „Činite ovo na moj spomen!“ Svi smo zajedno, svi smo sretni, i to je to. Liturgija nije međutim za nas, za ljude, ona je za Boga. Slavimo Boga. Ona je bogoštovlje. Izgubimo li središnju misao, primat Boga, svodimo svetu misu na nekakvu običnu bratsku gozbu. Ako ne uniđemo u otajstvo, natječemo se međusobno - i svatko bi htio promicati i progurati svoju viziju. Bog je taj koga slavimo, komu se klanjamo. On je taj koji nas okuplja u zajedništvo da bi nas spasio.

■ Ali se mijenja način i stil vjerovanja?

Sarah: Ne znam zapravo što pod tim mislite. Kad Isus kaže „vjerujte u mene“, govori on to i Židovima, i poganima, i Grcima. Vjerovati znači povjeriti se Isusu, vjerovati njemu, prepustiti se njemu.

■ Dakle, za vjeru je u središtu respekt, poštivanje liturgijske forme?

Sarah: Duboko me se doimaju druge religije. Muslimani, budisti, svi mole na isti način. Ne razumijem zašto se mi kršćani sporimo oko tih tema. Vjera je Božji dar. Trošimo veoma mnogo energija oko nepotrebnih liturgijskih prijepora i konflikata.

■ Tradicionalistički krugovi učinili su vas svojim stjegonošom...

Foto: Arhiv ICMM

Sarah: Ne, nisam ja njihov glasnogovornik. Ja samo govorim i potvrđujem ono što je Katolička Crkva oduvijek vjerovala i priznavala. Ja podržavam i potvrđujem nauku i moralno učenje Crkve. Nisam ni tradicionalist ni progresivan.

Naučavam samo ono što su mi misionari predali, a neki od njih su veoma mladi preminuli kako bi mi donijeli i predali Isusa Krista. Ništa ne otkrivam, ništa ne izmišljam, ništa ne stvaram. Htio bih samo biti vjeran, i to je sve. Bog govori i nama kako je govorio Adamu i apostolima.

■ Drugi Vas smatraju protivnikom papi Franji?

Sarah: To je obična etiketa koju mi se želi prišiti. Zapravo, nitko ne može nigdje pronaći ni jednu jedinu riječ, ni jednu jedinu rečenicu koju sam ili bih izrekao ili napisao protiv Pape.

■ U Vašoj borbi za liturgiju celibat je bitno pitanje. Vi vidite zajedničku bitnu poveznicu između celibata i svećeništva?

Sarah: Krist je zaručnik Crkve, a svećenik je „alter Christus“ ili „ipse Christus“, tj. drugi Krist ili Krist glavom, dakle mora biti do kraja jedno s Kristom. Celibat i svećeništvo su dakle ontološki povezani, srodni.

■ Katoličke istočne Crkve imaju oženjeni kler.

Sarah: Razlozi su i politički i historijski. To je sve. I te Crkve priznaju značenje celibata jer oženjeni svećenik nikada ne može i ne smije postati biskupom. Svi su pape novijega doba, Pavao VI., Ivan Pavao II., Benedikt XVI. pa čak i Franjo ustajali na celibatu.

Papa Franjo posluzio se riječima Pavla VI.: „Radije bih umro nego promijenio praksu celibata“. Predbivalo mi se kako sam ja manipulirao Benediktom XVI. Papa Franjo mi je međutim osobno zahvalio na mojoj knjizi o celibatu. To mi je na kraju sve svejedno. Možda nemamo isti način izražavanja. Ali svatko će od nas morati polagati pred Bogom račun.

■ Jednu ste svoju knjigu posvetili „nužnoj tišini“.

Sarah: Tišina i šutnja za nas su – govoreći čisto ljudski – bitni. Ako se želite odmoriti, trebate mir. Želite li čitati ili pisati, tišina je bitna. Posve je isto i u našem odnosu prema Bogu. Bog stanuje u tišini. U našem preglasnom društvu Bog je iščeznuo. Postoji apsolutna nezainteresiranost za Boga jer nas je progutala buka, telefon, internet, vijesti. Pa i naši su obredi tako bučni.

■ Kako to?

Sarah: Širimo i proširujemo svoje rječničko blago, otkrivamo nove stvari, cijelo vrijeme nešto komentiramo.

Uzmimo samo kao primjer početak svete mise: „Priznajmo svoje grijeha da bismo mogli slaviti sveta otajstva“. Riječi po sebi ne uvjetuju niti iziskuju nikakve daljnje komentare ni tumačenja, nego jednostavno tišinu kako bi te riječi mogle prodrijeti u nas te da bismo mi mogli unići sami u sebe.

Dolazim iz države u kojoj je 73% muslimana. Kad se musliman sprema na molitvu, on se pere i onda šuteći stoji sam u kutu, te kad je spreman, ulazi u prostor kako bi molio. A što rade svećenici? Čavrljaju i pričaju u sakristiji dok se spremaju za svete obrede te onda u ulaznoj procesiji nastavljaju pričati. Htjeli bismo liturgiju učiniti u tolikoj mjeri „ljudskom“ da se time gubi njezino istinsko značenje.

■ Zadržavanje latinskoga jezika moglo bi u tom smislu biti smisljeno?

Sarah: Drugi vatikanski sabor preporučuje to izrijeckom. Jezik Crkve, jezik liturgije jest latinski. Kad se sretnemo ili kad smo među Afrikancima ili s ljudima drugih kontinenata, latinski nas jezik povezuje i omogućuje nam da zajednički slavimo.

■ Ne mora to vrijediti bezuvjetno i za slavlje u nekoj mjesnoj zajednici?

Sarah: Bijaše pogrešno potiskivati latinski jezik. Svi muslimani mole na arapskom pa makar to nije njihov materinski jezik. Dijelimo i razdvajamo ono što je Krist ujedinio. Ako nema više latinskoga jezika, zašto onda govorimo o latinskoj Crkvi? Isto vrijedi i za glazbu njegujući gregorijanski koral.

■ Ali Sabor kaže da može biti od koristi i prevođenje na materinski jezik?

Sarah: To znači kako se riječ Božja treba i mora prevesti na materinski jezik kako bi je ljudi mogli shvatiti i razumjeti. Ali, ponavljam: Koncil ne kaže kako se latinski jezik mora izbaciti ili prekriti.

■ Frankofonske zemlje uvest će početkom adventa 2021. novi prijevod Misala.

Sarah: Dobro je da će se pojaviti Misal na francuskom. Prijevod je poboljšana premda ima nekih dijelova koji bi se dali i mogli biti bolje prevedeni.

■ Je li bilo u redu prenijeti na biskupske konferencije odgovornost za prijevod, prema želji pape Franje?

Sarah: Ispravlja li student koji polaže neki ispit sama sebe? Njemu treba korektura i savjet izvana. Inače riskira da prevodi prema vlastitom nahođenju. Proizvoljno. Možda će mi se reći: „Biskupska konferencija je srasla sa svojim jezikom i kulturom“. To da. Ali ne raspolažu sve biskupske konferencije s odgovarajućim sredstvima, napose sa zbiljski utemeljenim znanjem i poznavanjem latinskoga jezika. Ali se ne bih htio u tu stvar dalje upuštati.

■ Ne želite mlaku Crkvu?

Sarah: Crkva mora govoriti jasnim, preciznim jezikom, koji izriče i zastupa nauku i moral. Mnogi biskupi radije šute ili govore neodređene i nejasne stvari, iz straha pred medijima ili negativnim reakcijama. Moramo moliti za Božju milost da ojača našu vjeru te da rastemo u njegovoj ljubavi. Ne molimo dovoljno!

Preveo i priredio:
fra Tomislav Pervan

Knjigu u Gospinoj školi mogli bismo s dobrim razlozima nazvati udžbenikom međugorske duhovnosti. Autor je osobno prošao u školi Kraljice Mira tu školu, živeći Gospine poruke i učeći od onih koji su tu školu prošli prije njega, posebno od pok. fra Slavka Barbarića kojega često i citira.

Duboko sam uvjeren da će svaki bronamjerna čitatelj koji u ruke uzme ovu knjigu doživjeti pravu opijenost Gospinom duhovnošću koja je plod njezine škole koje se ne treba bojati, već odvažno u nju stupiti. Knjiga je pisana jednostavno i praktično da doista može poslužiti kao udžbenik u toj školi, ali i kao primjerice vrlo prikladno gradivo za duhovne vježbe ili osobno duhovno štivo. U svakom slučaju ona predstavlja pravo osvježenje i obogaćenje literature koja se bavi međugorskom duhovnošću. (fra Ivan Dugandžić)

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog
centra MIR Međugorje.

Beatificirani kardinal Wyszyński i Majka Czacka

Prefekt Kongregacije za proglašenje blaženih i svetih kardinal Marcello Semeraro predslavio je u nedjelju 12. rujna 2021. u Varšavi misu tijekom koje je proglasio kardinala Stefana Wyszyńskog i Majka Elizabetu Ružu Czacka blaženima. Slavlje je održano u crkvi Božje Providnosti.

Kardinal Semeraro izrazio je hvalu kardinalu Wyszyńskom što je kao primas Poljske pružao otpor komunizmu u ime Crkve, te Majci Czacka, slijepoj redovnici koja je promijenila brigu o osobama s oštećenjima vida, što je pokazala „model služenja“.

Rekao je da je dvoje novih blaženika od poljskog naroda primilo „neprocjenjivo blago vjere i životnost stoljetne tradicije ljubavi prema Bogu“. Zauzvrat su mu ponudili „doživotno uvjerenje u Božje prvenstvo (*Soli Deo – Samo Bogu – bilo je biskupsko geslo kardinala Wyszyńskog*), i da je on sposoban vratiti čovjek u dostojanstvo“.

„Dali su svjedočanstvo življenja vjernoga evanđelju, po svaku cijenu. Ostavili su model služenja pojedincu u potrebi, čak i kada o njemu nitko ne brine te se čini da ravnodušnost prevladava“, kazao je kardinal.

Beatifikaciji su prisustvovali i svjedoci čuda koja su se dogodila po zagovoru novih blaženika. Osamnaestogodišnja Karolina Gawrych nosila je relikvijar s moćima bl. Elizabete Ruže po čijem se zagovoru oporavila od teške nesreće. Relikvijar s moćima bl. Stefana nosila je s. Nulla koja je ozdravila od petcentimetarskog tumora u grlu nakon što se njezina redovnička zajednica utekla njegovu zagovoru.

Prigodom beatifikacije obznanjeno je da će se godišnja proslava spomendana kardinala Wyszyńskog slaviti 28. svibnja (dan preminuća), a Majke Czacka 19. svibnja (preminula 15. svibnja).

Misu je suslavilo 80 poljskih biskupa, 45 biskupa iz inozemstva i 600 svećenika. Među prisutnim kardinalima bili su apostolski milostinjari Konrad Krajewski, češki kardinal Dominik Duka, varšavski nadbiskup kardinal Kazimierz Nycz i umirovljeni krakowski nadbiskup Stanislaw Dziwisz. Također su sudjelovali i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić te zagrebački pomoćni biskup Mijo Gorski. Sudjelovalo je i oko 7 tisuća vjernika.

Najmanje 95 napada na katoličke crkve u SAD-u od svibnja 2020.

Prema izvješću Odbora za religijske slobode Biskupske konferencije SAD-a, najmanje 95 slučajeva vandalizacije katoličkih crkava zabilježeno je u Sjedinjenim Državama od svibnja 2020.

„Bez obzira jesu li oni koji su počinili ova djela bili problematični pojedinci, koji su vapili za pomoći, ili zagovornici mržnje koji su pokušavali zastrašiti, napadi su znakovi društva kojemu je potrebno ozdravljenje“, rekao je nadbiskup Thomas Wenski iz Maimija, predsjednik Odbora za vjerske slobode Američke biskupske konferencije, i nadbiskup Paul Coakley iz Oklahoma Cityja, predsjednik Odbora za domaću pravdu i ljudski razvoj, objavljeno je u izvaji iz srpnja 2020. godine.

„U incidentima gdje su ljudski postupci jasni, motivi još uvijek nisu. Dok se trudimo razumjeti uništavanje ovih svetih simbola nesebične ljubavi i posvećenosti, molimo za sve koji su to učinili“, napisali su biskupi. Najnoviji incident, koji je uključen u izvješće, dogodio se 5. rujna. Vandali su iscrtili vrata i dva znaka u katoličkoj crkvi u Louisvillu, u saveznoj državi Colorado, 30-ak kilometara sjeverozapadno od Denvera. Incidenti su se dogodili u 29 saveznih država.

Izvješće iznosi i 12 incidenata u Kaliforniji od svibnja 2020., uključujući uništavanje i uklanjanje kipa sv. Junipera Serre u listopadu 2020. te podmetanje požara u srpnju 2020. koji je uništio dijelove misijske crkve u San Gabrielu, stare 249 godina. Također se navodi 14 incidenata u New Yorku, uključujući antikataličke i antipolijske grafite na vanjskoj strani katedrale Svetog Patrika u siječnju. U nekim mjestima, biskupije su tražile pojačanu sigurnost nakon vandalizma.

Brooklynska biskupija zatražila je pojačanu policijsku prisutnost u svibnju, nakon dva slučaja vandalizma na crkvenim posjedima u tri dana. „Definitivno smo zabrinuti što postoji obrazac zločina iz mržnje nad katolicima“, rekao je mons. Anthony Hernandez, moderator kurije za biskupije, u izvaji nakon napada. „Naš se narod nalazi u izvanrednom času kulturološkog sukoba“, napisali su nadbiskupi Wenski i Coakley.

„Put naprijed mora biti kroz suosjećanje i razumijevanje koje su prakticirali i poučavali Isus i njegova Sveta Majka. Razmislimo, umjesto da uništimo, slike ovih primjera Božje ljubavi. Slijedeći primjer našeg Gospodina, na zbuđenost odgovaramo razumijevanjem, a na mržnju s ljubavlju“, poručili su biskupi.

Predstavljen X. svjetski susret obitelji

Deseti svjetski susret obitelji predstavljen je u četvrtak 30. rujna u Tiskovnom uredu Svete Stolice. Susret će se održati u Rimu od 22. do 26. lipnja 2022., o temi „Obiteljska ljubav: poziv i put svetosti“.

Bit će to događaj raširen na biskupije cijeloga svijeta, te završni čin Pastoralne godine Amoris laetitia, koju je odredio papa Franjo. Svrha je tog događaja da same obitelji očituju ljepotu zajedničkoga života i važnost obiteljske ljubavi. Ljubavi koja se, tijekom sljedećih mjeseci pripreme, želi konkretizirati u inicijative solidarnosti i pomoći obiteljima koje su, među ostalim i zbog pandemije, izranjene siromaštvom i nezaposlenošću.

Svjetski susret obitelji ističe obitelj, ali ju i propituje, rekao je ravnatelj Tiskovnoga ureda Svete Stolice Matteo Bruni, otvarajući predstavljanje koje je počelo videoporukom pape Franje upućeno svim sudionicima. Papa ih je potaknuo da budu puni živosti, aktivni i kreativni.

Upravo su se na kreativnost usredotočili organizatori, odnosno Dikasterij za laike, obitelj i život, i Rimski biskupija, počevši od najveće novosti; istih dana, naime, kada će se Papa susresti u Rimu s više od 2000 izaslanika biskupskih konferencija, pokreta i obiteljskih udruga iz cijeloga svijeta, obitelji će na svim kontinentima moći sudjelovati na susretima u svojim biskupijama i, virtualno, na događajima u Rimu.

Jednako tako, dok će papa Franjo 25. lipnja na Trgu svetoga Petra slaviti misu, svaki će biskup istodobno služiti misu u svojoj biskupiji.

„Ne možemo podupirati obiteljski pastoral ako u te važne trenutke crkvenih susreta ne uključimo ponajviše obitelji. One nisu samo tlo koje treba navodnjavati, nego sjeme koje valja posijati u svijetu kako bi ga oplodili stvarnim i vjerodostojnim svjedočima ljepote obiteljske ljubavi“, istaknuo je kardinal Kevin Farrell, pročelnik Dikasterija za laike, obitelj i život.

Završeni sigurnosni radovi na katedrali Notre-Dame, započinje restauracija

Radovi učvršćivanja katedrale Notre-Dame završeni su, čime je omogućen početak restauracije na katedrali dvije godine nakon što je požar uništio potkrovlje te uzrokovao pad tornja kroz svod.

Brzo nakon požara u travnju 2019. godine, predsjednik Emmanuel Macron rekao je da će katedrala – koja datira iz 12. stoljeća – biti potpuno obnovljena te je kasnije obećao da će je vjernicima otvoriti do 2024. godine, kad Francuska bude domaćin Olimpijskih igara.

Posljednja faza učvršćivanja strukture uključivala je jačanje svodova divovskim drvenim okvirima u obliku luka, rekla je državna agencija koja predvodi radove, dodavši da

radovi teku u skladu s Macronovim planom otvaranja.

Prethodni dizajn katedrale će biti obnovljen, uključujući 96-metarski toranj koji je dizajnirao arhitekt Eugene Viollet-le-Duc sredinom 1800-ih i za koji je odabrano novo drvo.

Restauracijski radovi trebali bi početi tijekom narednih mjeseci nakon natječaja izbora tvrtki. Prije toga, ovaj mjesec će početi proces čišćenja unutrašnjih zidova i poda katedrale, priopćila je agencija.

Požar na katedrali Notre-Dame izazvao je šok u Francuskoj i diljem svijeta. Uplakani Francuzi i zapanjeni turisti promatrali su u nevjerici dok je paklena bujica gutala katedralu, koja je obilježje samoga centra Pariza.

Mons. Gintaras Linas Grušas izabran za novoga predsjednika Vijeća europskih biskupskih konferencija

U sklopu plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija (CEE) u Rimu u subotu 25. rujna izabrano je novo predsjedništvo, za predsjednika je izabran nadbiskup Vilniusa i predsjednik Litavske biskupske konferencije mons. Gintaras Linas Grušas. Mons. Gintaras Linas Grušas (60) preuzima službu od talijanskog kardinala Angela Bagnasca, koji je predsjedničku službu obnašao od 2016. do 2021. godine. Izabrana su i dva nova potpredsjednika: nadbiskup Luksemburga kardinal Jean-Claude Hollerich i zrenjaninski biskup mons. Ladislav Németh, predsjednik Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda.

Posljednji dan zasjedanja, u nedjelju 26. rujna, započet će misom te je predviđeno da će ju predvoditi novoizabrani predsjednik mons. Gintaras Linas Grušas.

TEME I DATUMI DUHOVNIH OBNOVA U MEĐUGORJU ZA 2022. GODINU

„Duhovne obnove vrlo su važan aspekt Međugorja.“ – svojevremeno je istaknuo pokojni mons. Hoser u svom razgovoru za Večernji list od 5. 1. 2019. godine. I doista, duhovna i molitvena klima Međugorja, mogućnost molitve u zatvorenim prostorima (crkva, kapelica) te otvorenim, u prirodi (Podbrdo, Križevac), postojanje dvorane za susrete te smještajni kapaciteti doprinose da je ovdje doista ugodno i plodonosno održavanje različitih seminara, susreta i duhovnih obnova. Puno hodočasnika i duhovnika svjedoči kako se ovdje kao nigdje drugdje na svijetu srca ljudi čudesno otvaraju Božjoj milosti. Zadnjih godina postala je praksa da se za sve duhovne obnove tokom godine odabere ista tema. Za godinu 2022. Tako je izabrano geslo iz Matejevog evanđelja: **‘Učite od mene i naći ćete mir’** (Mt 11, 28-30). Ukratko ćemo donijeti pregled i datume duhovnih obnova koje će se održati slijedeće, 2022. godine u Međugorju, kao i njihove glavne ciljeve.

27. Međunarodna duhovna obnova za organizatore hodočašća, voditelje centara mira, molitvenih i karitativnih skupina

od 14. do 18. ožujka 2022. godine.

Međugorje je danas u svijetu nešto puno više od malenog mjesta u Hercegovini koje nosi to ime. Ono je pokret koji je ovo ime izazvalo otkada vidio svjedoče da im se od 1981. do danas ukazuje Kraljica Mira. Ovaj pokret ima svoja različita obilježja: to je duhovni pokret, hodočasnički pokret, pokret obnove, pokret humanitarne... a to je postao zahvaljujući ljudima koji su počeli osnivati molitvene skupine i centre mira, izdavati časopise, pisati knjige, dovesti hodočasnike u Međugorje...

Svećenici koji rade u župi Međugorje od samoga početka nastojali su čuvati čistoću Gospina ukazanja i njenu jasnu poruku prenositi dalje. S tim ciljem, prigodom 13. obljetnice Gospinih ukazanja, Župni ured je od 22. do 23. lipnja 1994. u Međugorju organizirao prvi susret voditelja molitvenih i karitativnih skupina, te centara mira, koji su željeli zajedno moliti i razmišljati o Gospinim porukama. Tijekom vremena to se okupljanje oblikovalo u „molitveno – obrazovni“ seminar. Seminar se održavao na različitim lokacijama: 1995. god. u Baškoj Vodi, 1996. god. u Tučepima, 1997. do 2000. god. u Neumu, da bi od 2001. god. dobio svoj stalan termin u Međugorju. Broj sudionika se svake godine povećava, a domaći i strani teolozi kroz predavanja nastoje teološki i crkveno definirati fenomen međugorskih ukazanja, njegovo mjesto u Crkvi te različita značenja Gospinih poruka za suvremeni svijet. Na kraju seminara, nakon molitve, zajedničke izmjene iskustava i razmišljanja redovito se donosi IZJAVA koja donosi glavne zaključke, prijedloge ili odluke o dotaknutim pitanjima na seminaru.

Kroz ovih 25 godina susreta, formirao se jedan stalni broj sudionika koji i sami, zajedno sa seminarom sazrijevaju u međugorskoj Gospinoj školi. Ističe i kako je svrha ovih susreta da se jednom godišnje okupe oni koji rade sa hodočasnici ili na bilo koji način rade na širenju Gospinih poruka iz svih krajeva svijeta, s ljudima koji iz župe također rade na tom polju, kako bi se međusobno iskoordinirali, pohvalili ili pokudili, te vidjeli kako zajedno još bolje mogu Gospine poruke živjeti i svjedočiti.

8. Međunarodna duhovna obnova za život

od 11. do 14. svibnja 2022.

Duhovna obnova za liječnike i medicinsko osoblje, branitelje života, molitva za one koji su izgubili dijete, koji su ranjeni pobačajem, spontanim pobačajem, za supružnike koji žele djecu, za pro-life aktiviste, za žrtve obiteljskog nasilja, samohrane roditelje, trudnice...

Ideja za pokretanjem jednog PRO LIFE seminara rodila se spontano 2014. godine na Drugom međunarodnom duhovnom seminaru za liječnike i medicinsko osoblje, na kojem je glavni predavač bio p. Kornelije Marko Glogović, i sam vrlo angažiran u borbi za život nerođene djece. Zajedno sa međugorskim župnikom fra Marinkom Šakotom i voditeljicom lokalne inicijative „40 dana za život – Mostar“ Teom Sušac uočili su veliku potrebu u ljudima za duhovnim iscjeljenjem prenatalnih rana, kao i rana koje su nastale kao posljedice pobačaja. Jedna je dimenzija izmjenjivanje i širenje informacija o životu koji počinje od začeca, o važnosti svakog ljudskog života i novosti koje on nosi... ali sasvim druga i dublja dimenzija je liječenje ranjenih srca koja su živjela razapinjanje neželjenosti u trudnoći ili koja su i sama razapela „Nevinog Jaganjca“ u liku svog nerođenog djeteta u svojoj utrobi.

Međugorje se uistinu otkriva kao idealno mjesto za ovu misiju: „Mnogi hodočasnici svjedoče o iskustvu nutarnjeg mira i kako dobivaju snagu pobijediti nutarnje nemire i tjeskobe. Dr. Andrej Resch, profesor biblijskih znanosti na Alfonzianumu i ravnatelj instituta za granične znanosti, parapsiholog, svjedoči u istom smislu kad kaže da je Lourdes mjesto ozdravljenja, Fatima mjesto pokore, a Međugorje mjesto nutarnjeg mira. To je milost koja se osjeća jer je Marija kao Majka spremna uzeti svako svoje dijete u naručje i voditi ga k Isusu.“ (usp. fra Slavko Barbarić, Poruka za sadašnji trenutak, str. 210).

Međugorje je doista mjesto u kojem se od samih početaka ukazanja širi snažna poruka važnosti i vrijednosti života. Nerijetko, u porukama Gospa naziva Boga Oca Bogom Stvoriteljem (usp. Zato vas pozivam da ljubite najprije Boga Stvoritelja vaših života, a onda ćete i u svima Boga prepoznati i ljubiti, kao što on ljubi vas. (25. studenog 1992.)) te otkriva da tek onda kad uzljubimo Njega – začelnika života, postajemo sposobni ljubiti i cijeniti život i Božja stvorenja.

duhovne obnove

Foto: Arhiv ICMM

duhovne obnove

25. Međunarodna duhovna obnova za svećenike

od 4. do 9. srpnja 2022.

Svakom je čovjeku ponekad potrebno vrijeme u kojem bi napunio istrošene baterije životnog elana i prisjetio se smisla svog poslanja kroz jednu duhovnu obnovu, a koliko je više to potrebno onima koji sami trebaju biti obnovitelji i voditelji u svojim župama i zajednicama.

Uviđajući ovu potrebu svećenika, u ime svetišta Kraljice Mira, 1996. god. pok. fra Slavko Barbarić pokrenuo je, u suradnji s talijanskim svećenikom don Cosimom Cavaluzzo, seminar za svećenike, pod nazivom „Svećenici u Marijinoj školi“. Od tada svake godine početkom srpnja ovaj seminar okuplja nekoliko stotina svećenika i redovnika iz cijeloga svijeta.

Jednostavan koncept seminara: sudjelovanje u molitvenom programu župe, predavanja, svjedočanstva, posjete Podbrdu, ispovijed na Križevcu i posjet grobu fra Slavka trebao bi im pomoći da se u njihovu srcu, u slobodi i ljubavi, rađa Božja Riječ kroz njihovo osobno usavršavanje u krepostima, molitvi i svetosti. Jer budući da služe Riječi, oni sami moraju biti ta Riječ.

Za vrijeme trajanja seminara svećenici su besplatno ugošćeni od strane međugorskih obitelji, kako je to od početka tražio fra Slavko. Želio je tako konkretno povezati obitelj i svećenika koji su pozvani živjeti jedni za druge i jedni od drugih u međusobnom darivanju.

33. Duhovna obnova za mlade: Mladifest

od 1. do 6. kolovoza 2022.

„Sve što zovemo ljudskom povijesti (...) duga je i strašna priča o tome kako čovjek pokušava naći nešto što će ga usrećiti – nešto drugo osim Boga.“ (C. S. Lewis) Priča o Mladifestu je priča o mladim ljudima koji su otkrili da je njihova sreća u Bogu i zato dolaze u Međugorje to zajedništvo s Bogom i ljudima svjedočiti i živjeti. Ljeto, sunce, more, razuzdane zabave uz drogu, alkohol i seks... - postavljaju se mladima kao imperativi ljetnog odmora. Nasuprot toj ispraznoj zabavi, fra Slavko Barbarić, na nagovor mladih iz Irske, 1989. godine započinje „molitveni susret mladih“ – današnji MLADIFEST. Cilj je bio pokazati mladima, ali i svijetu, da pravog odmora nema bez Boga, bez molitvenog zajedništva, bez čistog druženja u bratskoj ljubavi i bez žrtve. Čovjek je tako stvoren da ga odmoriti može samo njegov Tvorac. Čovjek je tako potrebit, da ga može ispuniti samo zajedništvo s braćom i sestrama u Duhu Svetom.

Kao i puno drugih stvari koje je fra Slavko započeo, Mladifest nije samo događaj, on je puno više od toga: on je Gospina škola odmora. Fra Slavko je u njega „utkao“ mnoge Gospine i pedagoške smjernice koje su potrebne za pravilan psihološki, duhovni, emocionalni i tjelesni odmor duše i tijela.

Fra Slavko je iskusio snagu pročišćenja tjelesnog pokreta, rada, i radne terapije. Na Mladifestu stoga ne nedostaje žrtve i hodanja. Već prvog dana ujutro u šest sati mladi pohode Brdo ukazanja i mole krunicu, a završetak je na Križevcu gdje se ujutro u 5 sati slavi misa svetkovine „Preobraženja Gospodinova“ kojom završava Festival mladih.

21. Međunarodna duhovna obnova za bračne parove

održat će se u Međugorju od 2. do 5. studenoga 2022.

„Zadnja bitka između Boga i Sotone vodit će se preko obitelji i braka“ – riječi su to s. Lucije dos Santos, vidjelice iz Fatime koje je napisala 1980. u pismu biskupu Bologne kardinalu Carlu Caffarru. To su riječi koje oslikavaju današnju svjetsku situaciju i gorući problem krize obitelji i braka, bilo zbog unutarnjih problema bračnih parova, nezrelosti osoba, ekonomskih problema ili još gorih vanjskih udara preko pokušaja redefiniciranja pojma obitelji i nasilnog ugaravanja rodne ideologije u sve pore društva i odgoja. Statistika bračne trajnosti iz godine u godinu je sve poraznija. U našim krajevima ispada da se skoro svaki treći brak raspadne, a u razvijenijim zemljama poput Amerike i svaki drugi. Sve to ostavlja neizbrisive razlome, sukobe, rane, boli, i oštećenja ne samo za pojedince i djecu koji to proživljavaju, nego sve to stvara i raspukline društva i svijeta u kojem živimo. Iz braka i obitelji sve proizlazi, cijelo tkivo društva u kojem živimo. S obzirom na ovakvu nesretnu bračnu statistiku, Duhovna obnova za bračne parove koja se od 1999. godine održava u Međugorju, postaje sve značajnija.

Pokazuju to svjedočanstva samih učesnika, ali i organizatora seminara: Gospođa Marija Dugandžić koja je tu od početka svjedoči kako na seminare dođu upravo oni bračni parovi koje Gospa pozove. Oni na skoro čudesan način saznaju za seminar, obično u trenutku u kojem vapiju Bogu za pomoć i bivaju privučeni. „Glavni režiser svega uvijek je Gospa“ – ističe gosp. Marija.

Fra Marinko Sakota, koordinator Duhovne obnove ovih posljednjih godina zaključuje da je zapravo „kriza braka“ u stvari „kriza vjere“ – jer bez vjere u Isusa Krista nemoguće je bezuvjetno ljubiti svoju ženu niti bezuvjetno poštovati svoga muža. I baš zato je ovo vrijeme u Međugorju, s Marijom i Isusom tako važno za supružnike da zajedno prije svega mogu koračati u molitvi i vjeri.

seminar

Seminar posta, molitve i šutnje

Seminare posta, molitve i šutnje utemeljio je fra Slavko Barbarić 1991. godine s namjerom da omogućiti hodočasnici još jedan način intimnijeg i dubljeg susreta s Bogom. Do sada je u župnoj kući Domus Pacis organizirano više od 400 ovakvih seminara, a u njima je sudjelovalo više od 14 000 ljudi iz cijeloga svijeta. Seminari su organizirani po jezičnim skupinama. Predavanja vode uglavnom franjevački svećenici: fra Marinko Šakota, fra Perica Ostojić, fra Ivan Dugandžić i fra Ljubo Kurtović.

Ovi seminari su poput „Gospine osnovne škole“ koja je temelj za svaki duhovni hod. Seminari posta, molitve i šutnje su jedno skroz posebno duhovno iskustvo. To je stvarni život s kruhom u kojem se na duhovni način dotiče pravi nebeski Kruh i u konkretnosti se iskusi ono da „čovjek ne živi samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta.“ Upravo su najčešća svjedočanstva polaznika (posebno onih koji su bili po prvi puta na seminaru) bila kako su imali strah od odricanja od hrane, odnosno od posta na samo kruhu i vodi, a kako su uz molitvu i Božju pomoć otkrili neviđenu izdržljivost i novu snagu koja se u njima probudila.

Osim jutarnjeg i poslijepodnevnog predavanja, sudionici imaju molitvu na Križevcu, Podbrdu, klanjanje pred Presvetim i večernji molitveni program u župnoj crkvi.

RIJEČ KRV, NJEZINE IZVEDENICE I SLOŽENICE

MILE MAMIĆ

Krv je dragocjena, životno važna tekućina u ljudskom tijelu. Dobro je da se zgrušava kad se porežemo, inače bi iscurila. Nije dobro da se zgrušava u žilama. Nije dobro da je ima previše ni premalo. Postoje i krvne grupe. Krvna slika je pokazatelj ljudskoga zdravlja. Možemo i davati i primati krv. Hvala Bogu, ne prodaje se. Daje se dobrovoljno. Tko daje krv, on je davatelj ili darovatelj. Obično je dobrovoljni pa to ne treba posebno isticati. Krv može spasiti ljudski život. Krv svakako ima važnu ulogu u održavanju života. Zato je važno da je krvotok dobar, da je krvni tlak dobar, da pumpa umjerenom radi.

Riječ *krv* zapravo je čista staroslavenska osnova. Bio joj je nominativ *kri*, a genitiv *krve*. U starohrvatskom je promijenila sklonidbu. Sklanja se kao imenica ženskoga roda na suglasnik ili na nulti morfem). U lokativu ima kraći naglasak. Instrumental ima *krvi* i *krvlju*, ovisno o tom stoji li ispred nje neki pridjev ili ne. Kao gradivna imenica obično nema množine. Riječ *krv* pojavljuje se u raznim svezama: *zdrava krv, slaba krv, čista/nečista krv, svježa krv...* U vezi s *krv* ima mnoštvo riječi: *krvca* (odmilica i pjesnički), *krvav, krvni* (slika, tlak, žila, plazma, srodstvo, rod itd.), *krvariti, krvarenje, krvarina, slabokrvan, slabokrvnost, beskrvan, hladnokrvan* itd. I u hrvatskom pravnom jeziku *krv* je vrlo važan pojam. *Krvnik* je izvršitelj smrtno osude prolijevanjem krvi. To je nekad obavljao honorarno mesar, uglavnom stranac. Kajkavski je do Preporoda imao u tom značenju riječ *hahar*, mađarsko-nje-mačkoga podrijetla.

Sve stare religije, pa tako i izraelska priznaju krvi sveto obilježje jer krv je život, a sve što se tiče života

u tijesnoj je vezi s Bogom, jedinim gospodarom života. U Starom zavjetu krv je imala raznoliku simboliku i obrednu vrijednost. Mnogi starozavjetni čini u vezi s krvlju simboliziraju i nagovješćuju onu čudesnu moć i snagu Kristove žrtve, Kristove krvi. Novi je zavjet sklopljen i potpisan krvlju Kristovom. Bila je dovoljna jedna kap krvi Kristove za spasenje svijeta. Ali Krist je dao sve, i krv i vodu, i znoj i suze. Dao je svoje probodeno srce. Dao je tijelo i dušu, božansko i ljudsko. Dao je sve!

On je Jaganjac Božji, kako ga je predstavio Ivan Krstitelj i kako ga slavi Ivan, pisac Otkrivenja: „Ovo su oni koji opraše haljine svoje u Krvi Jaganjčevoj!“

On je pravi veliki svećenik i ujedno žrtva, Jaganjac koji oduzima grijeh svijeta. To je CIJENA NEPROCJENJIVA. Skupom cijenom smo plaćeni!

Sasvim je razumljivo da se je Kristova krv na poseban način štovala. Imamo blagdan Tijela i Krvi Kristove, imamo razne pobožnosti, molitve presvetoj Krvi Kristovoj. Postoji družba, udruga Klanjateljice Krvi Kristove. Postoje crkve, kapelice posvećene Krvi Kristovoj. U nas je glasovito svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu. U takvu kontekstu nije neobično da se *Krv* piše velikim slovom.

Ustanovom euharistije, pretvorbom kruha i vina u svoje tijelo i krv, Isus se u zajedništvu sa svojom Crkvom, svojim otajstvenim tijelom, prikazuje Ocu Nebeskom. Dajući nam svoje TIJELO i KRV za duhovnu hranu i piće, suobličuje se s nama, sjedinjuje nas kao braću i sestre u zajedništvu jednoga KRUHA ŽIVOTA i jedne otкупiteljske KRLVI. On čisti naše srce i dušu i priprema za vječni život u slavi Očevoj.

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
14 h Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Križni put uz Križevac
17 h Večernji molitveni program i ispovijed
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 - 20 h Sv. misa, blagoslov predmeta, Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8,11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije svake sv. Mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
9 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Petak, 15. 10. 2021.

M. ČIT.: od dana: Rim 4,1-8; Ps 32,1-2.5.11; Lk 12,1-7

Subota, 16. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 4,13.16-18; Ps 105,6-9.42-43; Lk 12,8-12

Nedjelja, 17. 10. 2021.

M. ČIT.: Iz 53, 10-11; Ps 33, 4-5.18-20.22; Heb 4, 14-16; Mk 10, 35-45

Ponedjeljak, 18. 10. 2021.

M. ČIT.: vl.: 2Tim 4,10-17b; Ps 145,10-13b.17-18; Lk 10,1-9

Utorak, 19. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 5,12.15b.17-19.20b-21; Ps 40,7-10.17; Lk 12,35-38

Srijeda, 20. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 6,12-18; Ps 124,1-8; Lk 12,39-48

Četvrtak, 21. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 6,19-23; Ps 1,1-4.6; Lk 12,49-53

Petak, 22. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 7,18-25a; Ps 119,66.68.76-77.93-94; Lk 12,54-59

Subota, 23. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 8,1-11; Ps 24,1-6; Lk 13,1-9

Nedjelja, 24. 10. 2021.

M. ČIT.: vl.: Jr 31, 7-9; Ps 126, 1-6; Heb 5, 1-6; Mk 10, 46-52

Ponedjeljak, 25. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 8,12-17; Ps 68,2.4.6-7b.20-21; Lk 13,10-17

Utorak, 26. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 8,18-25; Ps 126,1-6; Lk 13,18-21

Srijeda, 27. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 8,26-30; Ps 13,4-6; Lk 13,22-30

Četvrtak, 28. 10. 2021.

M. ČIT.: vl.: Ef 2,19-22; Ps 19,2-5; Lk 6,12-19

Petak, 29. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 9,1-5; Ps 147,12-13.15-16.19-20; Lk 14,1-6

Subota, 30. 10. 2021.

M. ČIT.: Rim 11,1-2a.11-12.25-29; Ps 94,12-13a14-15.17-18; Lk 14,1,7-11

Nedjelja, 31. 10. 2021.

M. ČIT.: Pnz 6, 2-6; Ps 18, 2-4.47.51ab; Heb 7, 23-28; Mk 12, 28b-34

Ponedjeljak, 1. 11. 2021.

SVI SVETI

M. ČIT.: vl.: Otk 7,2-4.9-14; Ps 24,1-6; 1Iv 3,1-3; Mt 5,1-12a

Utorak, 2. 11. 2021.

Spomen svih vjernika pokojnika

M. ČIT.: iz Reda sprovoda: Iz 25,6a.7-9; Ps 25,6-7c.17-18.20-21; Rim 8,14-23; Mt 11, 25-30

Srijeda, 3. 11. 2021.

M. ČIT.: Rim 13,8-10; Ps 112,1-2.4-5.9; Lk 14,25-33

Četvrtak, 4. 11. 2021.

M. ČIT.: od dana: Rim 14,7-12; Ps 27,1.4.13-14; Lk 15,1-10

Petak, 5. 11. 2021.

M. ČIT.: Rim 15,14-21; Ps 98,1-4; Lk 16,1-8

Subota, 6. 11. 2021.

M. ČIT.: Rim 16,3-9.16.22-27; Ps 145,2-5.10-11; Lk 16,9-15

Nedjelja, 7. 11. 2021.

M. ČIT.: 1Kr 17, 10-16; Ps 146, 6c-10; Heb 9, 24-28; Mk 12, 38-44

Ponedjeljak, 8. 11. 2021.

M. ČIT.: Mudr 1,1-7; Ps 139,1-10; Lk 17,1-6

Utorak, 9. 11. 2021.

M. ČIT.: vl.: Ez 47,1-2.8-9.12 (ili: 1Kor 3,9c-11.16-17); Ps 46,2-3.5-6.8-9; Iv 2,13-22

Srijeda, 10. 11. 2021.

M. ČIT.: od dana: Mudr 6,1-11; Ps 82,3-4.6-7; Lk 17,11-19

Četvrtak, 11. 11. 2021.

M. ČIT.: od dana: Mudr 7,22 – 8,1; Ps 119,89-91.130.135.175; Lk 17,20-25

Petak, 12. 11. 2021.

M. ČIT.: od dana: Mudr 13,1-9; Ps 19,2-5; Lk 17,26-37

Subota, 13. 11. 2021.

M. ČIT.: Mudr 18,14-16; 19,6-9; Ps 105,2-3.36-37.42-43; Lk 18,1-8

Nedjelja, 14. 11. 2021.

M. ČIT.: Dn 12, 1-3; Ps 16, 5.8-11; Heb 10, 11-14.18; Mk 13, 24-32

Ponedjeljak, 15. 11. 2021.

M. ČIT.: 1Mak 1,10-15.41-43.54-57.62-64; Ps 119,53.61.134.150.155.158; Lk 18,35-43

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

